

CIJFERS
2017

Mee in het hart van de West-Vlaamse economie

Tewerkstelling en participatie van personen uit
de kansengroepen in West-Vlaanderen

Editie 2018 (data 2017)

Inhoudstafel

VOORWOORD.....	9
INLEIDING	11
DEEL 1: PARTICIPATIELADDER MET CIJFERS EN ANALYSE	13
1 Participatieladder	15
2 Analyse.....	16
2.1 Bevolking en beroepsbevolking.....	16
2.2 Werkzoekenden en kansengroepen in West-Vlaanderen.....	18
2.3 De participatieladder	21
2.4 Betaald werk (tewerkstellingsplaatsen op treden 5 en 6).....	22
2.5 Tewerkstelling en arbeidsmatige participatie van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt	26
2.6 Nabeschouwingen	32
2.6.1 Zorg om tewerkstelling en participatie = beleidsdomeinoverschrijdend.....	32
2.6.2 Verloren talent terugwinnen	33
DEEL 2: BESCHRIJVENDE NOTA OVER PARTICIPATIELADDER (TREDEN EN WERKVORMEN)	37
1 Introductie	39
2 Treden en werkvormen van de participatieladder.....	40
DEEL 3: BELEIDSWIJZIGINGEN (NOTA EN SCHEMA)	79

BIJLAGE: TABELLEN..... 97**Niet-werkende werkzoekenden en kansengroepen**

Tabel 1: Aantal kansengroepen (in % van alle niet-werkende werkzoekenden (nwwz)), gemeenten van West-Vlaanderen, 2016-2017.	99
Tabel 2: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden (nwwz) naar kansengroep, West-Vlaanderen en Vlaamse Gewest, 2013-2017.	100

Participatieladder**Trede 6 | BETAALD WERK**

Tabel 3: Aantal werknemers in het stelsel van de dienstencheques, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.....	100
Tabel 4: Aantal jongeren in arbeidsdeelname, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2018.	100

Trede 5 | BETAALD WERK MET ONDERSTEUNING

Tabel 5: Aantal personen voor wie minimum één Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP) werd uitbetaald, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2013-2017.....	101
Tabel 6: Doelgroep tewerkstelling met tewerkstellingspremie voor 50-plussers, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2013-2016 (STOP).	101
Tabel 7: Aantal personen voor wie om een vermindering van de patronale RSZ-bijdragen werd gevraagd bij de aanwerving of tewerkstelling van oudere werknemers vanaf 54 jaar, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.	102
Tabel 8: Aantal personen voor wie om een vermindering van de patronale RSZ-bijdragen werd gevraagd bij de aanwerving of tewerkstelling van jonge werknemers, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.	102
Tabel 9: Aantal personen voor wie om een vrijstelling van de patronale RSZ-bijdragen werd gevraagd bij de aanwerving of tewerkstelling van langdurige werklozen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.	103
Tabel 10: Aantal personen voor wie om een vermindering van de patronale RSZ-bijdragen werd gevraagd bij de aanwerving of tewerkstelling van gesubsidieerde contractuelen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.	103
Tabel 11: Tewerkstelling via SINE, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2013-2017.	104
Tabel 12: Werknemerspopulatie in lokale diensteneconomie, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2017.	105
Tabel 13: Tewerkstelling in lokale diensteneconomie, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.....	105
Tabel 14: Tewerkstelling in maatwerkbedrijven - beschutte werkplaatsen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2017.....	106
Tabel 15: Tewerkstelling in maatwerkbedrijven - beschutte werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.....	106
Tabel 16: Tewerkstelling (exclusief Arbeidszorg) in maatwerkbedrijven - sociale werkplaatsen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2017.....	107
Tabel 17: Tewerkstelling (exclusief Arbeidszorg) in maatwerkbedrijven - sociale werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.....	107
Tabel 18: Tewerkstelling in invoegbedrijven, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2017.	107
Tabel 19: Tewerkstelling in invoegbedrijven, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.	108
Tabel 20: Aantal begunstigden in werkervaringsprojecten, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2015 (STOPGEZET).....	108

Trede 4 | Tijdelijke activerende trajecten

Tabel 21: Aantal begunstigden in werkervaringsprojecten, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2015 (STOPGEZET).....	108

Tabel 22: Aantal personen in SIW- begeleiding, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2015-2016 (STOPGEZET).....	109
Tabel 23: Aantal personen in TIW-begeleiding, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2016-2017.	109
Tabel 24: Aantal personen in tijdelijke werkervaring, TWE-trajecten VDAB en TWE-trajecten OCMW, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017	109
Tabel 25: Aantal doelgroepcursisten in de GESCO-opleidingsprojecten, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.	109
Tabel 26: Aantal gestarte beroepsverkennde stages (BVS) inclusief gespecialiseerde oriënterende stages, regio's van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.	109
Tabel 27: Aantal personen tewerkgesteld via art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2013-2017.	110
Tabel 28: Aantal personen tewerkgesteld via art. 61 van de OCMW-wetgeving, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2013-2017.	110
Tabel 30: Aantal gestarte opleidingsstages (OS), regio's van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014-2017.....	111
Tabel 31: Aantal gestarte IBO-contracten, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2013-2017.	111
Tabel 32: Aantal IBO'ers naar kansengroep, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.	111
Tabel 33: Aantal personen binnen IBO-interim, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.	111
Tabel 34: Aantal gestarte beroepsinlevingsovereenkomsten (BIO), arrondissementen van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.....	112
Tabel 35: Aantal BIO-contracten waaraan een ESF-subsidie gekoppeld was, regio's van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2018.....	112
Tabel 36: Aantal gestarte instapstages, regio's van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.	112
Tabel 37: Werking van de activiteitencoöperaties, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.	113
Tabel 38: Aantal jongeren in een brugproject, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2018.	113
Tabel 39: Aantal jongeren in een voortraject, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2018.	113
Tabel 40: Aantal jongeren in een Persoonlijk Ontwikkelingstraject (POT), West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2018.	114
Tabel 41: Aantal leerlingen in duaal leren, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2017-2019....	114
Tabel 42: Aantal personen tewerkgesteld volgens het PWA-statuut naar geslacht, gemeenten van West-Vlaanderen, 2013-2017.	115
Tabel 43: Aantal DAZ-trajecten, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2019.	116
Tabel 44: Aantal TAZ (Tender Activering Zorg)-trajecten, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.....	116

Trede 3 | Arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding

Tabel 45: Aantal arbeidszorgmedewerkers in sociale werkplaatsen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2017.....	117
Tabel 46: Aantal arbeidszorgmedewerkers in sociale werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.....	117
Tabel 47: Aantal arbeidszorgmedewerkers naar sector, arrondissementen West-Vlaanderen, 2017.	117
Tabel 48: Aantal arbeidszorgmedewerkers naar sector, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.....	117

Samenvatting - tewerkstelling en (arbeidsmatige) participatie van personen uit de kansengroepen

Tabel 49: Tewerkstelling en (arbeidsmatige) participatie van personen uit de kansengroepen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.....	118
Tabel 50: Tewerkstelling en (arbeidsmatige) participatie van personen uit de kansengroepen, regio's van West-Vlaanderen, 2017.....	119

VOORWOORD

Mee in het hart van de West-Vlaamse economie

Er is maar één economie, dit is onze visie in West-Vlaanderen. Een onderscheid tussen ‘sociale’ en ‘reguliere’ economie maken we bewust niet. Om tal van redenen en op diverse manieren gaat steun van de overheid nog altijd naar beide invalshoeken.

De maatwerkbedrijven, samen met de initiatieven lokale diensteneconomie en arbeidszorg, zijn al decennialang **expert in inclusieve tewerkstelling**: mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt duurzaam zinvol werk aanbieden en zo de afstand verkleinen tussen werknemers en werkomgeving of arbeidspost. Dat zij daarbij hun expertise delen met en uitrollen naar het West-Vlaamse bedrijfsleven is een belangrijke meerwaarde.

Dankzij het EFRO Vlaanderen-project **‘Toegepaste technologische innovatie’** zetten maatwerkbedrijven de voorbije jaren en in het bijzonder in 2018 in, op technologie op de werkvloer. Maatwerkbedrijven implementeren technologie op de werkvloer van de eigen onderneming en van die van klanten om medewerkers te ondersteunen in hun werk. Deze technologie zorgt er voor dat de steeds complexere taken werkbaar blijven voor de doelgroepwerknemers. Zo behouden maatwerkbedrijven hun positie als betrouwbare leverancier voor de West-Vlaamse maakindustrie en zetten die kracht bij. SIRRIS heeft het over *maatwerkbedrijven als ‘front runners’ binnen de maakindustrie op het gebied van operatorondersteuning*. Dit is een verdere garantie voor de *industriële verankering van het bedrijfsleven in (West-)Vlaanderen*. Van de 360 aanwezigen op de roadshows TTI (hoe slimme technologieën inzetten bij maatwerkbedrijven) telden we meer dan 100 unieke bedrijven. Het zijn niet enkel de maatwerkbedrijven die worden verwacht mensgericht te ondernemen. Ook (productie)bedrijven willen meer en meer mensgericht ondernemen om hun werknemers langer aan de slag te houden in ‘werkbare en ergonomische jobs’. Daar willen we in West-Vlaanderen voluit voor gaan.

Wat arbeidszorg betreft, is het belangrijk om duurzame samenwerkingen op te zetten tussen arbeidszorgwerkvloeren en maatwerkbedrijven, waarbij de federaties STAM vzw en 4Werk vzw die interactie ondersteunen. Voor de Provincie en POM West-Vlaanderen is arbeidszorg een noodzakelijke schakel in het economisch proces. Iedereen moet een faire kans krijgen om hieraan te participeren. Inzetten op arbeid om zorg te verlenen, arbeidszorg, is een methodiek om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt op een ondersteunende manier een stapje dichterbij richting betaald werk te brengen. Via arbeidszorg zet jaarlijks ongeveer 15% van die doelgroep de geslaagde stap van onbetaalde naar betaalde arbeid.

In 2017 telde West-Vlaanderen 56.721 tewerkstellings- en participatieplaatsen voor kansengroepen, verspreid in het continuüm van onze éne West-Vlaamse economie. In deze derde editie van de POM-participatieladder vindt u cijfers over personen met een kleine, overbrugbare tot een grote afstand tot de arbeidsmarkt, die aan het werk zijn en/of participeren aan de arbeidsmarkt. De publicatie bundelt alle data en geeft tegelijkertijd de beleidswijzigingen helder en bondig weer. Ik wens u veel leesplezier.

Jean de Bethune
Gedeputeerde voor Economie

INLEIDING

Tewerkstelling en participatie van personen uit de kansengroepen in West-Vlaanderen

Hoe en waar worden werkzoekenden die het extra moeilijk hebben om een plaats te vinden op de arbeidsmarkt, ‘kansengroepen’ genaamd, (her)ingeschakeld op de arbeidsmarkt? Via een betaalde tewerkstelling (trede 5 en 6), via een onbetaalde deeltijdse bezigheid (trede 3 of 4) of via een tijdelijke activering middels een competentieversterkend traject (trede 4)?

Over hoeveel personen spreken we voor onze provincie West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest?

Al sinds 2003 houdt POM West-Vlaanderen cijfermateriaal bij om de tewerkstelling en arbeidsmatige participatie van personen uit de kansengroepen te meten en op te volgen. De resultaten werden telkens gebundeld in eerdere publicaties van de studie ‘Tewerkstellingsinitiatieven voor kansengroepen’.

De editie 2018 - met cijfermateriaal over het jaar 2017 - die u hierbij in handen heeft, hanteert voor de derde maal de participatieladder om de vele tewerkstellings- en participatieplaatsen voor kansengroepen logisch te ordenen en voor te stellen.

Deze publicatie bestaat uit drie delen:

- In **deel 1** van het gebundelde rapport (‘participatieladder met cijfers en analyse’) wordt gefocust op het cijfermateriaal voor West-Vlaanderen en Vlaanderen voor het jaar 2017. Voor detailcijfers per werkvorm is er de uitgebreide cijferbijlage. In deze tabellenbijlage kan u cijfergegevens per regio en de gegevens vanaf het jaar 2013-2017 terugvinden. De historische gegevens vanaf het jaar 2010 vindt u terug in de vorige editie 2017, cijfermateriaal 2016.
- Voor de uitgebreide toelichting over de participatieladder - concept, treden en werkvormen – bent u bij **deel 2** ‘beschrijvende nota participatieladder’ aan het goede adres.
- In **deel 3** ‘beleidswijzigingen’ vindt u het overzicht van de Vlaamse hervormingen omtrent de beleidsdomeinen ‘tewerkstelling en activering personen met een afstand tot de arbeidsmarkt’ binnen het Vlaams regeerakkoord 2014-2019.

Op de website van POM West-Vlaanderen (<http://www.pomwvl.be/inventaris-sociale-economie>) kan u de volledige publicatie (en vorige edities) ook digitaal raadplegen.

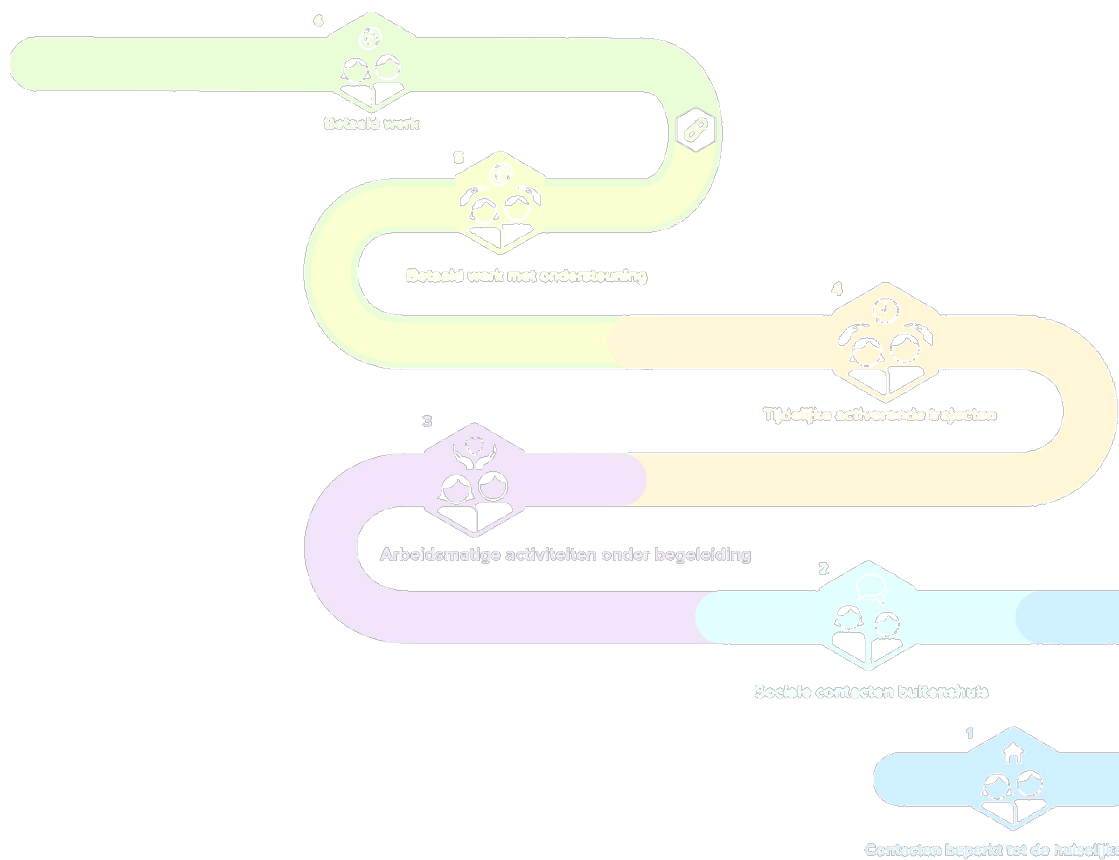
We zijn ervan overtuigd dat deze uitgave opnieuw een handig (naslag) instrument zal betekenen in uw dagdagelijks professioneel engagement.

Uiteraard staat we altijd ter beschikking om verdere toelichting te geven waar gewenst.

Rebekka Celis | Annelies Demeyere | Sabine Traen | Ilse Van Houtteghem
POM West-Vlaanderen

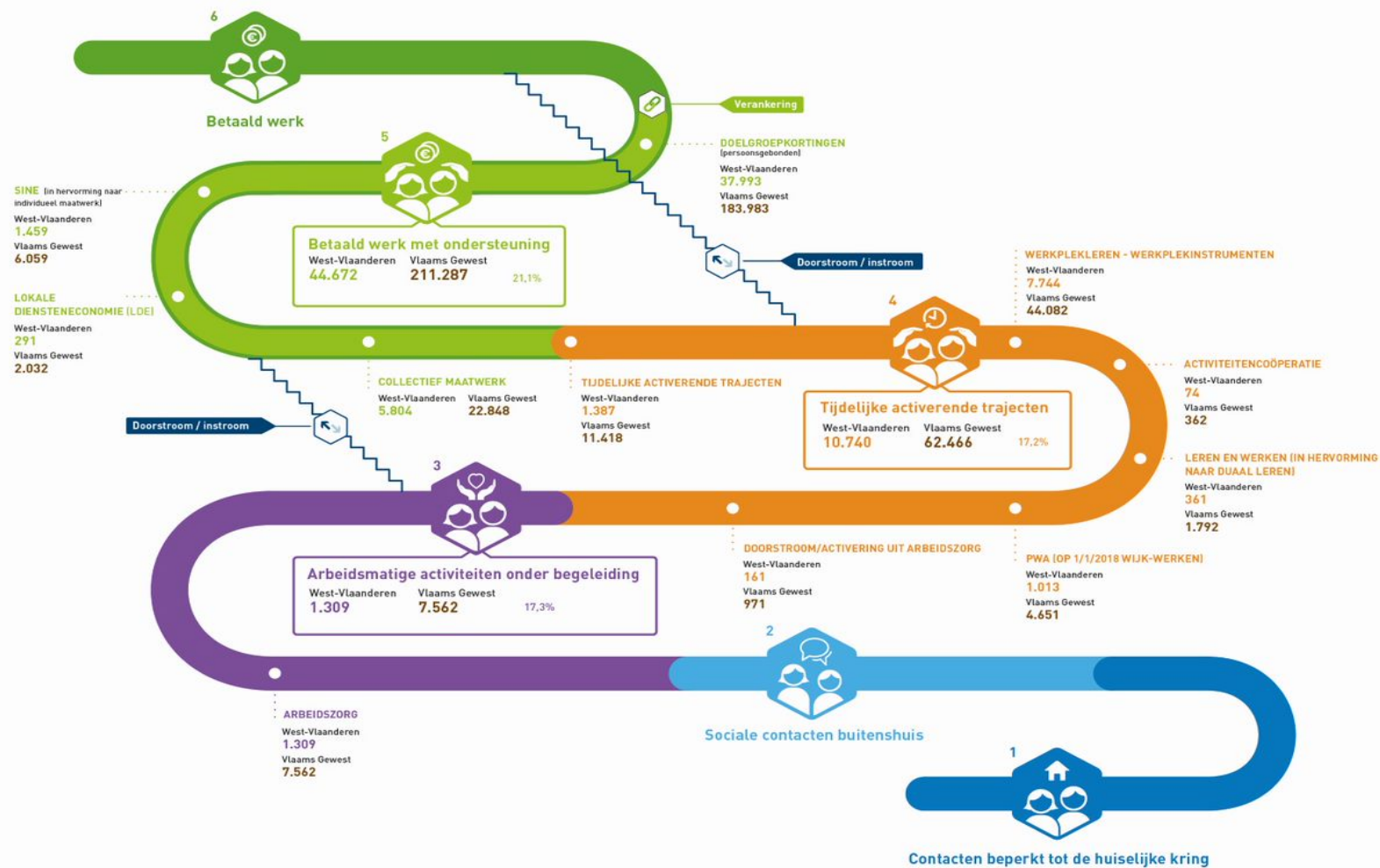

DEEL 1: PARTICIPATIELADDER MET CIJFERS EN ANALYSE

1 Participatieladder

2 Analyse

2.1 Bevolking en beroepsbevolking

Op 1 januari 2017 werden er in West-Vlaanderen 1.186.532 inwoners geteld (zie figuur 1). 704.699 West-Vlamingen of 59,4% van de totale West-Vlaamse bevolking was op beroepsactieve leeftijd (tussen 18 en 64 jaar). Zij vertegenwoordigen de potentiële beroepsbevolking.

De potentiële beroepsbevolking kan volgens het criterium van economische activiteit opgesplitst worden in drie socio-economische groepen: werkenden (72,7%¹), werklozen (4,4%) en niet-beroepsactieven (22,8%). Deze laatste groep omvat oudere werklozen met vrijstelling, studenten, brugpensioneerden, arbeidsgehandicapten, mensen in bijstand (leefloon, vluchteling), mensen met ziekte ... Zij werken niet en zijn evenmin werkzoekend.

In Vlaanderen werden er in verhouding iets minder werkenden (70,4%) en iets meer werklozen (5,6%) en niet-beroepsactieven (23,9%) geteld in de bevolking van 18 tot en met 64 jaar.

Figuur 1: Bevolking en beroepsbevolking, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Steunpunt WSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

De verhouding van het aantal werkenden op de totale potentiële beroepsbevolking bepaalt de werkzaamheidsgraad. De Vlaamse overheid heeft de ambitie om tegen 2020 een werkzaamheidsgraad van 76% te halen. De werkzaamheidsgraad in West-Vlaanderen (72,7%) is in 2016 hoger dan deze in Vlaanderen (70,5%)² maar nog steeds 3,3%-punt lager dan de doelstelling 2020 die wordt nagestreefd door Vlaanderen (zie figuur 2). De kloof wordt wel kleiner: in 2016 bedroeg het verschil nog 4%-punt in West-Vlaanderen.

¹ Bron: Vlaamse arbeidsrekening, jaargemiddelde 2016.

² In België (65,3%) was de werkzaamheidsgraad in 2016 beduidend lager dan in Vlaanderen (70,5%) en West-Vlaanderen (72,7%).

De werkloosheidsgraad wordt bepaald door het aantal werklozen uit te drukken ten opzichte van de werkelijke beroepsbevolking (de werkenden en werklozen). Zowel in West-Vlaanderen als in Vlaanderen neemt de werkloosheidsgraad in 2016 ten opzichte van 2015 af (van 6,2% naar 5,7% in West-Vlaanderen en van 7,7% naar 7,4% in Vlaanderen). Ook in 2016 kent West-Vlaanderen (5,7%) een lagere werkloosheidsgraad dan Vlaanderen (7,4%). Deze daling zet zich verder door in 2018 om naar een laagterecord³ te evolueren in 2018.

Dat de arbeidsmarkt in West-Vlaanderen krappere is dan gemiddeld in Vlaanderen, blijkt ook uit het aantal niet-werkende werkzoekenden (nwwz) per openstaande vacature: in Vlaanderen zijn dat er in 2017 gemiddeld 5,6 tegenover slechts 4,2 in West-Vlaanderen. De arbeidsmarkt werd daarmee nog krappere dan in 2016 reeds het geval was (namelijk 5,5 nwwz per openstaande vacature in West-Vlaanderen en 7,1 in Vlaanderen).

Figuur 2: Arbeidsmarktindicatoren, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest.

Bron: Steunpunt WSE, VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

De afgelopen vijf jaar groeide de West-Vlaamse beroepsbevolking (werkenden + nwwz) met 1,5% tot 543.612 personen. In het Vlaamse Gewest was de toename iets groter (+2,8%), waardoor het West-Vlaamse aandeel daalde van 18,3% in 2011 tot 18% in 2016. Bekijken we de evolutie van de werkenden en nwwz afzonderlijk, dan blijkt dat de toename in deze periode vooral toe te schrijven is aan de nwwz (+10,7% in West-Vlaanderen en +15,5% in Vlaanderen). Bij de werkenden bleven de toenames beperkt tot respectievelijk 1% en 1,9%. Volgens prognoses zal onze werkende bevolking vanaf 2019 systematisch dalen om in 2025 ongeveer 2% lager te eindigen dan de werkende bevolking in 2016⁴. De West-Vlaamse arbeidsmarkt wordt gekenmerkt door een vergrijzende, uittredende beroepsbevolking alsook door een latere instroom van jongeren (omwille van toenemende scholarisatie en langere duurtijd ervan). Een nog krappere arbeidsmarkt is dus in het vooruitzicht.

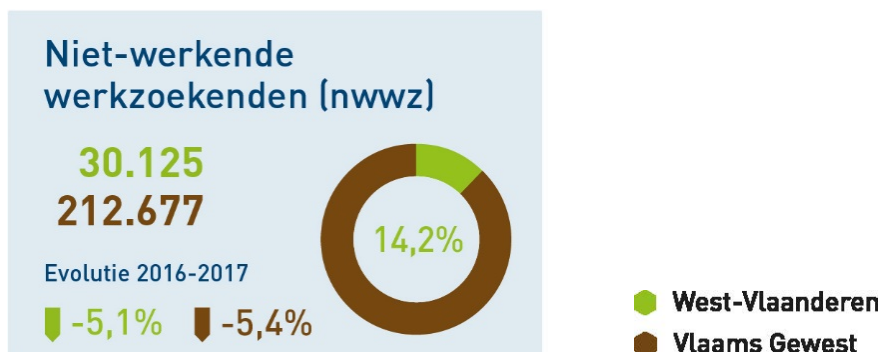
³ Zie de VOKA paper, november 2018 'iedereen aan de slag, de krapte voorbij'.

⁴ Cijfers van FOD Economie, Steunpunt WSE en eigen berekeningen. Zie ook artikel 'De West-Vlaamse arbeidsmarkt anno 2020/2025', themakatern innovatie op de arbeidsmarkt, van West-Vlaanderen werkt, 2.2018.

2.2 Werkzoekenden en kansengroepen in West-Vlaanderen

In 2017 telde West-Vlaanderen 30.125 nwwz (zie figuur 3). Dit komt overeen met 14,2% van het Vlaamse totaal (212.677 nwwz).

Figuur 3: Aantal niet-werkende werkzoekenden, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Een aantal werkzoekenden hebben het extra moeilijk om een job te vinden op de reguliere arbeidsmarkt. VDAB definieert vier categorieën van werkzoekenden die moeilijk te plaatsen zijn⁵: personen van allochtone origine, kortgeschoolden⁶, personen met een arbeidshandicap en ouderen (55-plussers). In de beleidsnota Sociale Economie 2014-2019 focust de Vlaamse Regering op drie specifieke doelgroepen, met name jongeren, 55-plussers en personen met een arbeidshandicap.

POM West-Vlaanderen vertrekt voor haar inventaris van de categorieën die VDAB definieert en voegt daar nog volgende drie doelgroepen aan toe: jongeren (-25-jarigen) en langdurige werkzoekenden meer dan twee jaar en meer dan vijf jaar.

Bekijken we de West-Vlaamse nwwz van dichtbij, dan valt onmiddellijk op dat één op de twee (50,6%) laaggeschoold is en dat ruim één op de vier (27,6%) langer dan twee jaar werkloos is.

De laaggeschoolden zijn dus veruit de grootste groep binnen de 'kansengroepen'. Hun aandeel nam de voorbije jaren gestaag af maar kwam in 2016 (50,2%) en 2017 (50,6%) toch terug boven de 50%-grens (zie figuur 4). Ook in 2017 zijn de laaggeschoolden in West-Vlaanderen nog steeds sterker vertegenwoordigd in de werkloosheidscijfers dan in Vlaanderen (46,6%) het geval is.

Ten opzichte van 2016 nam het aandeel langdurig werklozen in de Vlaamse populatie in 2017 toe (van 30,3% naar 30,8% indien minstens twee jaar werkloos, en van 11,6% naar 11,9% indien minstens vijf jaar werkloos), terwijl we een afname merken in West-Vlaanderen (respectievelijk van 28% naar 27,6% en van 10,7% naar 10,6%).

Naast de laaggeschoolden nemen ook de jongeren, de arbeidsgehandicapten en de ouderen een groter aandeel in van het totale aantal nwwz in West-Vlaanderen dan dit in het Vlaamse Gewest het geval is.

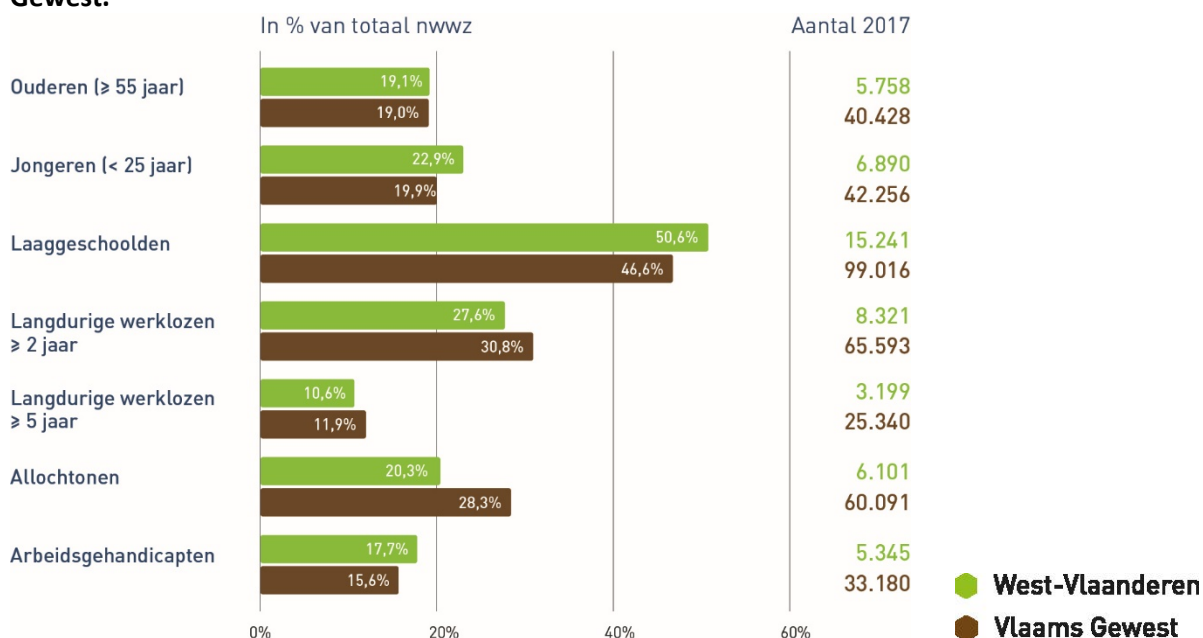
De meeste nwwz worden in West-Vlaanderen dus geteld bij de laaggeschoolden (15.241 nwwz). Op de tweede plaats staan de werkzoekenden die twee jaar of langer werkloos zijn (8.321 nwwz). De top drie wordt vervolledigd door de jongeren (6.890 nwwz). De allochtonen volgen op de vierde plaats met 6.101 nwwz of 10,2% van het Vlaamse totaal (60.091 nwwz van allochtone origine in Vlaanderen).

⁵ <https://www.vdab.be/cvs/kansengroepen.shtml>

⁶ Synoniem 'laaggeschoolden'

Als vijfde in de rang vinden we de ouderen terug, daar tellen we 5.758 nwwz. Opvallend, 5.345 nwwz in West-Vlaanderen hebben een arbeidshandicap; dat is 0,6% minder in vergelijking met 2016, maar wel nog steeds 16,1% van het Vlaamse totaal.

Figuur 4: Kansengroepen (aantal en in % van totaal aantal nwwz), West-Vlaanderen en Vlaams Gewest.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tussen 2016 en 2017 is het totale aantal nwwz sterk gedaald. De afname bedraagt -5,1% in West-Vlaanderen en -5,4% in Vlaanderen (zie tabel 1).

Bij alle categorieën van kansengroepen, met uitzondering van de nwwz van allochtone afkomst (+5,1% of +296 personen), tellen we in West-Vlaanderen in 2017 minder nwwz dan het jaar voordien. De grootste procentuele daling doet zich voor bij de jongeren (-7,5%), de kleinste afname is er bij de nwwz met een arbeidshandicap (-0,6%).

Inzake evolutie van het aantal nwwz doet West-Vlaanderen het overwegend beter dan

Vlaanderen: voor vijf van de zeven bestudeerde categorieën van kansengroepen is de evolutie in West-Vlaanderen gunstiger dan in Vlaanderen. Ofwel is de daling van het aantal nwwz in West-Vlaanderen groter dan de daling in Vlaanderen (dit is zo bij de ouderen, de jongeren en de langdurig werklozen), ofwel is de evolutie in West-Vlaanderen dalend terwijl ze stijgend is in Vlaanderen (dit is het geval bij nwwz met een arbeidshandicap). Enkel voor de groep van laaggeschoolden en allochtonen is de evolutie in West-Vlaanderen minder gunstig dan in Vlaanderen. Voor de laaggeschoolden is de procentuele afname in West-Vlaanderen (-4,3%) minder sterk, en dus minder gunstig, dan in Vlaanderen (-5,3%). Bij de laaggeschoolden merken we een toename in West-Vlaanderen (1,6%) terwijl er in Vlaanderen een minieme afname was (-0,6%).

Tabel 1: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden naar kansengroep, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2016-2017.

	West-Vlaanderen			Vlaams Gewest			Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	
	2016	2017	Evolutie 2016-2017	2016	2017	Evolutie 2016-2017	2016	2017
Vrouwen	14.508	13.679	-5,7%	104.373	98.892	-5,3%	13,9%	13,8%
Ouderen (>= 50 jaar)	9.008	8.495	-5,7%	62.370	59.860	-4,0%	14,4%	14,2%
Ouderen (>= 55 jaar)	5.989	5.758	-3,9%	40.922	40.428	-1,2%	14,6%	14,2%
Jongeren (< 25 jaar)	7.448	6.890	-7,5%	45.351	42.256	-6,8%	16,4%	16,3%
Laaggeschoolden	15.928	15.241	-4,3%	104.604	99.016	-5,3%	15,2%	15,4%
Langdurige werklozen (>= 2 jaar)	8.877	8.321	-6,3%	68.106	65.593	-3,7%	13,0%	12,7%
Langdurige werklozen (>= 5 jaar)	3.398	3.199	-5,9%	26.033	25.340	-2,7%	13,1%	12,6%
Allohtonen	5.805	6.101	+5,1%	60.443	60.091	-0,6%	9,6%	10,2%
Arbeidsgehandicapten	5.378	5.345	-0,6%	32.673	33.180	+1,6%	16,5%	16,1%
Alle nwwz	31.745	30.125	-5,1%	224.779	212.677	-5,4%	14,1%	14,2%

Laaggeschoold: geen diploma hoger secundair onderwijs, inclusief middenstandsopleiding en deeltijds beroepssecundair onderwijs.

Allochtoon: origine buiten EU-27 en EVA-landen.

Niet-werkende werkzoekenden met een arbeidshandicap:

- nwwz met Vlaams Fondserkenning inzake tewerkstelling;
- nwwz uit het buitengewoon onderwijs;
- nwwz met beperkte of zeer beperkte geschiktheid.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Kortom: Gezien de lage werkloosheidscijfers enerzijds en de goede economische conjunctuur met zijn vele en lang openstaande vacatures anderzijds, is de kans groot dat al wie in West-Vlaanderen het profiel heeft om vlot aan het werk te raken aan het werk is. Blijven over: de mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Onder hen is één op de twee laaggeschoold en één op de vier langdurig (> 2 jaar) werkzoekend. Alles samen behoorde 86,2% van alle nwwz in West-Vlaanderen in 2017 tot een specifieke doelgroep⁷. Voor Vlaanderen was dat 86,6%. Voor deze mensen geldt doorgaans dat de traditionele bemiddelingsinstrumenten niet toereikend zijn om duurzame tewerkstelling mogelijk te maken en dat zij extra ondersteuning nodig hebben. Deze mensen aan de slag krijgen, al dan niet via een tussenstap of tussentrede (trede 3 en 4) via tijdelijke activerende trajecten met begeleiding, is de uitdaging voor onze arbeidsmarkt en een noodzakelijk kwaad voor onze bedrijven. Het nijpend tekort aan de juiste mensen is momenteel één van de grootste problemen voor de verdere groei van onze bedrijven.

We zien vanuit het Vlaamse beleid onder meer een sterke activering voor de groep langdurig werklozen. Het Vlaamse beleid is van mening dat velen van hen eigenlijk wel aan de slag kunnen. Er loopt een specifieke tender vanuit VDAB 'TAL, Tender activering langdurig werkzoekenden' om deze te screenen en te bekijken welke andere innovatieve aanpak nodig is om deze nwwz te activeren. Deze tender loopt sinds september 2018 en focust op ongeveer 2.000 West-Vlaamse langdurig werkzoekenden (+12 maanden werkzoekend). Het grote probleem is dat deze mensen geen werkervaring hebben. Daarom werd onlangs ook het systeem van de Individuele Beroepsopleiding (trede 4) gewijzigd zodat ze makkelijker ervaring op de werkvloer kunnen opdoen. Daarnaast wordt vanuit Vlaanderen sterk ingezet op de werkplekinstrumenten die zich vertalen in de vorm van tijdelijke competentieversterkende activeringstrajecten (Trede 4). Het is een werk van lange adem. De groep langdurig werklozen werd in februari 2017 dan ook als vierde doelgroep opgenomen binnen het Vlaamse doelgroepenbeleid (Trede 5). Een aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden tussen 25 en 64 jaar werd goedgekeurd in februari 2017. Vanaf 2016 zagen we voor West-Vlaanderen al een daling van het aantal langdurig werklozen (langer dan twee en vijf jaar werkloos).

⁷ VDAB, Arvastat, werkloosheidstatistieken. Ook in 2016 lag het aandeel nwwz dat tot een specifieke doelgroep behoort in West-Vlaanderen (85,9%) onder het Vlaamse cijfer (86,1%).

Deze daling hield aan in 2017. In het Vlaamse Gewest is er pas vanaf 2017 een daling in beide categorieën (zie tabel 2 in tabellenbijlage). Verwacht wordt dat het aandeel van deze nwwz in de werkloosheidscijfers in zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen de komende jaren zal dalen.

2.3 De participatieladder

Om de tewerkstelling en de arbeidsmatige participatie van personen uit de kansengroepen grafisch voor te stellen en de diverse tewerkstellingsmaatregelen waarmee dit gebeurt te ordenen, introduceerde POM West-Vlaanderen in 2016 (voor de cijfergegevens 2014) voor het eerst de participatieladder.

De participatieladder is een Nederlands instrument⁸ dat vertaald werd naar de Vlaamse context en als beleidskader werd gebruikt in het decreet Werk- en Zorgtrajecten. Elke trede weerspiegelt een bepaald participatieniveau van volwassenen in de maatschappij⁹. POM West-Vlaanderen heeft ervoor gekozen om de participatieladder niet visueel voor te stellen als een ladder of een trap, vanuit de overweging dat er zich dan steeds mensen onderaan de ladder bevinden. Vandaar dat er in de infographic voor een vrije visuele vertaling werd gekozen, een participatieslang als het ware.

Op treden 5 en 6 vinden we participatievormen terug op basis van een arbeidsovereenkomst, 'tewerkstellingsplaatsen' (zie figuur 5).

Treden 1 tot en met 4 zijn 'participatieplaatsen': hierop staan alle jongeren, volwassenen en ouderen tussen 18 en 64 jaar die in meer of mindere mate participeren in de maatschappij (treden 1 en 2) en/of op de arbeidsmarkt (arbeidsmatige participatie op treden 3 en 4), evenwel zonder arbeidsovereenkomst¹⁰.

De cijfers per trede geven het aantal bezette plaatsen weer, uitgedrukt in aantal personen¹¹. Deze aantallen betreffen een toestand of jaargemiddeld cijfer¹². In wezen is de participatieladder een dynamisch instrument: volwassenen kunnen klimmen of dalen op de ladder, afhankelijk van hun groeipotentieel, persoonlijke en competentieontwikkeling en omgevings- of andere factoren.

Er wordt gestreefd naar een optimale participatie van alle betrokkenen (rekening houdende met ieders mogelijkheden, ondanks hun beperkingen).

Voor een gedetailleerde uitleg over de zes treden verwijzen we naar de infographic en de beschrijvende nota over de treden en haar werkvormen in deel 2.

⁸ Van Gent, Van Horses, Mallee & Slotboom, 2008 en Dorschiedt & Heida, z.j.

⁹ Hierin verschillen we van Vlaanderen dat een rendementsperspectief hanteert in zijn conceptnota 'naar een nieuw ondersteuningskader binnen sociale economie' van 30 oktober 2015.

¹⁰ Enige uitzondering hierop zijn de TWE-trajecten voor leefloongerechtigden via OCMW, met de hervormde en ingekantelde art. 60 §7 en art. 61-tewerkstelling. Zij ontvangen (in tegenstelling tot TWE-traject VDAB-doelgroep) wel een loon en stromen dus wel in als werknemer in een TWE-traject, met behoud van een arbeidsovereenkomst om zo hun socialezekerheidsrechten op te bouwen.

¹¹ Een job of participeren in een tijdelijk activerend traject hoeft niet noodzakelijk een voltijdse job te zijn om als persoon uit de kansengroepen het gevoel te hebben volwaardig te participeren aan de samenleving en arbeidsmarkt. Alle tewerkstellings- en participatiecijfers worden daarom in eerste instantie in personen uitgedrukt (waar beschikbaar, wordt in de Excelbijlage ook het aantal VTE opgegeven).

¹² Voor de detailinformatie bij de cijfergegevens verwijzen we naar de uitgebreide cijferbijdrage in Excelformaat (zie www.pomwvl.be/inventaris-sociale-economie). Voor iedere werkvorm of tewerkstellingsmaatregel zijn er aparte tabellen.

Figuur 5: Tewerkstellings- en participatieplaatsen op de participatieladder.

Trede 6	Betaald werk	Tewerkstellingsplaatsen (met arbeidsovereenkomst)	Tewerking en participatie van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt
Trede 5	Betaald werk met ondersteuning		
Trede 4	Tijdelijke activerende trajecten	Participatieplaatsen (zonder arbeidsovereenkomst)	
Trede 3	Arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding		
Trede 2	Sociale contacten buitenshuis		
Trede 1	Contacten beperkt tot de huiselijke kring		

2.4 Betaald werk (tewerkstellingsplaatsen op treden 5 en 6)

Op 31 december 2016 waren er in West-Vlaanderen 108.322 personen aan de slag als zelfstandige en 418.932 als loontrekkende (op treden 5 en 6). Dat waren 1.342 zelfstandigen (+1,3%) en 6.812 loontrekkenden (+1,7%) meer dan eind 2015. Dit aantal tewerkstellingsplaatsen komt overeen met respectievelijk 21,6% en 18,6% van alle zelfstandige en loontrekkende tewerking in het Vlaams Gewest (zie figuur 6).

10.272 ondernemingen zijn in West-Vlaanderen in de loop van 2017 opgericht, dit komt overeen met 18,8% van het Vlaamse totaal. In de periode 2016-2017 nam het aantal oprichtingen in West-Vlaanderen toe met 1,2%; in Vlaanderen is de toename iets groter (+1,7%).

Heel wat bezoldigde activiteit werd gecreëerd binnen het stelsel van de dienstencheques: 17.454 werknemers of 4,2% van alle loontrekkenden in West-Vlaanderen zijn tewerking in de dienstencheque-economie¹³. Het aandeel van West-Vlaanderen in de totale Vlaamse dienstenchequetewerking neemt af van 20,2% in 2013 en 2014 over 20% in 2015 naar 19,8% in 2016.

Figuur 6: Aantal loontrekkenden, zelfstandigen en starters, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest.

Bron: RSZ, RSVZ, Departement WSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In West-Vlaanderen vertegenwoordigen de tertiaire en de quartaire sector¹⁴ respectievelijk 37,9% en 35,4% van het totaal aantal loontrekkenden (zie figuur 7).

¹³ Cijfer 2016, bron: Departement WSE.

¹⁴ Tertiaire sector: commerciële dienstverlening (onder andere groothandel, kleinhandel, transport, logistiek en post, horeca, telecommunicatie, informatica ...). Quartaire sector: niet-commerciële dienstverlening (onder andere openbaar bestuur, onderwijs, menselijke gezondheidszorg, maatschappelijke dienstverlening, kunst, amusement en recreatie ...).

26% van alle loontrekkenden in West-Vlaanderen is tewerkgesteld in de secundaire sector (industrie en bouw) en 0,7% in de primaire sector (landbouw en visserij). In vergelijking met Vlaanderen is er in West-Vlaanderen relatief gezien meer tewerkstelling in de secundaire sector maar is er evenwel heel wat minder werkgelegenheid in de tertiaire sector. Deze sector is met 37,9% van alle bezoldigde tewerkstelling ondervetegenwoordigd in vergelijking met Vlaanderen (43,6%). Ook in 2007 was het aandeel van de tewerkstelling in de secundaire sector in West-Vlaanderen (30,1%) groter dan in Vlaanderen (25,6%). Het verschil tussen het West-Vlaamse en Vlaamse aandeel bleef in de periode 2007-2016 nagenoeg ongewijzigd (4,5%punt in 2007 ten opzichte van 4,4%punt in 2016). Eind 2007 was 33,9% van alle loontrekkenden in West-Vlaanderen aan de slag in de tertiaire sector; in Vlaanderen was dit 40,3%. In de periode 2007-2016 kon West-Vlaanderen de kloof met Vlaanderen inzake het aandeel werknemers in de tertiaire sector verkleinen van 6,4%punt in 2007 tot 5,7%punt in 2016.

Figuur 7: Bezoldigde tewerkstelling naar sector, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest.

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Één op de tien loontrekkenden in West-Vlaanderen (44.672 personen of 10,7%) oefent een betaalde job uit mét een of andere vorm van ondersteuning die gekoppeld is aan hun persoon. Het zijn personen die omwille van hun persoonsgebonden kenmerken moeilijkheden ondervinden om op trede 6 te functioneren. Om de toegang tot de arbeidsmarkt of een betaalde job te vergemakkelijken, ontvangt de werkgever een financieel voordeel ter compensatie van zijn extra inspanningen en het geleden rendementsverlies.

Deze 44.672 personen op trede 5 zijn tewerkgesteld binnen zowel de sector van de sociale economie als binnen het reguliere bedrijfsleven. POM West-Vlaanderen is geen voorstander van deze opdeling en streeft naar de 'één economie gedachte', maar de analyse behoeft wel wat nadere uitleg en daarom wordt deze opsplitsing gehanteerd.

Bijna één op zeven van de 44.672 personen op deze vijfde trede 'betaald werk met (persoonsgebonden) ondersteuning' wordt collectief tewerkgesteld via 'collectief maatwerk' en 'lokale diensteneconomie'. Dit zijn twee werkvormen binnen het beleidsdomein Sociale Economie, voor personen met een geïndiceerde begeleidingsnood. Concreet gaat dit over 6.095 personen of 13,6%.

Het leeuwendeel van de loontrekkenden op trede 5 wordt echter individueel ingeschakeld via de doelgroepkortingen (beleidsdomein Werk) en individueel maatwerk (beleidsdomein Werk en Sociale Economie, nu nog SINE). In totaal gaat het om 38.577¹⁵ werknemers wat overeenkomt met 86,4% van alle loontrekkenden op trede 5.

¹⁵ Bemerking: slechts 40% van SINE wordt in de berekening meegenomen; dit percentage komt overeen met het geraamde gedeelte van SINE dat buiten BW, SW en LDE valt.

Het betreft werknemers met een lager rendementsverlies dan de werknemers in collectief maatwerk en lokale diensteneconomie (waardoor tussenkomst in de loonpremie lager ligt dan 40%) en zonder geïndiceerde begeleidingsnood¹⁶. Dit is dan ook de bevoegdheidsafbakening tussen het *Vlaams beleid Werk* en *Vlaams beleid Sociale Economie* waardoor er geen overlap mogelijk is.

Eén op tien (10,7%) van alle loontrekkenden bevindt zich op trede 5, de overige bevinden zich op trede 6 'betaald werk'. Van alle loontrekkenden in West-Vlaanderen (418.932 personen) heeft dus 89,3% een betaalde job zónder persoonsgebonden ondersteuning op trede 6. Niettegenstaande er voor deze werknemers geen persoonsgebonden ondersteuning van toepassing is, kan de werkgever in veel gevallen wél genieten van een economisch gestoelde korting gekoppeld aan de kenmerken van de werkgever of de sector. Zo wordt er voor 3/4den van alle bezoldigde werknemers (trede 5 en 6), aan de werkgever, een niet-persoonsgebonden vermindering op de patronale RSZ-bijdragen verleend. In die zin zijn ook 3/4 werknemers op trede 6 gesubsidieerde werknemers, een gegeven dat velen misschien verrast.

Figuur 8: Treden 5 en 6 van de participatieladder, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest.

Bron: Diverse, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Bemerkingen:

- De individuele inschakeling van kansengroepen op trede 5 kende de voorbije jaren (en nog steeds) vele beleidswijzigingen. Het betreft onder meer het nieuwe Vlaamse doelgroepenbeleid, de regularisatie van de gesco's, het afschaffen van de RSZ-korting en Activa-werkuitkering voor langdurig werklozen enerzijds en het invoeren van een aanwervingsincentive voor deze zelfde doelgroep via het Departement Werk en Sociale Economie (DWSE) anderzijds, de gevolgen van de zesde staatshervorming ... (Zie ook Deel 3: Beleidswijzigingen (nota en schema)). Tussen 2016 en 2017 merken we een toename van het aantal doelgroepwerknemers op trede 5 met 4,3%. Uitschieters vinden we bij de RSZ-korting voor jongeren (+21,4%) en de RSZ-korting voor langdurig werklozen (-49,9%). De sterke daling bij de RSZ-korting voor langdurig werklozen heeft te maken met het feit dat bedrijven vanaf 1/1/2017 geen nieuwe aanvragen meer konden doen voor deze RSZ-korting.

¹⁶ VDAB staat als arbeidsmarktregisseur in voor de toeleiding. Zij bepaalt de afstand tot de arbeidsmarkt van de werkzoekende, bepaalt de nood aan compensatie van rendementsverlies én de nood aan begeleiding.

Toekenningen die vóór 1/1/2017 waren gebeurd, blijven lopen tot eind december 2018. Vandaar de sterk dalende trend. De aanwervingsincentive die in de plaats van deze RSZ-korting kwam, werd pas in februari 2017 goedgekeurd en moest nog opgestart worden. Het systeem is ook anders, het verloopt via het DWSE¹⁷ en niet meer via de RSZ. De Vlaamse tewerkstellingspremie voor 50-plus viel vanaf 2016 volledig weg¹⁸, maar wordt vervangen door de RSZ-korting voor jongeren.

- Binnen de hervorming van de decreten collectief maatwerk en lokale diensteneconomie (LDE) is er veel aandacht voor doorstroom van werknemers naar het reguliere circuit. Dit betekent dat er voor de werknemers binnen collectief maatwerk en LDE een grote focus is op doorstroom naar trede 6. Dit is nog meer het geval voor de LDE dan voor collectief maatwerk gezien alle doelgroepwerknemers binnen LDE na hun competentieversterkend traject van maximaal vijf jaar moeten doorstromen hogerop (in voege vanaf 1 april 2015). Die sterke focus op doorstroom is mee ingegeven door de ambitie om de 76% werkzaamheidsgraad te halen. Dit impliceert ook dat extra wordt ingezet op activering van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Werk vzw¹⁹ besteedt met de logistieke en financiële steun van POM en de Provincie West-Vlaanderen veel aandacht aan enclavewerk. Bij enclavewerk komt een ploeg werknemers met een arbeidsbeperking, onder permanente begeleiding van een maatwerkbedrijf (MWB) (beschutte of sociale werkplaats), (mee)werken op de werkvloer van een regulier bedrijf. 4Werk vzw streeft naar 20% enclavetewerkstelling tegen 2019. In 2017 boden negen²⁰ van de 28 West-Vlaamse MWB²¹ enclavewerk aan. In 2017 vond 23,3% van hun gepresteerde uren (goed voor 754 VTE) plaats op de werkvloer van de klant via de enclaveformule. Als we de gerealiseerde enclavetewerkstelling van 754 VTE uitdrukken ten opzichte van de totale gerealiseerde tewerkstelling binnen alle West-Vlaamse MWB dan komen we uit op 15,9%.

---

¹⁷ POM West-Vlaanderen vernam bij het afsluiten van zijn studie dat er voor 2017 791 aanvragen werden goedgekeurd van deze nieuwe aanwervingsincentive voor Vlaanderen, waarvan 121 voor West-Vlaanderen. Tegenover deze 121 aanwervingspremies in West-Vlaanderen in 2017 staat een daling van 1.934 personen in de gestopte RSZ-korting voor langdurig werkzoekenden.

¹⁸ Voor de evolutie over meerdere jaren (vanaf 2010) per werkvorm, verwijzen we naar de tabellen in de cijferbijdrage (zie www.pomwvl.be/inventaris-sociale-economie).

¹⁹ 4Werk vzw groepeerde sinds november 2013 alle beschutte en sociale werkplaatsen in West-Vlaanderen.

²⁰ Alle (voormalige) beschutte werkplaatsen in West-Vlaanderen: Footstep (voorheen Arcotec), De Oesterbank, Interwest, Mariasteen, OptimaT, 't Veer, Waak en Westlandia en één (ex-)sociale werkplaats, namelijk Sowepo.

²¹ Per 1 januari 2019 zijn er nog 25 MWB in West-Vlaanderen. Twee MWB aan de kust ('Het strijkatelier' vzw uit Blankenberge en 'het sociaal atelier' vzw uit Knokke-Heist) zijn eind 2018 overgenomen door De Oesterbank vzw (Oostende). De overname bestaat uit de 'erkenningen met samenhangend contingent' en alle doelgroepwerknemers. Daarnaast is er de Sociale Werkplaats Werkspoor die in 2018 samen is gegaan met Weerwerk, met maatschappelijke zetel in Gent. Weerwerk vzw is nu operationeel in Antwerpen, Gent en Roeselare en is het partnerschap tussen Weerwerk vzw, Buurt en Co vzw en Tot uw Dienst vzw. Weerwerk is gegroeid vanuit de Sleutel vzw en het Orthopedagogisch Centrum Sint-Idesbald.

2.5 Tewerkstelling en arbeidsmatige²² participatie van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt

Op trede 3, 4 en 5 vinden we de personen met een afstand tot de arbeidsmarkt terug die arbeidsmatig participeren aan de maatschappij, hetzij via een arbeidsovereenkomst waarbij er voor de werkgever een persoonsgebonden ondersteuning is voorzien (trede 5), hetzij binnen een andere regeling waarbij er voor de organisatie die de personen begeleiden een financiële tegemoetkoming is voor hun diensten²³ (treden 3 en 4).

Op trede 5 worden 44.672 personen met een arbeidsovereenkomst geteld voor wie de werkgever een financieel voordeel ontvangt ter compensatie van zijn extra inspanningen om deze persoon aan te werven en in dienst te houden (zie punt 2.4 Betaald werk).

Trede 4 is een tijdelijke activeringstrede voor mensen zonder arbeidscontract²⁴. In West-Vlaanderen gaat het in 2017 om 10.740 personen (zie figuur 9) met nood aan begeleiding (een combinatie van werk-, welzijns- en zorgbegeleiding), die door het volgen van dit tijdelijke traject (opnieuw) een stap kunnen zetten naar betaald werk. Ze participeren via een tijdelijk statuut binnen een reële arbeidsmarktomgeving, met als doel competenties en werkervaring op te doen om obstakels die een instroom naar trede 5 of 6 alsnog verhinderen, weg te werken. Dit gebeurt via enkele tijdelijke activerende trajecten (1.387 personen), het werkplekleren met zijn vele werkplekinstrumenten (7.744 personen), binnen het PWA-stelsel (hervormd naar wijk-werken op 1 januari 2018, 1.013 personen), binnen het stelsel leren en werken (in hervorming naar duaal leren, 361 jongeren), via doorstroom of activering uit Arbeidszorg (161 trajecten) en via de begeleidingstrajecten van de West-Vlaamse activiteitencoöperatie (AC) Starterslabo (SL) (74 begeleide starters).

Waar mensen op trede 5 over een arbeidscontract beschikken (en dus werknemers zijn), zitten mensen in trede 4 in 'competentieversterkende trajecten', in een opleidingsgegeven als het ware²⁵ met als perspectief binnen maximum twee jaar door te stromen naar trede 5 of 6. Bij personen op trede 4 is er geen sprake van een (blijvende) arbeidsbeperking of (blijvende) nood aan een aangepaste werkomgeving en/of voortdurende ondersteuning en begeleiding op de werkvloer.

Op trede 3 situeren zich de mensen die arbeidsmatige activiteiten verrichten zonder arbeidscontract en onder begeleiding (een combinatie van welzijns- en zorgbegeleiding). In West-Vlaanderen gaat het om 1.309 personen met nood aan een combinatie van werk en welzijn of zorg. Deze mensen staan een stap verder van betaalde arbeid dan de mensen die op trede 4 staan; betaalde arbeid is op middellange termijn niet mogelijk. Hier bevinden zich diverse arbeidszorgprojecten binnen zowel de sociale economie, de geestelijke gezondheidssector, de gehandicaptensector (VAPH) en de welzijnssector waar aan arbeid wordt gedaan om zorg te kunnen verlenen.

²² De participatieplaatsen vinden we terug op treden 4, 3, 2 en 1 van de participatieladder. Op treden 4 en 3 vinden we arbeidsmatige participatie terug: een combinatie van werk of arbeidsmatige activiteiten met welzijns- en zorgbegeleiding. Op treden 2 en 1 is dit minder of niet het geval. Mensen op trede 2 hebben voornamelijk sociale contacten buitenshuis en nemen deel aan georganiseerde activiteiten van sociaal-culturele verenigingen, lokale dienstencentra, verenigingen waar armen het woord nemen ... Het gaat hierbij om ontmoeting en bezigheid. Mensen die op trede 1 staan, hebben enkel sociale contacten in de huiselijke kring of in de welzijns- of zorginstelling waar ze verblijven.

²³ Een aantal organisaties ontvangen op vandaag (en dat sinds juli 2018) een heel beperkte financiële vergoeding voor hun aanbod van arbeidsmatige activiteiten onder welzijns- en zorgbegeleiding. Voorheen was er voor vele Arbeidszorginitiatieven geen Vlaamse betoelaging.

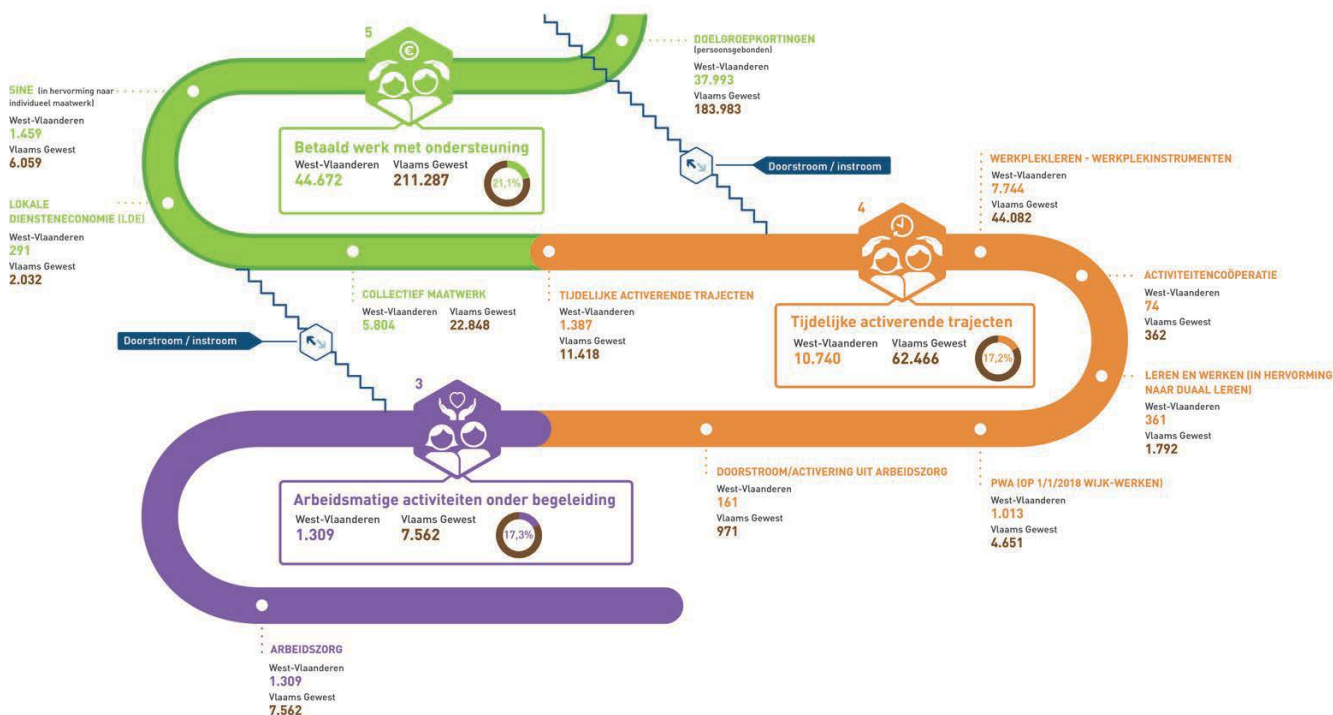
²⁴ Met uitzondering van de personen in art. 60 §7 en art. 61 (zie Deel 3: Beleidswijzigingen (nota en schema)).

²⁵ Zie voetnoot 24.

West-Vlaanderen beschouwt arbeidszorg als een noodzakelijke schakel in het economisch proces waarin iedereen een faire kans moet krijgen om te participeren. Arbeidszorg is met andere woorden het sluitstuk van de arbeidsmarkt alsook de eerste stap terug naar betaalde arbeid.

Waar we spreken over ‘werknemers’ binnen trede 5 en ‘mensen in (tijdelijke) opleiding’ op trede 4, bevinden de personen op trede 3 zich in een ‘vrijwilligersstatuut’. Zij ontvangen immers geen loon. We noemen hen ‘medewerkers’ in plaats van ‘werknemers’.

Figuur 9: Treden 3, 4 en 5 van de participatieladder, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest.

Bron: Diverse, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In totaliteit gaat het om 56.721 personen, met een afstand tot de arbeidsmarkt, die in 2017 dankzij één of andere tewerkstellings- of activeringsmaatregel economisch of arbeidsmatig geactiveerd werden in West-Vlaanderen.

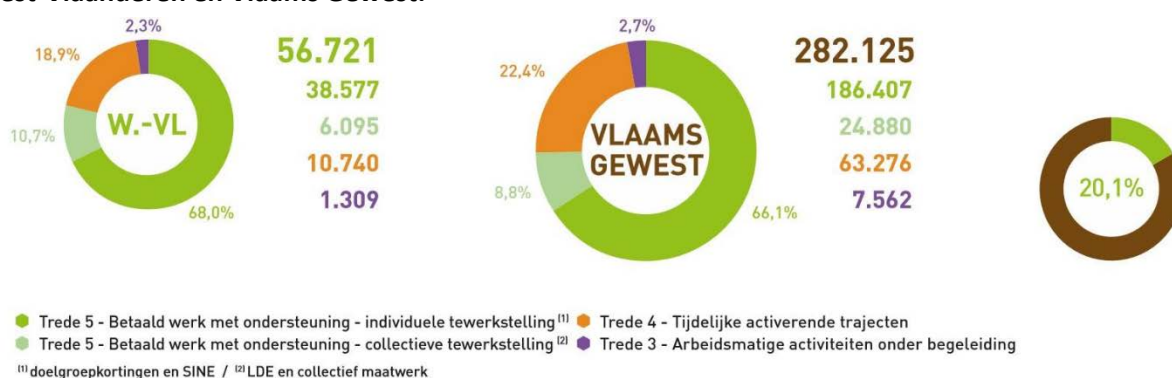
West-Vlaanderen kent hierdoor in 2017 een arbeidsmarktparticipatiegraad²⁶ van 74,4% ten opzichte van 72,2% in Vlaanderen. De arbeidsmarktparticipatiegraad houdt, in tegenstelling tot de werkzaamheidsgraad, ook rekening met de arbeidsmatige participatie door personen uit de kansengroepen op de treden 4 en 3 die vandaag geen arbeidscontract hebben. Deze arbeidsmarktparticipatiegraad is dus uiteraard hoger dan de werkzaamheidsgraad van 72,7% voor West-Vlaanderen in 2017. We mogen aannemen dat een groot deel van de personen op trede 4 (na een periode van 1 à 2 jaar) en een minderheid van de kansengroepen op trede 3 zullen doorstromen naar een hogere trede en op die manier wel zullen meegerekend worden in de werkzaamheidsgraad.

²⁶ Arbeidsmarktparticipatiegraad = tewerkstelling + participatie/bevolking 18-64. In tegenstelling tot de werkzaamheidsgraad (= werkenden 18-64 / bevolking 18/64, zie punt 2.1 Bevolking en beroepsbevolking van dit rapport), houdt deze (door POM West-Vlaanderen ontwikkelde) indicator ook rekening met de arbeidsmatige participatie die er is of de ‘werkzaamheid’ van personen uit de kansengroepen, zonder arbeidsovereenkomst.

De door 56.721 personen ingenomen tewerkstellings- en participatieplaatsen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (treden 5, 4, 3) vertegenwoordigen samen 13,5% van alle bezoldigde arbeidsplaatsen in onze provincie (zijnde 56.721 personen op 418.932 loontrekkenden). Deze verhouding is voor West-Vlaanderen net iets meer dan het gemiddelde voor Vlaanderen (12,5%).

Van alle gerealiseerde tewerkstelling en participatie van personen uit de kansengroepen vertegenwoordigt trede 5 veruit de grootste aantallen (78,8%, zie figuur 10) gevolgd door trede 4 (18,9%) en afsluitend met de plaatsen op trede 3 (2,3%).

Figuur 10: Tewerkstellings- en participatieplaatsen voor personen uit de kansengroepen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest.

West-Vlaanderen

Vlaams Gewest

Bron: diverse, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Alle tewerkstellings- en activeringsmaatregelen (met uitzondering van de activiteitencoöperatie²⁷ (AC)) waren de voorbije periode onderhevig aan Vlaamse beleidswijzigingen (zie Deel 3: Beleidswijzigingen (nota en schema)). Ofwel waren (zijn) er goedgekeurde conceptnota's, conceptnota's die naar de volgende Vlaamse Regering (VR) verschoven worden (zoals onder meer individueel maatwerk), ofwel waren er gestemde decreten met of zonder (of zelfs geschorste) uitvoeringsbesluiten. Dat alles maakt(e) het er voor de actoren binnen dit werkveld niet makkelijker op om de lijnen uit te zetten en verdere inspanningen te leveren voor een 'duurzame tewerkstelling' van hun mensen.

Toch hield de tewerkstelling van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, ofwel via de sociale economie of via het bedrijfsleven, gezien de vele ontwikkelingen en onzekerheden beleidsmatig en in het veld, goed stand. In 2017, is de tewerkstelling en arbeidsmatige participatie van personen uit de kansengroepen in West-Vlaanderen toegenomen met 1.310 personen of 2,4%, namelijk van 55.411 in 2016 naar 56.721 in 2017 (zie tabel 2).

De toename tussen 2016 en 2017 is vooral te schrijven op het conto van het 'betaald werk met ondersteuning' (trede 5) (+1.853 tewerkstellingsplaatsen of +4,3%) met belangrijke toenames - in absolute cijfers - bij de RSZ-korting voor ouderen (+2.206 personen) en de RSZ-korting voor jongeren (+1.446 personen). Dit is het resultaat van het Vlaamse doelgroepenbeleid (gefocusd op jongeren, ouderen en mensen met een arbeidshandicap), gecombineerd met een zeer gunstige economische conjunctuur. Deze toenames konden de sterke afname bij de RSZ-korting voor langdurig werklozen (-1.934 personen) ruimschoots compenseren.

²⁷ Voor het eerst in 2018 is de financiering van de activiteitencoöperaties doelgroepafhankelijk gemaakt en is er dus een resultaatsfinanciering (ipv een verbintenisinspanning).

Deze RSZ-korting en werkuitkering Activa werden afgeschaft per 1/1/2017, maar er was onduidelijkheid of Vlaanderen een nieuwe aanwervingsincentive zou opzetten voor langdurig werklozen. Uiteindelijk werd in februari 2017 een aanwervingsincentive voor langdurig werklozen tussen 25 en 54 jaar goedgekeurd.

2017 kent dus een sterk dalende trend omdat de RSZ-korting afgeschaft werd (enkel de toekenningen die voor 1/1/2017 waren gebeurd, blijven doorlopen tot en met eind december 2018) en de nieuwe maatregel nog volop in opstart was²⁸. In Vlaanderen bleef de toename van het aantal tewerkstellingsplaatsen op trede 5 beperkt tot 2,3%²⁹.

Op de activeringstrede 4 waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in tal van tijdelijke activerende competentieversterkende begeleidingstrajecten participeren, daalde het aantal participatieplaatsen voor kansgroepen in West-Vlaanderen met 5,6% (of 636 plaatsen). Anno 2017 zetten 10.740 personen begeleide stappen naar betaald werk. De toenames bij TIW (+673 personen) en de beroepsinlevingsstages³⁰ (+146 personen) konden de afnames bij art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving (-475 personen), de opleidingsstages (-431 personen), PWA (-204 personen) en laaggeschoolde IBO (-113 personen) niet teniet doen. In Vlaanderen daalde het aantal participatieplaatsen op trede 4 nog iets sterker (-6,1%) dan in West-Vlaanderen.

Ondanks afnames in West-Vlaanderen en Vlaanderen is en blijft deze 'activeringstrede' een belangrijke trede gezien de nadruk ligt op het activeren van mensen naar betaald werk. De overgangsmaatregelen binnen het beleid van bijvoorbeeld Tijdelijke werkervaring (TWE), waar OCMW-trajecten vanaf 1 januari 2017 konden starten en TWE-trajecten VDAB vanaf 1 januari 2018, spelen zeker mee in deze afnames. Daarnaast brengt ook de komst van het duaal leren de nodige onduidelijkheid met zich mee op het onderwijsterrein voor wat betreft het nog steeds lopende 'leren en werken'.

Trede 3 - Arbeidszorg - groeide in West-Vlaanderen met 7,6% (of 93 personen) tegenover 9,9% in Vlaanderen.

Ten opzichte van 2016 is het aandeel van trede 3 in het totaal aantal tewerkstellings- en participatieplaatsen voor personen met een afstand tot de arbeidsmarkt over treden 5, 4 en 3 nauwelijks gewijzigd (2,3% in 2017 ten opzichte van 2,2% in 2016). Het aandeel van trede 5 steeg van 77,3% in 2016 naar 78,8% in 2017 ten koste van het aandeel van trede 4 dat daalde van 20,5% in 2016 naar 18,9% in 2017.

²⁸ Zie voetnoot 17.

²⁹ De tewerkstellingscijfers voor de lokale diensteneconomie en sociale werkplaatsen betreffen voor 2017 cijfers over de werknemerspopulatie in het laatste kwartaal van 2017. Door een verschil in manier van registreren zijn deze niet te vergelijken met de (bereik)cijfers van de voorgaande jaren waarin ook de uitstroom werd meegeteld. Deze trendbreuk is vooral zichtbaar bij de sociale werkplaatsen, waar de cijfers voor 2017 een eind onder die van 2016 liggen. De cijfers van SST (Samen Sociaal Tewerkstellen) op basis van de jaarrekeningen van de sociale werkplaatsen tonen voor de periode 2016-2017 eveneens een afname in West-Vlaanderen, zij het zeer miniem, van 928 tot 921 personen (-7 personen of -0,8%). Wanneer het Departement WSE het cijfer voor 2016 (4.644 DGWN in laatste kwartaal) op dezelfde manier berekent als dat voor 2017 (, zien we voor Vlaanderen een afname van slechts 56 personen of 1,2% (ipv -724 personen of -13,6%).

³⁰ Via het BVR van 6 juli 2018 op de hervorming van Werkplekklere kreeg de Beroepsinlevingsovereenkomst BIO een nieuwe naam, zijnde een Beroepsinlevingsstage (BIS) en dat sinds 1 september 2018.

Tabel 2: Tewerkstelling en participatie van personen uit de kansengroepen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2016-2017.

		West-Vlaanderen		Vlaams Gewest		Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest		Evolutie 2016-2017	
		2016	2017	2016	2017	2016	2017	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest
TREDE 5 - BETAALD WERK MET ONDERSTEUNING	a + c + d + e + f + 40%g¹¹⁾ + h + i + j + k	42 819	44 672	206 535	211 287	20,7%	21,1%	+4,3%	+2,3%
INDIVIDUELE INSCHAKELING	a t/m g	37 500	39 452	184 575	190 042	20,3%	20,8%	+5,2%	+3,0%
Doelgroepkortingen	a + b + c + d + e + f	35 966	37 993	178 173	183 983	20,2%	20,7%	+5,6%	+3,3%
Vlaams doelgroepenbeleid	a + b + c + d	31 438	35 376	151 092	168 975	20,8%	20,9%	+12,5%	+11,8%
Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP)	a	2 677	2 963	13 558	15 458	19,7%	19,2%	+10,7%	+14,0%
Vlaamse tewerkstellingspremie 50+	b	0	0	0	0				
RSZ-korting 54-plus	c	22 004	24 210	107 959	116 248	20,4%	20,8%	+10,0%	+7,7%
RSZ-korting jongeren	d	6 757	8 203	29 575	37 269	22,8%	22,0%	+21,4%	+26,0%
RSZ-korting langdurige werklozen	e	3 878	1 944	23 457	11 408	16,5%	17,0%	-49,9%	-51,4%
Gesco (o.a. BKO)	f	650	673	3 624	3 600	17,9%	18,7%	+3,5%	-0,7%
SINE (in hervorming naar individueel maatwerk)	g	1 534	1 459	6 402	6 059	24,0%	24,1%	-4,9%	-5,4%
COLLECTIEVE INSCHAKELING	h t/m k	6 239	6 095	25 801	24 880	24,2%	24,5%	-2,3%	-3,6%
Lokale diensteneconomie (LDE)	h	288	291	2 405	2 032	12,0%	14,3%	+1,0%	-15,5%
Collectief maatwerk	i + j + k	5 951	5 804	23 396	22 848	25,4%	25,4%	-2,5%	-2,3%
Maatwerkbedrijven - beschutte werkplaatsen	i	4 899	4 908	17 820	18 040	27,5%	27,2%	+0,2%	+1,2%
Maatwerkbedrijven - sociale werkplaatsen	j	1 024	878	5 312	4 588	19,3%	19,1%	-14,3%	-13,6%
Invoegbedrijven	k	28	18	264	220	10,6%	8,2%	-35,7%	-16,7%
TREDE 4 - TIJDELIJKE ACTIVERENDE TRAJECTEN		11 376	10 740	66 540	63 276	17,1%	17,0%	-5,6%	-4,9%
Tijdelijke activerende trajecten	l t/m o	984	1 387	9 758	11 418	10,1%	12,1%	+41,0%	+17,0%
Voorloper TWE-trajecten VDAB	l + m + n	697	1 070	5 207	7 622	13,4%	14,0%	+53,5%	+46,4%
Werkervaringsprojecten (tot 2015)	l	0	0	0	0				
SIW (Subsidie Intensief Werkplekieren) [2015-2016]	m	300	0	2 394	0	12,5%		-100,0%	-100,0%
TIW (Tender Intensief Werkplekieren) [2016-2017]	n	397	1 070	2 813	7 622	14,1%	14,0%	+169,5%	+171,0%
GESCO-opleidingsprojecten	o	287	317	4 551	3 796	6,3%	8,4%	+10,5%	-16,6%
Werkplekieren - Werkplekinstrumenten	p t/m x	8 561	7 744	47 613	44 082	18,0%	17,6%	-9,5%	-7,4%
Beroepsverkenkende stages (BVS)	p	891	898	6 788	6 488	13,1%	13,8%	+0,8%	-4,4%
Art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving	q	2 189	1 714	11 376	10 012	19,2%	17,1%	-21,7%	-12,0%
Art. 61 van de OCMW-wetgeving	r	75	78	169	156	44,4%	50,0%	+4,0%	-7,7%
Werkervaringsstage (WES)	s	0	55	0	224		24,6%		
Opleidingsstages (OS)	t	4 450	4 019	23 060	20 694	19,3%	19,4%	-9,7%	-10,3%
(laaggeschoolde) IBO	u	772	659	4 766	4 560	16,2%	14,5%	-14,6%	-4,3%
IBO interim	v	0	0	0	1		0,0%		
Beroepsinlevingsstages (BIS) (voorheen BIO)	w	147	293	1 154	1 841	12,7%	15,9%	+99,3%	+59,5%
Instapstages voor jongeren (ISS) lop 1/09/2018 stopgezet	x	37	28	300	106	12,3%	26,4%	-24,3%	-64,7%
Activiteitscoöperatie	y	66	74	333	362	19,8%	20,4%	+12,1%	+8,7%
Leren en werken (in hervorming naar duaal leren)	z + a' + b'	373	361	2 110	1 792	17,7%	20,1%	-3,2%	-15,1%
Brugprojecten	z	129	127	930	620	13,9%	20,5%	-1,6%	-33,3%
Voortrajecten	a'	124	120	591	559	21,0%	21,5%	-3,2%	-5,4%
Persoonlijke ontwikkelingstrajecten (POT)	b'	120	114	589	613	20,4%	18,6%	-5,0%	+4,1%
PWA (per 1/01/2018 wijk-werken)	c'	1 217	1 013	5 493	4 651	22,2%	21,8%	-16,8%	-15,3%
Doorstroom / Activering uit Arbeidszorg	d' + e'	175	161	1 233	971	14,2%	16,6%	-8,0%	-21,2%
DAZ-trajecten (Doorstroom uit Arbeidszorg)	d'		27		27		100,0%		
TAZ-trajecten (Tender Activering Zorg)	e'	175	134	1 233	944	14,2%	14,2%	-23,4%	-23,4%
TREDE 3 - ARBEIDSMATIGE ACTIVITEITEN ONDER BEGELEIDING	f'	1 216	1 309	6 881	7 562	17,7%	17,3%	+7,6%	+9,9%
Arbeidszorg (excl. DAZ)	f'	1 216	1 309	6 881	7 562	17,7%	17,3%	+7,6%	+9,9%
TWERKSTELLING EN PARTICIPATIE VAN PERSONEN UIT DE KANSENGROEPEN	trede 3 + trede 4 + trede 5	55 411	56 721	279 956	282 125	19,8%	20,1%	+2,4%	+0,8%
Arbeidsmarktparticipatiegraad ¹²⁾		73,8%	74,4%	71,7%	72,2%				

Bron: diverse, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Met een aandeel van 20,1% in de Vlaamse tewerkstelling en participatie van personen uit de kansengroepen, speelt West-Vlaanderen nog steeds een prominente rol inzake de activering van personen uit de kansengroepen. Dit aandeel ligt hoger dan het aandeel van West-Vlaanderen in de bezoldigde tewerkstelling (18,6%) of de beroepsbevolking (18%). In vergelijking met 2016 is de West-Vlaamse bijdrage aan de tewerkstelling en participatie van kansengroepen op de Vlaamse arbeidsmarkt toegenomen van 19,8% naar 20,1%.

De verschillen tussen de diverse werkvormen onderling zijn evenwel groot. West-Vlaanderen heeft een bijzonder hoog aandeel in de Vlaamse tewerkstelling via collectief maatwerk (25,4%). Ook SINE³¹ (24,1%), het hervormde PWA-stelsel (nu wijk-werken) (21,8%) en de doelgroepkortingen (20,7%)³² scoren relatief hoog in West-Vlaanderen. Lokale diensteneconomie (LDE) (14,3%) is daarentegen minder sterk aanwezig in West-Vlaanderen.

De relatief sterke aanwezigheid van de industrie en de bouw in West-Vlaanderen ten opzichte van het Vlaamse Gewest is mede een verklaring voor het hoge aandeel van de West-Vlaamse tewerkstelling van voornamelijk de beschutte werkplaatsen (BW) (27,2%) binnen collectief maatwerk in Vlaanderen. Het aandeel van de secundaire sector in de totale tewerkstelling in West-Vlaanderen is met zijn 26% beduidend groter dan de 21,6% in het Vlaamse Gewest. Dit is een belangrijk gegeven aangezien BW in hoofdzaak fungeren als toeleveranciers voor de industrie en hen ook mee verankeren (zo bleek uit de verankeringsstudie van POM West-Vlaanderen (najaar 2016)).

Binnen West-Vlaanderen vinden we de grootste aanwezigheid van tewerkstellings- en participatieplaatsen voor kansengroepen in de regio Zuid-West-Vlaanderen (28,7%) (zie figuur 11). Minstens 30,1% van de tewerkstelling in West-Vlaanderen op trede 5³³, minstens 22%³⁴ van alle West-Vlaamse participatieplaatsen op trede 4 en 34% van de tewerkstelling op trede 3 is in Zuid-West-Vlaanderen gesitueerd.

Regio Oostende telt het minst aantal tewerkstellings- en participatieplaatsen, namelijk 10% van het West-Vlaamse totaal voor treden 3, 4 en 5 samen³⁵.

---

³¹ In hervorming naar individueel maatwerk.

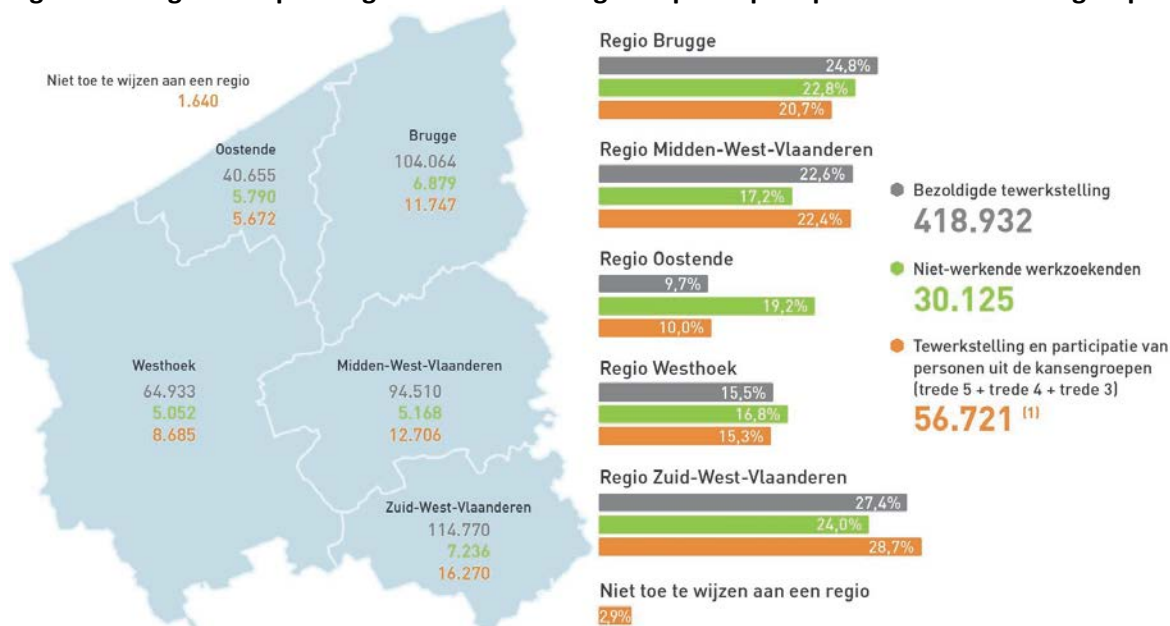
³² Uitgezonderd de RSZ-korting langdurige werklozen (17%) en gesco (18,7%) maar uitdovend en in absolute cijfers slechts 3.600 personen in Vlaanderen en 673 in West-Vlaanderen); twee maatregelen binnen het geheel van doelgroepkortingen waarin West-Vlaanderen toch wat achterop hinkt.

³³ Een verklaring hiervoor is te vinden in het feit dat WAAK, gelegen in Kuurne, het grootste maatwerkbedrijf is van (West-) Vlaanderen met 1.925 personen (1.690 VTE) in 2017.

³⁴ 18 participatieplaatsen op trede 5 en 1.622 participatieplaatsen op trede 4 - dit is 15,1% van het West-Vlaamse totaal voor trede 4 - konden niet toegewezen worden aan een specifieke regio.

³⁵ 1.640 tewerkstellings- en participatieplaatsen of 2,9% van het West-Vlaamse totaal voor treden 3, 4 en 5 konden niet toegewezen worden aan een specifieke regio.

Figuur 11: Regionale spreiding van tewerkstellings- en participatieplaatsen voor kansengroepen.

Bron: diverse, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

2.6 Nabeschouwingen

2.6.1 Zorg om tewerkstelling en participatie = beleidsdomeinoverschrijdend

De zorg om de tewerkstelling en participatie van kansengroepen is een gedeelde zorg en is met andere woorden beleidsdomeinoverschrijdend. Grotendeels is dit nog steeds de prioriteit van het Vlaams beleidsdomein Sociale Economie, maar zeker ook Werk, Welzijn en Onderwijs nemen heel wat individuele tewerkstelling/participatie aan de arbeidsmarkt op zich voor kwetsbare doelgroepen (zie figuur 12). Het is en blijft de uitdaging van de Vlaamse overheid om middels een geïntegreerd beleid werk te maken van duurzame tewerkstelling van kansengroepen.

Figuur 12: Vlaamse beleidsdomeinen.

	Werk	Sociale Economie	Welzijn	Onderwijs
Doelgroepkortingen	●			
SINE (in hervorming naar individueel maatwerk)	●	●		
Lokale diensteneconomie		●		
Collectief maatwerk		●		
Tijdelijke activerende trajecten	●			
Werkplekcleren - werkplekinstrumenten	●			
Activiteitencoöperatie		●		
Leren en werken				●
PWA (op 1/01/2018 wijk-werken)	●			
Doorstroom/activering uit arbeidszorg	●	●	●	
Arbeidszorg	●	●	●	

2.6.2 Verloren talent terugwinnen

Waar de nieuwe Vlaamse beleidsteksten vol staan met woorden als ‘doorstroom’, ‘activering’ en ‘competentieversterkende trajecten’ voor onze nwwz, merken we anderzijds een aantal tekortkomingen, of ‘tandwielen die niet goed schakelen’ in onze arbeidsmarkt. Er is sprake van een paradox op onze arbeidsmarkt. De werkloosheid is op een laagterecord, er zijn heel veel openstaande vacatures, maar in vergelijking met een aantal van onze buurlanden zijn er relatief weinig mensen aan het werk (cfr. werkzaamheidsgraad)³⁶. De groep werklozen zal niet volstaan om de werkzaamheidsgraad op te krikken en de arbeidsmarktkrapte structureel aan te pakken.

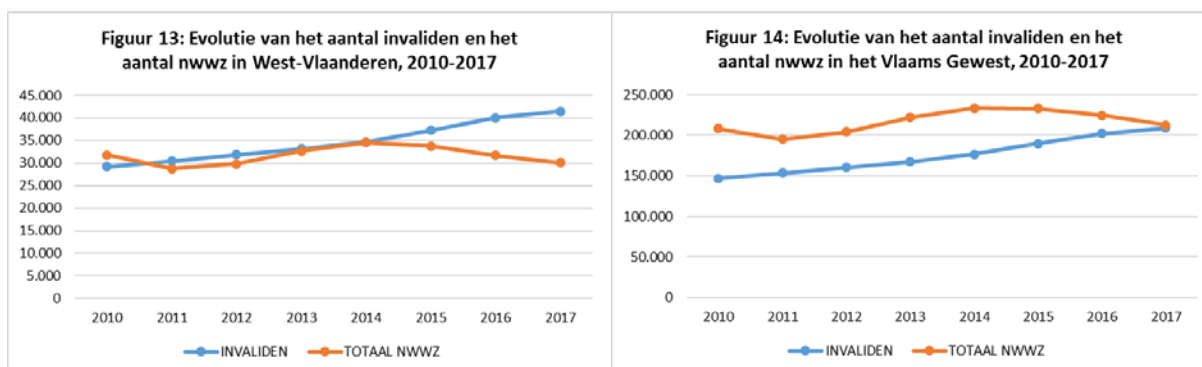
Er is nu al krapte op de arbeidsmarkt door de vergrijzing, waardoor veel mensen met pensioen vertrekken en tevens een latere instroom van jongeren op de arbeidsmarkt, door een verhoogde scholarisatie en langere duurtijd ervan. Volgens prognoses zal de bevolking op arbeidsleeftijd in Vlaanderen vanaf 2019 dalen, wat het beschikbare aanbod nog meer zal drukken (cfr. supra). Ten gronde is er nog een veel structureler probleem: er zijn te veel mensen in Vlaanderen die niet werken maar ook niet werkloos zijn en die zich ook (nog) niet (meer) aandienen op de arbeidsmarkt. Nochtans behoren zij ook tot onze potentiële beroepsbevolking tussen 18 en 64 jaar. De scope van het activeringsbeleid moet dus uitgebreid worden naar die mensen die aan de zijlijn staan van de arbeidsmarkt in een poging om deze verborgen potentiële arbeidsreserve te activeren. Deze groep is veel ruimer dan de groep van officiële werklozen, (30.125 nwwz voor West-Vlaanderen en 212.677 voor Vlaanderen).

Ruim één op vijf (22,8%) van de potentiële beroepsbevolking in West-Vlaanderen is niet-beroepsactief (160.939 personen). In Vlaanderen behoort 23,9% tot de niet-beroepsactieve bevolking (946.390 personen). Hiervan is iets meer dan één op de vier (22,1%) **langdurig ziek**. Laten we deze grote groep van ‘langdurig zieken’ of ‘invaliden’ even van dichterbij bekijken.

Op 30 juni 2017 telde het RIZIV 41.479 invaliden in West-Vlaanderen (loontrekkenden en zelfstandigen, zowel werkenden als werklozen, die één jaar of langer arbeidsongeschikt waren); dit is 19,8% van het Vlaamse totaal (209.300 personen). Enkele - spijtig genoeg - tot de verbeelding sprekende cijfers:

- Het aantal invaliden in West-Vlaanderen komt overeen met 7,6% van de effectieve beroepsbevolking (alle werkenden en werklozen tussen 18 en 64 jaar).
- Dit betekent dat er in West-Vlaanderen in 2017 een heel stuk méér invaliden dan nwwz (30.125 nwwz) werden geteld; het verschil bedraagt 11.354 personen of ruim een derde méér invaliden dan nwwz (zie figuur 13).
- Wat Vlaanderen betreft vertegenwoordigen de invaliden 6,9% van de effectieve beroepsbevolking. In tegenstelling tot in West-Vlaanderen zijn er in Vlaanderen anno 2017 net nog iets minder invaliden dan nwwz; het verschil is klein en bedraagt 3.377 personen (figuur 14).

³⁶ Bron: Eurostat. De werkzaamheidsgraad wordt hier gedefinieerd als het aantal werkenden 20-64 jaar ten opzichte van de totale bevolking 20-64 jaar. In Duitsland (78,6%), het Verenigd Koninkrijk (77,5%) en Nederland (77,1%) lag de werkzaamheidsgraad in 2016 duidelijk hoger dan in België (67,7%), Vlaanderen (72%) of West-Vlaanderen (74%). In Frankrijk (69,9%) en Luxemburg (70,7%) was de werkzaamheidsgraad kleiner dan in West-Vlaanderen of Vlaanderen.

Tussen 2016 en 2017 steeg het aantal invaliden bij de loontrekkenden in West-Vlaanderen met 4%; bij de invalide zelfstandigen bleef de toename beperkt tot 1,2%. In Vlaanderen was de toename bij de loontrekkende invaliden kleiner (+3,6%) en bij de zelfstandige invaliden groter (+2,3%) dan in West-Vlaanderen.

De verklaring voor steeds meer ziekte-uitval ligt grotendeels deels in het feit dat we langer werken. Oudere werknemers hebben vaker chronische ziekten dan jongeren. De vergrijzing doet het ziekte-absenteïsme pieken³⁷. Bij arbeiders - met een zware fysieke belasting - is dat effect nog groter dan bij de bedienden.

Hoewel het langdurig ziekteverzuim bij de 50-plussers sinds jaar en dag het hoogst ligt, is de toename bij de dertigers en veertigers verhoudingsgewijs groter. Sinds 2001 gaat het hier om een verdrievoudiging van dertigers en veertigers die in 2018 langdurig ziek zijn. In die leeftijdsgroep speelt vooral de zwaardere mentale belasting een rol. Dertigers zijn de grootste risicogroep voor een burn-out.

Heel wat ziekteverzuim is dus gerelateerd aan stress en hoge werkdruk en heeft voor een deel te maken met de arbeidsomstandigheden. Uit onderzoek in Zweden (Canivet, Karasek en anderen, 2012) naar de oorzaken waarom mensen vroegtijdig de arbeidsmarkt verlaten, kwam naar voren dat - als leeftijd en gezondheidsindicatoren uitgevlakt zijn - een belangrijke verklaring ligt in de manier waarop het werk wordt georganiseerd. Organisaties kunnen het risico op arbeidsongeschiktheid terugdringen door een beleid te ontwikkelen dat gericht is op het wegwerken van zogenaamd 'slopende jobs'. Het is een zoektocht om inhoud en organisatie van het werk opnieuw in de juiste balans te brengen. In het algemeen moeten we dus streven naar jobs met een aanvaardbare fysieke werkbelasting en werkdruk.

Deze groepen bleven lang aan de zijlijn van de arbeidsmarkt, verscholen achter de nwwz. Er is dus wel degelijk een potentiële arbeidsreserve aanwezig in de groep van de niet-actieve beroepsbevolking die geactiveerd kan worden en die veel ruimer is dan de groep van officiële werklozen. Op vandaag staat het wetgevend kader soms de hertewerkstelling van sommigen onder hen in de weg (bijvoorbeeld onduidelijke en complexe situaties bij progressieve tewerkstelling bij langdurig zieken waar het niet duidelijk is wat het effect van gedeeltelijk terug werken betekent voor iemands inkomen). Daarnaast draagt VDAB ook niet de volle verantwoordelijkheid over het activeren van deze doelgroepen, zij heeft dit enkel voor de uitkeringsgerechtigde werklozen.

³⁷ HR Dienstverlener Securex deed in 2018 onderzoek naar langdurig ziekteverzuim op basis van de gegevens van 25.500 werkgevers met samen ruim 200.000 werknemers op de payroll (De Tijd, 'Bedrijven kampen met recordaantal zieken', 19 oktober 2018).

Door de verscherpte beleidsaandacht de voorbije jaren, wordt er ingezet op re-integratie via onder meer preventiediensten en samenwerking met VDAB, zij het nog met bescheiden volumes (in vergelijking met het totaal aantal langdurig zieken). Extra inspanningen zijn nodig om mensen met een ziekte-uitkering naar werk te begeleiden. De kans dat een werknemer effectief terugkeert naar zijn werk na een langdurige ziekte, vermindert naargelang de duur van de afwezigheid toeneemt. Uit wetenschappelijk onderzoek³⁸ blijkt dat mensen die langer dan drie maanden afwezig zijn op het werk minder dan 50% kans hebben om probleemloos terug te keren. Volgens het Steunpunt Werk zijn in Vlaanderen zo'n 70.000 mensen met een ziekte-uitkering relatief snel inzetbaar.

Begin 2017³⁹ werd gestart met re-integratieprojecten om langdurig zieken weer aan de slag te krijgen. Daarin wordt samen met de arbeidsgeneesheer bekeken hoe iemand weer aan de slag kan, eventueel via aangepast werk. VDAB begeleidde (via een samenwerkingsovereenkomst met RIZIV) in 2018 circa 4.000 zieken in een traject naar werk; hiervan stroomde 28% uit naar werk. De plannen zijn er om in 2019 dat aantal te verdubbelen en zo 8.000 zieken naar werk te begeleiden en ook het uitstroompercentage te verhogen.

De komende jaren zal er dus intenser gefocust worden op het activeren van wie een ziekte-uitkering heeft. Dit zal niet alleen onze werkzaamheidsgraad omhoog krikken, maar ook kosten besparen aangezien de ziekte-uitkeringen sinds kort een grotere uitgavenpost zijn dan de werkloosheidsuitkeringen.

Los van de mensen met een ziekte-uitkering, is er ook een hoge inactiviteit bij allochtonen⁴⁰ (en vooral jonge vrouwelijke allochtonen) en ouderen⁴¹ die net voor hun pensioen staan. Vaak zijn deze laatste wel bereid om een flexi-job aan te nemen zodra ze met pensioen zijn. Dat betekent dat ze nog willen werken, weliswaar in een deeltijds regime. Om de krapte aan te pakken is een totaalaanpak nodig⁴². De activering verbreden naar alle potentiële werkkrachten vraagt een structureel meersporenbeleid.

Slotsom - Los van de activering van onze steeds kleiner wordende groep nwwz (30.125 voor West-Vlaanderen), los van de verscherpte aandacht naar onze kansengroepen (maar liefst 86,2% van de nwwz in West-Vlaanderen behoort tot een specifieke doelgroep), los van het aanboren en activeren van zij die niet werken en ook niet werkloos zijn (160.939 personen in onze provincie waarvan 41.479 langdurig zieken), zullen bedrijven creatief en innovatief met hun menselijk kapitaal aan de slag moeten gaan, willen ze vermijden dat een tekort aan mensen hun groeiplannen in de weg staat. Veel bedrijven zijn nog te veel op zoek naar witte raven en denken nog altijd op de klassieke manier als het over aanwerven gaat. Dat moet veranderen. Rekruteren kan door vluchtelingen werkervaring aan te bieden, kan ook over de taalgrens heen, kan door de werkomgeving meer af te stemmen op mensen met een arbeidsbeperking en zo de afstand tussen hen en de job te verkleinen.

³⁸ Wetenschappelijk onderzoek van Lode Godderis, professor KULeuven en onderzoeker Groep IDEWE, & Chris Wuytens, Managing Director van Acerta Consult, augustus 2016.

³⁹ Sinds 1 december 2016 is een nieuw KB over de re-integratie van langdurig zieke werknemers van kracht.

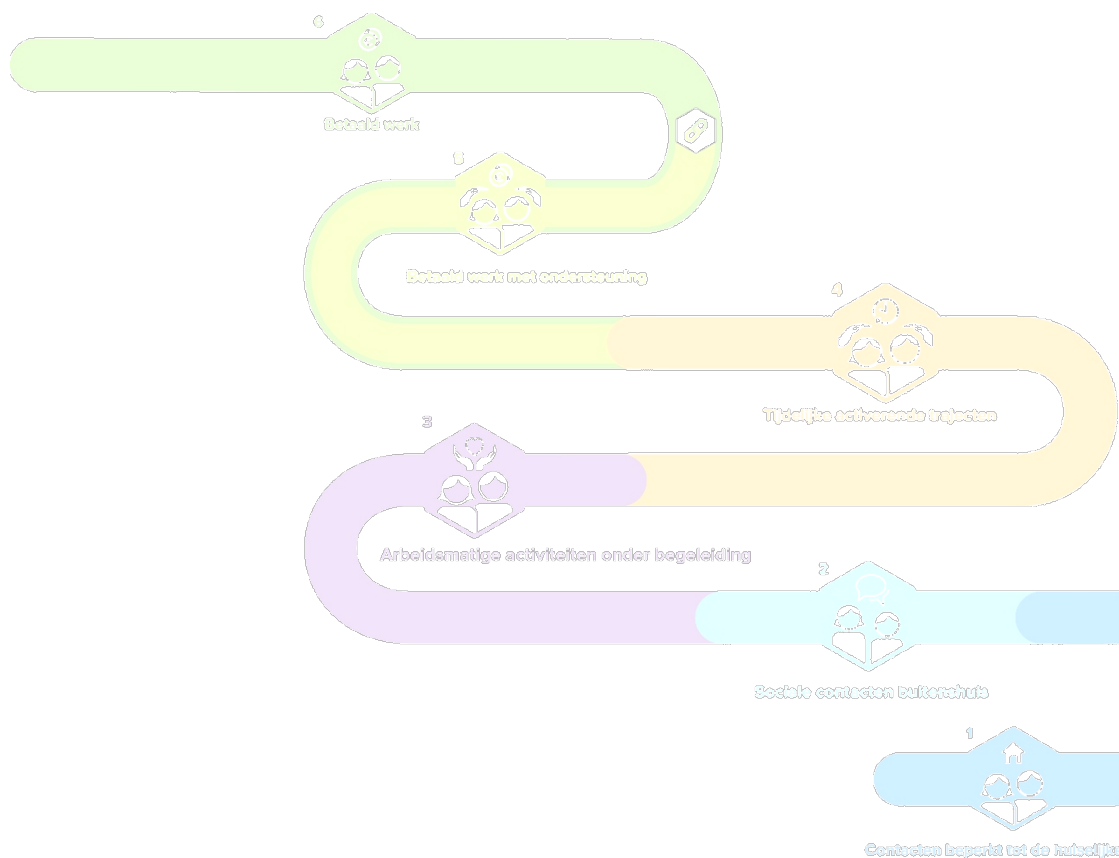
⁴⁰ Bron: Eurostat. De werkzaamheidsgraad bij allochtonen (geboren buiten EU 28) van 20 tot 64 jaar was in 2016 in West-Vlaanderen (54,9%) groter dan gemiddeld in Vlaanderen (53%) en België (49,1%). In het Verenigd Koninkrijk (69,6%), Luxemburg (59,9%) en Nederland (58,9%) was de werkzaamheidsgraad bij allochtonen groter dan in West-Vlaanderen; in Frankrijk lag het cijfer net iets lager (54,2%). Voor Duitsland waren geen cijfers beschikbaar.

⁴¹ Bron: Eurostat. De werkzaamheidsgraad bij ouderen (van 55 tot 64 jaar) was in 2016 in West-Vlaanderen (46,8%) en Vlaanderen (46,7%) duidelijk groter dan in België (45,4%). In Duitsland (68,6%), het Verenigd Koninkrijk (63,4%), Nederland (63,5%) en Frankrijk (49,8%) was de werkzaamheidsgraad bij ouderen groter dan in West-Vlaanderen; in Luxemburg lag het cijfer een stuk lager (39,6%).

⁴² Zie ook de VOKA paper, november 2018 'iedereen aan de slag, de krapte voorbij'.

Bedrijven moeten inzetten op een vlotte terugkeer van zieke werknemers door op regelmatige basis met hen contact te houden en hen voldoende bijstand te verlenen om hun werk, al dan niet aangepast, te hervatten. Ook inzetten op diversiteit en op elk talent, ook de 'bonte spechten' met name zij die zich iets verder van de arbeidsmarkt bevinden, is noodzakelijk. Door in te zetten op automatisering en robotisering, niet enkel wegens het gebrek aan voldoende werkkrachten, maar ook ter ondersteuning, worden complexere taken bereikbaar en wordt tevens aan efficiëntie en fysieke werkbelasting gewonnen (www.technologiehelpteenhandje.be). Inzetten op een goede sfeer op het werk, dat men zich '*jeunt*' in zijn job en gewaardeerd voelt, een goede work-lifebalance en voldoende investeren in het permanent opleiden van werknemers zullen niet volstaan om het verschil te maken, maar zorgen er wel voor dat de werknemers niet gaan jobhoppen en dat bedrijven hun goede werknemers bij zich kunnen houden.

DEEL 2: BESCHRIJVENDE NOTA OVER PARTICIPATIELADDER (TREDEN EN WERKVORMEN)

1 Introductie

Deze uitgave ‘Tewerkstelling en participatie van kansengroepen in West-Vlaanderen, cijfers 2017’, editie 2018 is de derde uitgave gebaseerd op de participatieladder ⁴³.

POM hanteerde voor het eerst de participatieladder om de cijfergegevens van 2014 over de tewerkstelling en participatie van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt (kansengroepen) voor te stellen.

2014 was immers een overgangsjaar voor het Vlaamse arbeidsmarktbeleid in het algemeen en de sociale economie in het bijzonder. Het was een jaar van vele Vlaamse hervormingen inzake tewerkstelling en participatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het was ook een jaar waarin verschillende decreten werden gestemd die nog hun uitvoeringsbesluiten moesten krijgen, waarin uitvoeringsbesluiten werden gestemd voor decreten, of waarbij conceptnota’s werden voorbereid voor de komende jaren. Er veranderde veel en de voorbije jaren was dit evenzeer het geval. Dit maakt(e) het niet evident om een cijferanalyse uit te voeren.

We wilden toen als POM West-Vlaanderen reeds rekening houden met deze talrijke verschuivingen in het beleid van de huidige Vlaamse Regering (2014-2019), zelfs al hadden niet alle verschuivingen en vernieuwingen een (cijfermatige) impact op het jaar 2014. Dit is evenzeer het geval voor de jaren 2015 en 2016. De meeste hervormingen treden pas in werking vanaf 1 juli 2016, maar veelal pas vanaf 2017 en de komende jaren.

Deze vele beleidswijzigingen zetten ons toen aan om een andere voorstellingswijze te kiezen voor de cijfermatige weergave van de tewerkstellings- en participatieplaatsen voor kansengroepen in West-Vlaanderen. We kozen voor de participatieladder als beeld om de verschillende vormen van tewerkstelling en participatie van kansengroepen helder weer te geven. De participatieladder is een Nederlands instrument dat vertaald werd naar de Vlaamse context en als beleidskader werd gebruikt in het decreet Werk- en Zorgtrajecten. Elke trede weerspiegelt een niveau waarop volwassenen op vandaag participeren in de samenleving/arbeidsmarkt: ofwel met een arbeidscontract (trede 5 en 6), ofwel zonder arbeidscontract (trede 1 tot en met 4).

Deze nota bundelt voor u enerzijds de werkvormen op de zes treden, met een woordje duiding (opzet, doelgroep, inhoud van de maatregel ...) en anderzijds biedt het u een gebald overzicht van alle Vlaamse hervormingen betreffende de beleidsdomeinen ‘tewerkstelling en activering van kansengroepen’ binnen het Vlaamse regeerakkoord 2014-2019. Het kan dienen als een naslagwerk en ‘hulplijn’, en geeft wat meer tekst en uitleg bij de samenvattende infographic en uitgebreide cijferbijlage (in Excelformaat).

Wij hopen van harte dat deze bijdrage u opnieuw kan helpen om de ‘bomen door het bos’ en/of ‘het bos door de bomen’ (terug) te zien.

---

⁴³ De participatieladder is een Nederlands instrument (Van Gent, Van Horsen, Mallee & Slotboom, 2008 en Dorschiedt & Heida, z.j.) dat vertaald werd naar de Vlaamse context en als beleidskader werd gebruikt in het decreet Werk- en Zorgtrajecten (23 april 2014).

2 Treden en werkvormen van de participatieladder

TREDE 6 | Betaald werk

Betaald werk

Op trede 6 staan mensen die een betaalde job uitoefenen zonder persoonsgebonden ondersteuning⁴⁴. Op deze trede komt het overgrote deel van de loontrekkenden en zelfstandigen voor (het andere deel van personen met een arbeidscontract bevindt zich op trede 5). Niettegenstaande er op deze trede geen persoonsgebonden ondersteuning van toepassing is, kunnen heel wat werkgevers wel **genieten van diverse economisch gestoelde kortingen** gekoppeld aan de kenmerken van de werkgever of aan een specifieke sector.

We zoomen even in op de economisch gestoelde kortingen van de patronale bijdragen op trede 6. Met de zesde staatshervorming (van kracht sinds 1 juli 2014) is Vlaanderen bevoegd geworden voor het doelgroepenbeleid (zie verder bij trede 5). De federale overheid blijft bevoegd voor:

- De structurele verminderingen van de patronale bijdragen voor de sociale zekerheid.
- De verminderingen van de werknemersbijdragen.
- De verminderingen van de patronale bijdragen voor de sociale zekerheid in functie van de werkgever of in functie van de activiteitensector.

Ook die verminderingen betekenen een financiële tegemoetkoming voor de werkgever, alleen is deze niet gekoppeld aan de kenmerken van de werknemer. Voor drie op de vier loontrekkenden is er voor de werkgever **een niet-persoonsgebonden RSZ-korting**. In die zin zijn er ook 'gesubsidieerde werknemers' op trede 6.

West-Vlaanderen investeert sterk in de industrie⁴⁵ als motor voor de West-Vlaamse economie. Speerpunt van Westdeal⁴⁶, het strategisch economisch beleidsplan van de Provincie West-Vlaanderen voor de periode 2013-2018, zijn de Fabrieken voor de Toekomst (clusters). Deze bundelen de krachten en expertise om gezamenlijk werk te maken van strategische domeinen waarmee de clusters zich kunnen versterken. De vijf Fabrieken voor de Toekomst zijn Nieuwe Materialen, Voeding, Blue Energy en Mechatronica & Machinebouw en Zorgeconomie. De Academie voor de Toekomst geeft vorm aan de sociale pijler binnen de ruimere werking van de Fabrieken voor de Toekomst. Het is een provinciaal samenwerkingsverband van opleidingsinstellingen, sectorfondsen en VDAB. De doelstelling van de Academie voor de Toekomst is de instroom van gemotiveerde en competente werknemers naar technische (knelpunt)functies in de West-Vlaamse speerpuntclusters te bevorderen, en de retentie van deze werknemers te versterken. Tevens wordt er ingezet op het stimuleren en ondersteunen van sociale innovatie in ondernemingen. Anders gezegd, de Academie voor de Toekomst tracht de werkenden actief op trede 6 (en 5), op trede 6 (en 5) te houden.

⁴⁴ Dit is het onderscheid met trede 5, waar mensen mét persoonsgebonden ondersteuning aan het werk zijn. Hun ondersteuning is persoonsgerelateerd, gekoppeld aan de kenmerken van de werknemer.

⁴⁵ West-Vlaanderen is een sterk geïndustrialiseerde provincie met 26% van zijn loontrekkenden werkzaam binnen de secundaire sector (industrie en bouw), waar dit voor Vlaanderen slechts 21,6% bedraagt.

⁴⁶ Met dit strategisch plan wil de Provincie samen met POM West-Vlaanderen de basisvoorwaarden helpen ontwikkelen voor een duurzame economische transformatie. Het is de rol van de Provincie om deze samenwerkingsverbanden te faciliteren en te stimuleren met als doel de West-Vlaamse economie te transformeren naar een sterke, toekomstgerichte en kennisgedreven economie. Zie ook www.fabriekenvoordetoeekomst.be.

Gezien de maatwerkbedrijven (MWB) een troef zijn om de industrie hier in West-Vlaanderen te houden, zet POM sterk in op de verankering van deze bedrijven in onze industriële provincie. Uit de verankeringsstudie van POM - najaar 2016 - werd de samenwerking tussen de MWB en het bedrijfsleven in West-Vlaanderen onder de loep genomen. Dit leverde meer dan verrassende cijfers op. Eén op de twee (47,5%) van de West-Vlaamse industriële ondernemingen ($\geq$ tien werknemers) werkt samen met een MWB. De economische impact is duidelijk groter dan door velen werd gedacht. De MWB zijn daarnaast ook verankerd met de West-Vlaamse speerpuntsectoren binnen de Fabrieken voor de Toekomst (FvT). Maar liefst 62,6% van alle West-Vlaamse ondernemingen binnen de FvT Mechatronica & Machinebouw werkt samen met een MWB. Verder blijkt uit de studie⁴⁷ dat MWB samenwerken met die bedrijven die de motor vormen van onze economie inzake tewerkstelling, investeringen, innovatie ... Kortom, de West-Vlaamse MWB spelen een cruciale rol in de verankering van onze (West-)Vlaamse industrie en economie in zijn geheel. In 2019 volgt nu tevens een studie naar de economische verankering en meerwaarde van maatwerkbedrijven in Vlaanderen' met een specifieke focus op het in kaart brengen van de industriële verankering van de sociale economie bedrijven binnen de Vlaamse economie.

---

⁴⁷ Voor meer info over de resultaten van de verankeringsstudie: <http://www.pomwvl.be/verankering>.

TREDE 5 | Betaald werk met ondersteuning

Betaald werk met
ondersteuning

Op trede 5 staan mensen die een betaalde job uitoefenen mét ondersteuning. Concreet zijn het mensen die omwille van **persoonsgebonden kenmerken** (nog) moeilijkheden ondervinden om op trede 6 te functioneren. Om de toegang tot de arbeidsmarkt (een betaalde job) te vergemakkelijken, is een **persoonsgebonden ondersteuning (gekoppeld aan de werknemer) voorzien**. Een werkgever ontvangt een financieel voordeel ter compensatie van zijn extra inspanningen.

Op deze trede komen twee vormen van inschakeling voor:

- Individuele inschakeling (doelgroepkortingen en individueel maatwerk).
- Collectieve inschakeling (collectief maatwerk en lokale diensteneconomie).

Dit zowel binnen de sociale economie, alsook binnen het klassieke bedrijfsleven.

A. INDIVIDUELE inschakeling van werknemers, met een persoonsgebonden ondersteuning

DOELGROEPKORTINGEN met onder meer het (geregionaliseerde) Vlaams doelgroepenbeleid

Doelgroep | Werknemers met een **lager rendementsverlies dan** werknemers binnen collectief maatwerk en lokale diensteneconomie (waardoor tussenkomst in loonpremie lager ligt dan 40%) en **geen geïndiceerde begeleidingsnood**⁴⁸ (dit is bevoegdheidsafbakening tussen *Vlaams beleid Werk* en *Vlaams beleid Sociale Economie* waardoor er geen overlap mogelijk is).

Concreet | Met de bevoegdheidsoverdracht in het kader van de zesde staatshervorming kan Vlaanderen sinds 1 juli 2014 een stelsel voor de werkgeversbijdrageverminderingen inrichten dat gericht is op de aanwerving of tewerkstelling van bepaalde doelgroepen. Het Vlaams regeerakkoord stelde een vereenvoudiging van het **Vlaams doelgroepenbeleid**⁴⁹ voorop, waarbij gefocust wordt op (slechts) **drie doelgroepen**: jongeren (< 25 jaar), 55-plussers en personen met een arbeidshandicap. De bedoeling is om de aanwerving en het aan het werk houden van deze doelgroepen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt financieel te ondersteunen via:

- De Vlaamse ondersteuningspremie (VOP-premie), voor de **personen met een arbeidshandicap** (pmah, zoals het al was), **nu uitgebreid met personen met een psychosociale problematiek (PSP)** (deze samengenomen, wordt er gesproken over personen met een arbeidsbeperking). Ook kan de VOP worden ingezet voor doorstroomtrajecten uit collectief maatwerk (zowel doorstroom binnen als buiten maatwerkbedrijven).
- Via het systeem van de vermindering van de werkgeversbijdragen voor de sociale zekerheid (geregionaliseerd met de zesde staatshervorming) voor de **ouderen** (55-plussers) en de **jongeren** (< 25 jaar en laag- en middengeschoold⁵⁰). Voor de ouderen bestond er nog steeds de Vlaamse loonpremie 50+ (vermindering van loonkost). Vanaf 1 januari 2015 werd de leeftijdsgrens opgetrokken naar 55+. Vanaf 1 juli 2016 werd de premie afgeschaft.

⁴⁸ VDAB staat als arbeidsmarktregisseur in voor de toeleiding. VDAB bepaalt de afstand tot de arbeidsmarkt van de werkzoekende, bepaalt de nood aan compensatie van rendementsverlies én de nood aan begeleiding.

⁴⁹ Binnen het doelgroepenbeleid worden maatregelen genomen die de tewerkstelling bevorderen van doelgroepen die, omwille van een specifiek kenmerk als groep, een nadeel op de arbeidsmarkt ondervinden.

⁵⁰ Zonder diploma hoger onderwijs.

De vereenvoudiging van de doelgroepkortingen vormt een belangrijke maatregel binnen het ruimer doelgroepenbeleid. Dit vormde het zogenaamde '**kwantitatieve luik**' van het Vlaamse Banenpact (21 oktober 2015).

Het Vlaamse doelgroepenbeleid werd in 2017 van drie naar vier doelgroepen uitgebreid. Ook de langdurig werklozen worden sinds 1 januari 2017 mee opgenomen als specifieke doelgroep. (Eerder had de Vlaamse Regering ervoor gekozen om deze enkel via het 'kwalitatieve luik' van het Vlaamse Banenpact mee te nemen en om hen via het nieuwe systeem van tijdelijke werkervaring te versterken en zo hun afstand tot een betaalde job sneller weg te werken, zonder een kwantitatieve doelgroepkorting. Men kwam hierop terug, mede op vraag van de sociale partners.)

Aanvullend keurde men dus in februari 2017 eveneens een aanwervingsincentive goed voor langdurig werkzoekenden tussen 25 en 54 jaar die twee jaar of langer werkzoekend zijn. De premie wordt toegekend voor aanwervingen vanaf 1 januari 2017.

De RSZ-korting en werkuitkering Activa voor langdurig werkzoekenden is dus afgeschaft sinds 1/1/2017. Toekenningen die vóór die datum waren gebeurd blijven lopen tot uiterlijk 31/12/2018. De nieuwe aanwervingsincentive verloopt vanaf januari 2017 via het Departement Werk en Sociale Economie (DWSE) en niet meer via het RSZ.

Gesco staat voor **gesubsidieerde contractuelen** en werd in de jaren '80 in het leven geroepen om de tewerkstelling van bepaalde categorieën van werknemers (langdurig en vooral laaggeschoolde werklozen) bij lokale besturen en OCMW's te bevorderen en te vereenvoudigen (nieuw en eenvormig statuut: de contingentgesco's of weerwerkgesco's). Dit nieuwe gescostatuuut werd in 1999⁵¹ veralgemeend (veralgemeende gesco's of projectgesco's) voor de instellingen van openbaar nut, onderwijsinstellingen en vzw's met een sociaal, humanitair of cultureel doel.

In het Vlaams regeerakkoord 2014-2019 werd beslist tot een hervorming van de gesco's:

- Een regularisatie van de contingentgesco's vanaf april 2015 (beslissing van 27 februari 2015).
- De projectgesco's zullen in beslissing van 18 december 2015 ofwel uitdoven (vanaf 1 januari 2016) ofwel geregulariseerd worden.

Hervorming van de SINE-maatregel (nog steeds actief) tot INDIVIDUEEL MAATWERK (nog niet in voege)

(Hervormde) doelgroep binnen Individueel Maatwerk | Doelgroepwerknemers (DGWN) met grote afstand tot de arbeidsmarkt (loonpremie groter dan 40% wegens groot rendementsverlies) en mét geïndiceerde begeleidingsnood.

VDAB bepaalt de afstand tot de arbeidsmarkt van de werkzoekenden (ofwel met attest voor personen met een arbeidshandicap (pmah) ofwel op basis van ICF⁵²-indicering) en bepaalt de nood aan begeleiding en de compensatie voor het rendementsverlies.

Achterliggende filosofie | DGWN met dezelfde noden moeten dezelfde ondersteuning kunnen krijgen, ongeacht de plaats van tewerkstelling (collectief binnen sociale economie of individueel binnen reguliere economie).

⁵¹ Beslissing in 1993, maar uitvoeringsbesluiten pas in 1999.

⁵² ICF staat voor de International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) en is een wetenschappelijk instrument dat door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) erkend is sinds 2002. Het ICF-instrument brengt aan de hand van de classificatie van gezondheids- (gerelateerde) problemen het functioneren van een persoon in kaart.

Om aldus een gelijke behandeling van alle werkgevers en werknemers met een ondersteuningsnood te realiseren, is er nood aan een kader waarin DGWN met een rendementsverlies en een begeleidingsnood recht hebben op dezelfde ondersteuning, ongeacht de plaats van tewerkstelling. De lopende hervorming van de geregionaliseerde SINE-maatregel tot individueel maatwerk regelt aldus dit kader en de individuele inschakeling van DGWN binnen de reguliere economie. Dit individueel maatwerk (volgens de conceptnota) vervangt de maatwerkafdeling (collectieve inschakeling van vijf VTE in de reguliere economie). De maatwerkafdelingen (voorzien binnen het maatwerkdecreet bij collectieve inschakeling) worden opgeheven of hervormd. De norm van vijf VTE voor een maatwerkafdeling wordt verlaten ten gunste van de individuele inschakeling van DGWN.

Het werkondersteuningspakket dat wordt voorzien in de hervormde SINE-maatregel, bestaat minimaal uit één module loonpremie en één module begeleiding op de werkvloer. In tegenstelling tot collectief maatwerk dient de begeleider, die voorziet in de begeleiding op de werkvloer, niet tewerkgesteld te zijn bij de werkgever die de DGWN inschakelt.

In de nota van 30 oktober 2015 werd voorgesteld om de huidige SINE-maatregel (loonpremie en RSZ-korting voor zeer moeilijk te plaatsen werklozen en fiscale voordelen voor het bedrijf) stop te zetten op 1 januari 2017. Dit werd niet gerealiseerd. Ondertussen zijn de hervormingen nog steeds lopende. Een gezamenlijke start van het individuele maatwerk samen met het collectieve maatwerk bis per 1 januari 2019 is dus niet (meer) aan de orde.

Dit betekent concreet dat nieuwe mensen op vandaag nog steeds kunnen instappen in het (te hervormen) SINE-systeem. De SINE-maatregel blijft vooralsnog in zijn huidige vorm bestaan.

Ondertussen zijn de voorbereidingen tot hervorming nog steeds lopende. Een grondige financiële impactanalyse is een belangrijk uitgangspunt voor het legistische proces waarbij ook de effecten op collectief maatwerk, LDE en de dienstenchequesector in kaart worden gebracht.

De Vlaamse Regering was tevens van plan te onderzoeken op welke manier de SINE-erkenningen zonder doelgroeptewerkstelling versneld kunnen worden ingetrokken. Dit werd geregeld in het zomerakkoord van de federale regering van juli 2017. Daar kwamen de inschakelingsbedrijven ook aan bod. De tijdelijke vrijstelling van vennootschapsbelasting wordt beperkt tot een (te indexeren) bedrag (van 7.440 euro) per werknemer uit de inschakelingsdoelgroep die effectief tijdens het betrokken belastbaar tijdperk tewerkgesteld wordt. Dit zou dus betekenen dat het inschakelingsstatuut niet meer als voordeel biedt dat de volledige boekhoudkundige winst vrijstelbaar zou zijn, maar enkel een beperkt bedrag per effectief tewerkgestelde werknemer uit de doelgroep. Deze wijzigingen gelden vanaf 2018.

B. COLLECTIEVE inschakeling van werknemers, met een persoonsgebonden ondersteuning

LOKALE DIENSTENECONOMIE (LDE)

Regelgevend kader | Belangrijkste inhoudelijke zaken van het gewijzigde LDE-besluit van 22/11/2013 (ter vervanging van het eerste besluit op LDE van 5 oktober 2007, met ingang per 1 januari 2008).

Doelgroep | Inschaling van de doelgroepwerknemer (DGWN) gebeurt door VDAB op basis van de omvang van hun afstand tot de arbeidsmarkt, in plaats van opleidingsniveau en werkloosheidsduur (indicering nu op basis van ICF⁵³).

Verskil met doelgroep bij maatwerkdecreet en bij TWE | De DGWN heeft nood aan een langdurig begeleid en competentieversterkend traject (langer dan twee jaar (en dus geen tijdelijke trajecten zoals bij TWE, alsook met arbeidscontract) en niet meer dan vijf jaar (en aldus niet bij collectief maatwerk)). Na dit traject moet de DGWN klaar zijn voor doorstroom naar een job zonder ondersteuning.

Dubbele opdracht LDE | (1) Focus op competentieversterking en begeleiding van kansengroepen naar volwaardig werk, (2) alsook het antwoord bieden op lokale noden en maatschappelijke trends vanuit de lokale overheid met de uitbouw van een dienstenaanbod (diensten aan huis, aan een buurt ...). De aanvullende dienstverlening van het LDE-initiatief wordt vastgelegd door het lokale bestuur (en niet meer door de Vlaamse overheid).

De LDE-organisatie biedt de DGWN (minstens vijf VTE per LDE-initiatief) een **kwaliteitsvol begeleid en competentieversterkend inschakelingstraject aan** en gaat zo het engagement aan om na een inschakelingstraject van **maximaal vijf jaar** zijn mensen te laten doorstromen (in sommige gevallen is er ook een traject van zes jaar mogelijk (wegens opleiding attest kinderopvang). Dit impliceert dat er geen contracten van onbepaalde duur meer zijn (zoals voordien het geval was). De hervormde regelgeving LDE kadert binnen de ambitie van de Vlaamse Regering om tegen 2020 een werkzaamheidsgraad van 76% te behalen, wat impliceert dat er extra wordt ingezet op de activering van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

De maatregel LDE wil maatschappelijke trends en noden koppelen aan de talenten van personen die door omstandigheden een tijdlang niet actief geweest zijn op de arbeidsmarkt. Een inschakelings-traject binnen een LDE-onderneming geeft hen de kans om opnieuw aansluiting met de reguliere arbeidsmarkt te vinden, hun zelfredzaamheid te verhogen en hindernissen waarmee ze geconfronteerd worden te overwinnen. LDE-organisaties moeten een intensieve en competentieversterkende begeleiding aanbieden, gericht op de professionele ontwikkeling van de DGWN. Cruciaal hierbij is de toepassing van een innovatief doorstroommodel vertrekkende vanuit een dienstverlening van de gemandateerde doorstroombegeleiders (cfr. infra) ter voorbereiding op een job in de reguliere arbeidsmarkt.

---

⁵³ Zie voetnoot 51.

Klaverbladfinanciering | De financiering van de LDE-ondernemingen verloopt volgens het principe van het klaverbladmodel. Het uitgangspunt bij het klaverbladmodel is dat iedereen die baat heeft bij de lokale diensten die worden aangeboden, zijn steentje bijdraagt om de inschakelingstrajecten en de lokale diensten te financieren. Binnen dit concept worden de inschakelingstrajecten van de DGWN door de bevoegde minister voor sociale economie gefinancierd. De LDE-organisatie ontvangt een vergoeding van maximaal 12.600 euro per VTE tewerkgestelde DGWN vanuit het Departement WSE. Andere delen in de financiering kunnen onder andere bestaan uit lokale cofinanciering en klanteninkomsten. Daarnaast vormt SINE samen met de vergoeding uit het LDE-decreet de structurele financiering van de lokale diensten (met tussenkomsten in loonkost van de werknemers). Er wordt gewerkt aan een hervorming van het SINE-kader terwijl het klaverblad SINE net vitaal is voor de leefbaarheid van vele lokale diensten. Het wordt dus uitkijken naar wat deze hervorming met zich meebrengt aan (financiële) implicaties voor de LDE-projecten.

Minimale schaalgrootte per LDE-organisatie op vijf VTE | Per besluit van 1 december 2017 wijzigde de Vlaamse Regering de streefdatum waarop de minimale schaalgrootte gerealiseerd moet worden. Die werd uitgesteld met een jaar en kwam te liggen op 1 januari 2019, in afwachting van een structurele oplossing voor dit knelpunt. Een tweede wijzigingsbesluit werd genomen op 26 oktober 2018 waarmee de Vlaamse Regering voor de tweede maal de streefdatum verschoof, nu naar 1 januari 2021. Twee redenen liggen aan de basis van dit vernieuwde uitstel:

- 88 van de 206 bestaande Vlaamse LDE-ondernemingen (42,7%) met samen 14,6% van het totale aantal LDE-inschakelingstrajecten (150,89 VTE op een totaal van 2.211,64 VTE) voldeden in oktober 2018 nog niet aan het minimum vereiste vijf VTE criterium. Voor West-Vlaanderen waren er op de 41 LDE-organisaties 19 die niet voldeden.
- Er is een grote verwevenheid tussen SINE en LDE (heel veel DGWN LDE zijn ook SINE-werknemers) wat maakt dat de hervorming van de SINE ook een impact heeft op heel wat LDE-initiatieven. In het kader van goed bestuur wil de Vlaamse overheid eerst de SINE-hervorming afronden en tot zolang dit niet gebeurd is, wil men de streefdatum opschuiven voor de minimale schaalgrootte. Realistisch gezien zal de SINE-hervorming afgerond zijn tegen 1 januari 2021.

De LDE-organisaties worden op diverse manieren ondersteund om te voldoen aan dit vijf VTE criterium: via het aanbod in de collectieve ondersteuning, via de lokale regio's die mee fusies faciliteren, via nauwe opvolging door de projectadviseurs van het Departement Werk en Sociale Economie en via de uitbreidingsoproepen in 2017 en 2018 waar er Vlaamse middelen worden voorzien voor bijkomende tewerkstelling om te groeien naar minimale schaalgrootte. Er wordt dus via diverse kanalen ingezet enerzijds op begeleiding en ondersteuning om te groeien naar de vereiste schaalgrootte en anderzijds om fusies te faciliteren (waar het binnen de eigen organisatie niet haalbaar is wegens activiteit of budgettaire redenen om te groeien tot minstens vijf VTE DGWN).

Uitbreidingsoproep 2017 - bijkomende inschakelingstrajecten toegekend in oktober 2017 | Er werd in juni 2017 een open oproep gelanceerd door de Vlaamse minister van Sociale Economie voor bijkomende toekenning van inschakelingstrajecten. Alle erkende LDE-projecten konden tegen 9 augustus 2017 intekenen op deze oproep. De vraag oversteeg ruimschoots het aanbod van het voorziene groeipad van 170 inschakelingstrajecten. Het resultaat⁵⁴ was een uitbreiding van 173 inschakelingstrajecten verdeeld over 57 Vlaamse LDE-projecten.

⁵⁴ De beoordelingscommissie evalueerde alle aanvragen op basis van verschillende criteria. Er werd onder andere rekening gehouden met de schaalgrootte, de kwaliteit van de projecten en de regionale spreiding.

Gezien de duidelijke nood aan meer inschakelingstrajecten (immers 72 aanvragen ingediend voor een totaal groeipad van 306 VTE) werd er in 2018 tevens een nieuwe oproep gelanceerd voor een bijkomend groeipad. Van de 173 extra trajecten zijn er **17,5 VTE voor West-Vlaanderen**. Dit is slechts 10,12%. Echter, er werden in totaal 'slechts' 23 extra trajecten aangevraagd voor West-Vlaanderen (op een totaal van 291 gevraagde Vlaamse trajecten na positieve evaluatie), wat ook maar 7,9% betreft van het totaal⁵⁵.

Er was tevens een **gesloten oproep** waarbinnen 30 VTE werden toegekend per 1 juli 2017 aan de grootsteden Antwerpen (20 VTE) en Gent (10 VTE), ter uitbreiding van bestaande LDE-projecten. Beide grootsteden konden zo inzetten op eigen accenten binnen LDE die aansluiten bij hun grootstedelijke context.

Uitbreidingsoproep 2018 – bijkomende inschakelingstrajecten toegekend per 1 juli 2018 | Er werd een nieuwe oproep opengesteld in maart 2018 en men kon een aanvraag indienen tot en met eind april 2018. Het groeipad van 2018 richtte zich tot alle bestaande LDE-projecten, focuste op doorstroom en bood de mogelijkheid om te groeien naar de minimale schaalgrootte van vijf VTE DGWN. Binnen de open oproep van 2018 (ter waarde van 2 miljoen euro) werden er voor 155 VTE DGWN toegekend per 1 juli 2018, waarvan 12,5 VTE voor West-Vlaanderen (slechts 8%). De vraag vanuit West-Vlaanderen was eerder aan de lage kant. Alle West-Vlaamse projecten met een positieve score hebben echter hun uitbreiding gekregen, zijnde extra 12,5 VTE.

Doorstroom & doorstroombegeleiding | Zowel interne (binnen de eigen LDE-organisatie, maar dan verder tewerkgesteld zonder financiële ondersteuning in het kader van LDE) als **externe doorstroom** is mogelijk. De VDAB beoordeelt de kansen op doorstroom en houdt rekening met de persoonlijke situatie van de DGWN, en de continuïteit op het vlak van de bedrijfsvoering van de LDE-onderneming. Als doorstroombegeleiding wordt opgestart, start deze al bij de laatste drie maanden van het contract. Er is binnen doorstroom begeleiding voorzien vanuit een gemandateerd doorstroombegeleider. Deze begeleiding duurt gemiddeld 140 uren en is verspreid over een voortraject (maximum een maand), jobmatching, stage en nazorgbegeleiding (telkens drie maanden). De vergoeding voor de doorstroombegeleiding bedraagt 4.200 euro.

In het kader van het decreet LDE wordt doorstroombegeleiding voorzien voor DGWN die na evaluatie door de VDAB geschikt bevonden zijn voor het opstarten van een doorstroomtraject naar het normaal economische circuit. De doorstroombegeleiding van LDE DGWN naar het NEC werd in het verleden door tal van maatregelen, subsidieoproepen en projecten gefaciliteerd. In het nieuwe LDE-decreet van november 2013 werd dit gestroomlijnd en geoptimaliseerd.

ESF Oproep 366 – Doorstroom LDE 2016-2018 | De begeleiding die aangeboden werd in kader van deze ESF-oproep moest voor DGWN uit de LDE de brug vormen tussen hun huidige job in de sociale economie en nieuwe job binnen de reguliere economie. Opzet was om 300 deelnemers hierbij te begeleiden met een doorstroomresultaat van 75% voor ogen. De oproep stond open van mei tot en met september 2016. Deze oproep richtte zich tot door VDAB gemandateerde organisaties of consortia in het bezit van het specifieke mandaat doorstroom sociale economie. Voor West-Vlaanderen zijn dat twee consortia van Werkplekarchitecten: (1) West7⁵⁶ en (2) Emino samen met Mentor.

⁵⁵ Antwerpen ontvangt 59 extra trajecten, Oost-Vlaanderen 41,65 extra trajecten, Limburg 31,8 en Vlaams-Brabant 23 extra trajecten.

⁵⁶ West7 = bestaande uit de werkplekarchitecten Groep Intro, de Poort, Wonen & Werken, Loca Consult, Tot uw dienst, Argos en Werkperspectief.

- De beide consortia West7 en Mentor & Emino tekenden hier beiden op in en verkregen het mandaat om LDE-doorstroombegeleiding op te nemen in West-Vlaanderen.
- De eerste doorstroombegeleidingen konden starten in juli 2016 en lopen definitief af per 31 december 2018. West7 had hier geen begeleidingen. Er was slechts één enkele vrijwillige aanvraag tot evaluatie in het kader van doorstroom opgestart (bij Mentor & Emino) die niet leidde tot een effectieve doorstroom. Deze oproep is volledig stopgezet.
- POM West-Vlaanderen vernam van VDAB dat voor deze ESF-oproep en de ESF-oproep 380 (collectief maatwerk) er samen voor Vlaanderen 63 personen zijn doorverwezen naar de doorstroombegeleiders. Dit betekent echter niet dat ze allemaal het traject succesvol doorliepen. Hoeveel mensen er onderweg gestopt zijn, daar heeft VDAB geen zicht op.

Tweede ESF Oproep 432 – Doorstroom maatwerk en LDE 2018-2020 | De begeleiding die aangeboden wordt in kader van deze tweede ESF-oproep moet voor doelgroepwerknemers (DGWN) uit de sociale economie (SE) de brug vormen tussen hun huidige job in de SE en nieuwe job binnen de reguliere economie (RE). Opzet is om 950 deelnemers hierbij te begeleiden met een doorstroomresultaat van 75% voor ogen.

- De oproep werd opengesteld op 1/3/18. Een projectvoorstel indienen kon tot en met 30/4/18.
- Het goedgekeurde project startte vanaf 1/6/18 en eindigt op 31/12/2020.
- De door VDAB gemandateerde organisaties bepalen bij indiening wel een aantal begeleidingen waarvoor ze intekenen. Hiervoor wordt een maximum van 40 begeleidingen gehanteerd. Eens de promotor 30 begeleidingen heeft opgestart, kan een budget voor een nieuw aantal begeleidingen worden aangevraagd bij ESF Vlaanderen. ESF Vlaanderen kan, afhankelijk van de resterende middelen in het oproepbudget dan een nieuw aantal trajecten toekennen.

Gezien de nieuwe Vlaamse regelgeving in voege is sinds 1 april 2015 en vanaf 2019 de nieuwe regelgeving op volle kracht zal zijn, moeten tegen maart 2020 in principe alle DGWN binnen de LDE-organisaties - na een inschakelingstraject van maximaal vijf jaar - doorgestroomd zijn. Het is dus normaal dat er heel weinig doorstroomtrajecten opgestart zijn, omdat de vijf jaar nog lopende is en de meeste LDE DGWN geen risico willen lopen. Vanaf oktober 2019, zes maanden voordien, zal gestart worden met de verplichte procedure vanuit de VDAB om te kijken of de mensen doorstroomklaar zijn. Een instroompiek binnen LDE kan verwacht worden begin 2020.

MAATWERK BIJ COLLECTIEVE INSCHAKELING (COLLECTIEF MAATWERK)

Doelgroep | Werknemers met een hoog rendementsverlies (waardoor recht op een tussenkomst in loonpremie van minstens 40%) EN mét een geïndiceerde begeleidingsnood. Meer bepaald:

- Mensen met een arbeidshandicap (hebben attest/label Pmah, en recht op BTOM, Bijzondere Tewerkstellingsondersteunende Maatregel; worden per 1/1/2019 allemaal ook wel doorverwezen via VDAB met een indicering).
- Mensen met een arbeidsbeperking (mensen met psychosociale problematiek (ICF)).
- Uiterst kwetsbare personen (minstens twee jaar niet-werkend werkzoekend en met begeleidingsnood) (ICF).

Doel collectief maatwerk | Uniform subsidiëringkader voor de tewerkstelling van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt in het kader van collectieve inschakeling. Treedt in werking per 1 januari 2019.

Indicering | Indicering en inschaling van de doelgroep wordt opgenomen door VDAB. Gekoppeld aan het advies/label 'collectief maatwerk' is er voor de DGWN een recht op werkondersteunende maatregelen met een herziening binnen maximum vijf jaar (vanaf het nieuwe maatwerkdecreet 1/1/2019).

Werkondersteuningspakket (WOP) | Loonpremie (45% of 60%) van geplafonneerd referteloon (voor maatwerkbedrijven (MWB) wordt het referteloon geplafonneerd tot 1,4 keer het gewaarborgde gemiddelde minimum maandinkomen) + begeleiding op de werkvloer.

Doelgroepwerknemer (DGWN) | iedere persoon met een actief WOP en wiens tewerkstelling wordt geregistreerd in door VDAB ter beschikking gestelde registratie.

Afhankelijk van de afstand tot de arbeidsmarkt die de DGWN heeft, krijgt de DGWN al dan niet een loonpremie van 60% gekoppeld aan een hoge intensiteit van begeleiding op de werkvloer (één begeleider op zeven DGWN) of een gemiddelde begeleiding (één op tien DGWN) ofwel een loonpremie van 45% met een hoge begeleiding (één op zeven DGWN), een gemiddelde (één op tien DGWN) of een lage begeleidingsintensiteit (één op dertien DGWN).

De aanwerving van een DGWN opent het recht voor een maatwerkbedrijf/maatwerkafdeling op een begeleidingspremie. Deze premie bestaat uit een forfaitair aandeel (506,94 euro per kwartaal per tewerkgestelde DGWN) alsook een variabel aandeel (afhankelijk van het aantal DGWN met een lage, gemiddelde of hoge begeleidingsnood).

Er werden drie groepen van werknemers gecatalogeerd, met betrekking tot toekenning van de WOP:

- Zittende werknemers op 31 maart 2017 – alle DGWN met een geldig toegangsrecht binnen SW/BW en maatwerk krijgen een toekenning WOP. De zwakke werknemers binnen de BW en alle werknemers binnen SW krijgen een WOP van 60% loonpremie en hoge begeleiding, alle andere DGWN van BW (niet zwak) krijgen een WOP van 45% loonpremie en gemiddelde begeleiding.
- Zittende werknemers op 31 december 2018 doorverwezen via VDAB tussen 1 april 2017 en 31 december 2018 → VDAB labelt hier de afstand van deze mensen en afhankelijk van afstand krijgen ze toekenning WOP binnen de diverse categorieën (45% - 60% loonpremie en laag/gemiddeld/hoge begeleiding).
- Nieuwe toeleiding vanaf 1 januari 2019 door VDAB – ook hier labelt VDAB de afstand van de mensen en afhankelijk van hun afstand krijgen ze een WOP.

De WOP die zijn toegekend aan de 'zittende' DGWN die uiterlijk op 31 december 2018 zijn tewerkgesteld, zijn van onbepaalde duur. Tien procent van deze zittende DGWN komt in aanmerking voor evaluatie van hun WOP. VDAB kijkt na of er een herindicering kan gebeuren van hun WOP en of ze voor een doorstroomtraject in aanmerking komen. Eénmaal geherindiceerd, blijven ze hun WOP toegekend krijgen. Bij de nieuwe DGWN per 1 januari 2019 is er een herziening van hun WOP mogelijk na vijf jaar.

Maatwerkbedrijven (MWB) | MWB stellen minstens 20 VTE DGWN tewerk, waarbij de DGWN minstens 65% van het personeelsbestand uitmaken. Maatschappelijke hoofdactiviteit is werk en begeleiding op maat van DGWN verschaffen. 90% van het toegekende contingent moet op jaarbasis ingevuld zijn. De toekenning van het contingent wordt jaarlijks in het derde kwartaal verminderd of verhoogd door het Departement WSE. Er is een vermindering wanneer invulling van het toegekende contingent op jaarbasis minder is dan 90% van het toegekende contingent. Het vrijgekomen contingent binnen de MWB wordt per één VTE automatisch herverdeeld aan de MWB met meer dan 95% invulling op jaarbasis waarbij het MWB met de hoogste invullingsgraad als eerste in aanmerking komt.

MWB moeten een kwaliteitsvolle bedrijfsvoering nastreven en een eerste maal op 31 juli 2020 een duurzaamheidsverslag indienen over 2019.

MWB ontvangen een organisatiesubsidie (in tegenstelling tot een maatwerkafdeling die dit niet krijgt).

Maatwerkafdelingen (MWA) | In het decreet over collectief maatwerk staan de MWA omschreven, zijnde collectieve inschakeling van minstens vijf VTE. In de conceptnota van 30 oktober 2015 over de hervorming van de SINE-maatregel tot het individueel maatwerk werden de MWA verlaten ten gunste van de individuele inschakeling van minstens één VTE. De SINE-hervorming is echter nog steeds in voorbereiding en zal niet gerealiseerd worden binnen deze legislatuur (2014-2019). Dit heeft als gevolg dat de MWA dus uitvoering krijgen vanaf 1 januari 2019.

Uitbreiding contingent collectief maatwerk |

- In oktober 2017 werd een uitbreiding van ongeveer 500 VTE (t.w.v. circa 10 miljoen euro) aangekondigd voor 2018. Het kabinet en de administratie in samenwerking met de koepels bepalen de toekenning van dit groeipad. Definitieve Vlaamse goedkeuring op 20 april 2018 over dit extra groeipad en de verdeling ervan: 351 VTE voor de BW en 149 VTE voor de SW.
- Ook in 2019 is er uitbreiding van het contingent voorzien. Op 16 oktober 2018 liet de Vlaamse minister van Sociale Economie weten dat er groeiruimte komt voor nieuwe tewerkstellingsplaatsen (500 VTE t.w.v. 10 miljoen euro). Daarnaast wordt 6 miljoen euro bijkomend budget vrijgemaakt voor nieuwe investeringen.

Doorstroom | Binnen het decreet collectief maatwerk gaat er heel veel aandacht uit naar het bevorderen van doorstroom (intern/extern), vanuit de visie van de Vlaamse Regering dat de (gesubsidieerde) plaatsen beperkt zijn en deze maximaal dienen te worden ingezet voor zij die de ondersteuning echt nodig hebben. VDAB houdt bij de beoordeling van de kansen op doorstroom rekening met de persoonlijke situatie van de DGWN, met de continuïteit op het vlak van de bedrijfsvoering van het MWB en de mogelijkheid van een duurzame, reguliere tewerkstelling zonder ondersteuning in de regio van de woonplaats van de DGWN. Er zijn mogelijkheden tot zowel interne (binnen het MWB, maar dan zonder werkondersteunende maatregelen) als externe doorstroom.

Binnen het decreet collectief maatwerk en financieel uit te werken via ESF-oproepen is er **doorstroombegeleiding** voorzien vanuit een gemandateerd doorstroombegeleider. Deze begeleiding duurt gemiddeld 140 uren en is verspreid over een voortraject, jobmatching, stage en nazorgbegeleiding. De vergoeding voor het inschakeltraject bedraagt 4.200 euro.

Targets inzake doorstroom | Een LDE-organisatie gaat het engagement aan om al zijn mensen na vijf jaar (inschakelingstraject) te laten doorstromen. Bij collectief maatwerk (vanaf 1 januari 2019) zal er om de vijf jaar een evaluatie gebeuren van alle WOP (gelinkt aan DGWN) (cfr. infra), mede met het oog op mogelijke doorstroom. Tien procent van de zittende populatie zal worden geëvalueerd. Hoeveel er daarvan uiteindelijk in een doorstroomtraject gaan belanden, is niet bepaald. Er zijn dus geen targets rond het aantal doorstroomtrajecten bepaald.

Situatie West-Vlaanderen voor wat betreft doorstroom & doorstroombegeleiding | Twee consortia vroegen aan VDAB eind 2015 hun mandaat aan als gemandateerd dienstverlener voor doorstroombegeleiding voor zowel DGWN binnen LDE, als voor collectief maatwerk. De twee consortia zijn de volgende: Emimo (voorheen Jobcentrum West-Vlaanderen) (samen met Mentor) en West7 (bestaande uit de werkplekarchitecten Groep Intro, de Poort, Wonen & Werken, Loca Consult, Tot uw dienst, Argos en Werkperspectief). Dat mandaat kregen zij nog voor de schorsing van januari 2016, maar de opstart van doorstroombegeleiding werd tijdens de schorsing opgeschort.

ESF-oproep 380 – Doorstroom Sociale Economie (BW & SW) 2016-2018 | De begeleiding die aangeboden werd in kader van deze ESF-oproep moest voor DGWN uit de BW en de SW de brug vormen tussen hun huidige job in de sociale economie en nieuwe job binnen de reguliere economie. Opzet was om minstens 370 Vlaamse deelnemers hierbij te begeleiden met een doorstroomresultaat van 75% voor ogen.

- De oproep stond open van 1 november 2016 tot en met 15 januari 2017. Deze oproep richtte zich tot door VDAB gemandateerde organisaties of consortia in het bezit van het specifieke mandaat doorstroom sociale economie. Voor West-Vlaanderen zijn dat dus West7 en Emino samen met Mentor.
- De beide consortia West7 en Mentor & Emino tekenden hier beiden op in en kregen elk een contingent van 60 doorstroomtrajecten toegewezen. De eerste doorstroomtrajecten konden starten in december 2016 en lopen af per 31/12/2018. West7 kreeg geen trajecten toegewezen. Er werden – datum november 2018 – negen doorstroomtrajecten gerealiseerd, waarvan twee personen doorgestroomd zijn naar een reguliere werkgever. Informatie van de gemandateerde doorstroombegeleider leerde ons dat slechts één van beide personen nog actief is in het NEC.
- POM West-Vlaanderen vernam van VDAB dat voor deze ESF-oproep en de ESF-oproep 366 (doorstroom LDE) er samen voor Vlaanderen 63 personen zijn doorverwezen naar de doorstroombegeleiders. Dit betekent echter niet dat ze allemaal het traject succesvol doorliepen. Hoeveel mensen er onderweg gestopt zijn, daar heeft VDAB geen zicht op.

Tweede ESF-oproep 432 – Doorstroom maatwerk en LDE 2018-2020 | De begeleiding die aangeboden wordt in kader van deze tweede ESF-oproep moet voor DGWN uit de sociale economie de brug vormen tussen hun huidige job in de sociale economie en nieuwe job binnen de reguliere economie. Opzet is om 950 deelnemers hierbij te begeleiden met een doorstroomresultaat van 75% voor ogen.

- De oproep werd opengesteld op 1 maart 2018. Een projectvoorstel indienen kon tot en met 30/4/18.
- Het goedgekeurde project startte vanaf 1/6/18 en eindigt op 31/12/2020.
- De door VDAB gemandateerde organisaties bepalen bij indiening wel een aantal begeleidingen waarvoor ze intekenen. Hiervoor wordt een maximum van 40 begeleidingen gehanteerd. Eens de promotor 30 begeleidingen heeft opgestart, kan een budget voor een nieuw aantal begeleidingen worden aangevraagd bij ESF Vlaanderen. ESF Vlaanderen kan, afhankelijk van de resterende middelen in het oproepbudget dan een nieuw aantal trajecten toekennen.
- Er zijn op heden twee begeleidingen lopende van een doorstroomtraject (via consortium Mentor & Emino en Mentor).

Van de gemandateerde doorstroombegeleiders vernemen we dat het doorstroomverhaal allesbehalve een evident verhaal is. Er is nauwelijks een terugkeergarantie voorzien voor de DGWN als het doorstroomtraject niet slaagt, de stage verloopt via een Ter beschikking stelling (TBS) wat een grotere administratieve rompslomp met zich meebrengt voor de toekomstige potentiële werkgever, er zijn nog onzekerheden over opzegtermijnen en ontslag in functie van doorstroom ...

Enclavewerk | Begeleide inschakeling van één of meer DGWN in de kernactiviteit van een andere onderneming op zijn werkvloer, onder begeleiding van het MWB. De zorg om de DGWN en de economische belangen van het bedrijfsleven ontmoeten elkaar.

Schorsing uitvoeringsbesluiten | Cfr. Infra (pag 84.)

Trede 4 | Tijdelijke activerende trajecten

Tijdelijke activerende trajecten

Trede 4 is een tijdelijke (activerings-)trede voor **mensen zonder arbeidscontract**⁵⁷. Mensen op deze trede hebben **nood aan een combinatie van werk-, welzijns- en zorgbegeleiding** en kunnen door het volgen van dit **tijdelijke traject** mogelijk (opnieuw) een stap zetten naar betaald werk. Ze participeren tijdelijk met als doel competenties en werkervaring op te doen die een doorgroei naar trede 5 of 6 mogelijk maken. Vanuit deze filosofie vindt u volgende tijdelijke activerende trajecten terug op trede 4: tijdelijke werkervaring, het stelsel leren en werken, de activiteitencoöperatie Starterslabo, alsook de doorstroom uit Arbeidszorg.

TIJDELIJKE ACTIVERENDE TRAJECTEN WAARONDER O.M. TIJDELIJKE WERKERVARING (TWE) – TWE-trajecten voor leefloongerechtigden en voor werkzoekenden

Opnieuw stappen naar betaald werk zetten, via een combinatie van werk-, welzijns- en zorgbegeleiding kan door het volgen van een tijdelijk activerend begeleidingstraject waar mensen tijdelijk actief participeren aan de arbeidsmarkt. Ze genieten van een opleiding en volgen een stage met als doel om competenties en werkervaring op te doen. Dit kan zowel binnen het hervormde beleid van 'Tijdelijke werkervaring' (TWE), binnen het reguliere VDAB-beleid (van bemiddeling en begeleiding) als binnen de diverse VDAB-tenders.

Focus binnen deze studie is de Tijdelijke Werkervaring.

➔ TIJDELIJKE WERKERVARING (TWE) – TWE trajecten voor leefloongerechtigden en voor werkzoekenden

Er was een stapsgewijze hervorming van Werkplekcleren of Tijdelijke werkervaring (TWE) in twee sporen.:

- Eerste spoor was een hervorming van Werkervaring (WEP+) tot intensief werkplekcleren (beslissing Vlaamse Regering van 28 november 2014) en als dusdanig geïntegreerd in het nieuwe stelsel TWE (VDAB) voor werkzoekenden vanaf 1 januari 2018.
- Het tweede spoor is een ééngemaakt systeem van TWE met inkanteling van diverse tewerkstellingsinstrumenten. Opstart van dit nieuwe TWE-stelsel gebeurde getrapd:
  - 1 januari 2017 voor de TWE-trajecten voor leefloongerechtigden (via OCMW, met het hervormde art. 60 §7 en art. 61).
  - 1 januari 2018 voor de TWE-trajecten voor de werkzoekenden (VDAB) (opvolging TIW, Tender Intensief Werkplekcleren, van het eerste spoor).

Doel | Competenties en werkervaring opbouwen binnen een reële arbeidsmarktomgeving, om de afstand naar de arbeidsmarkt te verkleinen en zo de transitie van werkloosheid naar betaald werk te faciliteren.

Doelgroep | Voor (prioritair langdurig) werkzoekenden met grote, maar overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt om competenties op te bouwen binnen een reële arbeidsmarktomgeving, met het oog op het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt. Een gebrek aan (recente) werkervaring en juiste arbeidsattitude zorgen ervoor dat de beoogde doelgroep niet onmiddellijk aan de slag kan in het normaal economisch circuit.

⁵⁷ Cfr. infra, met uitzondering van art. 60 §7 en art. 61.

Ze beschikken over voldoende leervermogen en ontwikkelpotentieel om te kunnen instromen in een TWE-traject en op een termijn van maximaal twee jaar⁵⁸ inzetbaar te zijn op de reguliere arbeidsmarkt. TWE wordt aanzien als een opleidingstraject. Het opdoen van werkervaring als methodiek is voor deze groep een belangrijke schakel in de transitie van werkloosheid naar werk.

Toeleiding |

- Via **VDAB** voor (prioritair langdurig) werkzoekenden en dan behoud van werkloosheidsuitkering.
- Via **OCMW** voor de werkzoekenden die bij aanvang van het traject leefloongerechtigd⁵⁹ zijn (de hervormde art. 60 §7 of art. 61). Zij ontvangen (in tegenstelling tot werkzoekenden die doorverwezen worden naar een TWE-traject via VDAB) **wel** een loon en stromen dus wel in als werknemer in een TWE-traject, met behoud van een arbeidsovereenkomst om zo socialezekerheidsrechten op te bouwen.

Op basis van beide mogelijkheden van toeleiding zijn er twee soorten TWE-trajecten:

- **TWE-trajecten voor OCMW's - vanaf 1 januari 2017** | Inkanteling van art. 60 §7 en art. 61-trajecten in TWE. Concreet betekent dit dat elk art. 60 §7-⁶⁰ of art. 61-traject ingebed is in een groter traject waar OCMW de volledige begeleiding voor zijn rekening neemt.
- **TWE-trajecten voor werkzoekenden (via VDAB) - vanaf 1 januari 2018** (als opvolger van de TIW, Tender Intensief Werkplekieren).

Specificatie voor wat betreft de integratie van art. 60 §7 en art. 61, uitsluitend voor OCMW TWE-trajecten voor leefloongerechtigden:

- Algemeen: de werking van beide trajecten wordt geoptimaliseerd. Het gaat verder dan het louter 'in regel brengen', het is een volledig activeringstraject richting betaalde arbeid.
- Toepassing: het instrument van art. 60 §7 en art. 61 wordt ingezet aan het begin van het TWE-traject voor de specifieke duur van de te presteren werkdagen om zich terug in regel te stellen en begint uiterlijk het einde van de tweede maand na opstart van het TWE-traject. De eerste twee maanden (maximaal dus) is er tijd voor oriëntatie.
- Verschillende werkplekinstrumenten kunnen NA de arbeidsovereenkomst (AO) (cfr. art. 60 §7, het 'in regel stellen van zijn rechten') nog ingezet worden (cfr. infra).

Belangrijk | Duidelijk te onderscheiden van maatregelen en doelgroep binnen de sociale economie. Er is hier **geen sprake van een (blijvende) arbeidsbeperking of (blijvende) nood aan een aangepaste werkomgeving**, voortdurende ondersteuning of begeleiding op de werkvloer.

Duurtijd TWE | De trajectbegeleider bepaalt de vermoedelijke duur van het TWE-traject op basis van de noden en de competenties van de werkzoekende, met een **maximum van 24 maanden**. Voor diegenen onder 'art. 60 §7 en 61' is de duur niet noodzakelijk beperkt tot 24 maanden. Voor hen moet de werkervaringsovereenkomst (cfr. infra) voldoende lang duren om de ex-leefloongerechtigde te verzekeren van een volledige opbouw van sociale rechten.

⁵⁸ Voor diegenen onder 'artikel 60 en 61' is de duur niet beperkt tot 24 maanden. Voor hen moet de werkervaringsovereenkomst voldoende lang duren om de ex-leefloongerechtigde te verzekeren van een volledige opbouw van sociale rechten (cfr. art. 7 §2 BVR (Besluit van de Vlaamse Regering) van 23 december 2016 van TWE).

⁵⁹ De leefloongerechtigde die in aanmerking komt voor een traject TWE schrijft zich in als werkzoekende bij VDAB vóór de start van het traject (art. 4 BVR van 23 december 2016 van TWE).

⁶⁰ De tewerkstellingen 'artikel 60/61' die lopende zijn op 31 december 2016 blijven aan de oude regels onderworpen, voor hen verandert er niets.

Finaliteit TWE | Doorstroom naar het NEC (normaal economisch circuit). Het traject TWE blijft een traject op maat van de werkzoekende, dit wil zeggen dat de diverse werkplekinstrumenten (cfr. infra) die het best beantwoorden aan de behoeften van de persoon in kwestie en naargelang zijn afstand tot de arbeidsmarkt worden ingezet.

Een werkzoekende of leefloongerechtigde in een TWE-traject wordt tijdens de duur van het traject begeleid door een trajectbegeleider van de gemandateerde partnerorganisatie. Voor de aanvang van het traject TWE wordt door de trajectbegeleider en de werkzoekende of leefloongerechtigde een opleidingsplan opgesteld. Uiterlijk op de eerste dag van elk traject TWE (voor werkzoekende en leefloongerechtigde) wordt een **werkervaringsovereenkomst** (WEO) afgesloten die de duur en de modaliteiten van het traject bepaalt.

Gedurende elk traject TWE (voor werkzoekenden en leefloongerechtigden) **worden verschillende werkplekinstrumenten ingezet** om algemene arbeids- en beroepsgerichte competenties aan te leren. In het opleidingsplan, dat voor aanvang van het traject wordt opgesteld tussen de trajectbegeleider en de werkzoekende, wordt bepaald welke instrumenten (en in welke volgorde) zullen ingezet worden tijdens het traject. Het traject dat een werkzoekende doorloopt binnen het stelsel TWE biedt hem een ononderbroken begeleiding en inzet van één of meerdere werkplekinstrumenten. De trajectbegeleider waakt over de logische volgorde van de werkplekinstrumenten. Men houdt hierbij rekening met onder meer volgende zaken: instrumenten met oriënterende doelstelling aan het begin van het traject plaatsen, aandacht voor de ontwikkeling van de toenemende competenties van de werkzoekende, in volgorde van een stijgende financiële tegemoetkoming ... De inzet van de instrumenten op werkplekken in de sociale economie is alleen maar mogelijk tijdens de eerste twaalf maanden van het traject TWE. Het traject TWE omvat ten minste twee instrumenten per jaar.

Er bestaat een resem aan werkplekinstrumenten (oriënterende en competentieversterkende) die voor de niet-werkende werkzoekende (nwwz) al dan niet met een afstand tot de arbeidsmarkt (maar ook voor werknemers) tijdelijk kunnen ingezet worden met als doel 'competenties en werkervaring op te doen om een doorgroei naar een hogere trede mogelijk te maken'. Enkel de werkplekinstrumenten 'beroepsinlevingstage' (BIS) en 'instapstage' (stopgezet sinds 1/9/2018) kunnen niet in een TWE-traject ingezet worden. Meer info over de werkplekinstrumenten die worden ingezet binnen TWE – zie pag 55.

→ VDAB-tenderbeleid met diverse tijdelijke activerende trajecten |

Los van de TWE-trajecten OCMW (voor leefloongerechtigden) (vanaf 1 januari 2017) en de TWE-trajecten VDAB (voor nwwz) (vanaf 1 januari 2018) en buiten het reguliere VDAB-beleid inzake begeleiding en bemiddeling van werkzoekenden, worden er heel wat tijdelijke activerende begeleidingstrajecten opgezet via het tenderbeleid van VDAB.

Deze tenders⁶¹ van VDAB worden voor een heel specifieke doelgroep (bijvoorbeeld langdurig nwwz, anderstalige nwwz, werkzoekenden in armoede, ongekwalificeerde jongeren, werkzoekenden met een migratieachtergrond en nood aan begeleiding op vlak van diploma-erkenning ...) met een welbepaalde afstand tot de arbeidsmarkt uitbesteed aan derden.

⁶¹ Vb. WIJ! (Werkinleving voor jongeren. WIJ! wil aan ongekwalificeerde jongeren in Vlaanderen een sterke oriëntering bieden met opmaak van actieplan en hen begeleiding aanbieden die moet resulteren in duurzaam werk. Trajecten duren één tot anderhalf jaar en bestaan uit een waaier van maatregelen, zoals onder meer opleidingen over kortdurende stages tot competentieversterkende ervaringen.) (WIJ!Bis 2015-2018, WIJ!3 2017-2020), TAL (Tender Activering Langdurig Werkzoekenden. VDAB wil via samenwerking met partners meer langdurig werkzoekenden bereiken, inschatten en activeren. TAL start op 1 september 2018 en loopt vier jaar.), TIW (Tender Intensief Werkplekleren, voor de periode 2016-2018, de voorloper van de TWE-trajecten VDAB.) ...

Sommige tenders bevatten vooral **intensieve begeleiding en bemiddeling naar werk** zonder dat de doelgroep tijdelijk en actief participeert in een reële arbeidsmarktsetting. Andere tenders bieden dan zowel een combinatie van werk-, welzijns- en zorgbegeleiding aan waar de doelgroep wel degelijk **via een tijdelijk statuut participeert aan een reële arbeidsmarktomgeving** om obstakels weg te werken en competenties en werkervaring op te doen. Als dit laatste het geval is, horen ze thuis op deze trede 4 'tijdelijke activerende trajecten'. Ook hier volgen mensen een tijdelijke stage, genieten van een opleiding en zetten zo een stap naar betaald werk.

De tenderpartners van deze tenders zijn voor West-Vlaanderen vaak volgende actoren: Groep Intro, Mentor, Loca consult, Argos, SBS Skillbuilders, Randstad, Werkperspectief, De Poort, Wonen en Werken Menen ... . Deze organisaties beroepen zich binnen de tenders, waar actieve tijdelijke activerende stappen naar de arbeidsmarkt zijn opgenomen, op de werkplekinstrumenten die onder de noemer 'werkplekleren' vallen.

Zowel de tenderpartners van de VDAB-tenders, VDAB zelf binnen hun reguliere beleid als de TWE-trajecten VDAB en OCMW beroepen zich op het werkplekinstrumentarium. Deze worden meegenomen en becijferd in onze infographic. Kortom, hoe meer er *getenderd* wordt vanuit de VDAB, hoe meer er gebruik wordt gemaakt van de werkplekinstrumenten. De cijfers van de diverse werkplekinstrumenten zitten dus niet alleen vervat in de Tijdelijke Werkervaring (TWE), maar tevens onder het VDAB-tenderbeleid en de reguliere begeleiding en bemiddeling van niet-werkende werkzoekenden van VDAB.

WERKPLEKINSTRUMENTEN DIE ONDER DE NOEMER 'WERKPLEKLEREN' VALLEN |

- **Beroepsverkennde stage (BVS) – is de enige oriënterende stage, alle andere zijn competentieversterkende stages |**
  - Doel: Onbetaalde oriënterende stage.
  - Kan bestaan uit twee fases: Beroepsverkenning (max vijf dagen) en competentiekloof in kaart brengen (max 30 dagen – aantal dagen fase 1).
  - Werkzoekende blijft beschikbaar voor de arbeidsmarkt, want BVS is geen opleiding.
  - Specificaties - deze stage kan ingezet worden binnen een TWE-traject voor zowel werkzoekenden (VDAB) als leefloongerechtigden (OCMW), maar dan enkel bij het begin van dit traject. Bij een TWE-traject voor leefloongerechtigden kan de BVS enkel in de twee maanden voorafgaand aan de start van de arbeidsovereenkomst via art. 60 §7 en art. 61. Een BVS kan ook los van een TWE-traject.
  - Toepassing | BVS als onbetaalde oriënterende stage is toegankelijk voor mensen zonder afstand tot de arbeidsmarkt tot en met mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
- **Instapstage voor jongeren (ISS) – stopgezet sinds 1 september 2018 |**
  - Een competentieversterkende stage waar **schoolverlaters** (uitsluitend voor schoolverlaters, ze moeten jonger dan 25 jaar en laaggeschoold zijn) **een eerste werkervaring** wordt aangeboden en competenties worden versterkt. De werkgever stelt een opleidingsplan op, dat wordt goedgekeurd door VDAB. De nadruk ligt op het aanleren van extra vaardigheden en competenties op de werkvloer.
  - Het betreft een **betaalde stage van drie maanden voltijds engagement voor een stagiair**. Het bedrijf betaalt 200 euro per maand aan de stagiair.
  - Toepassing | De instapstage kon niet ingezet worden in een TWE-traject.
  - Stopgezet 1 september 2018 via BVR hervorming werkplekleren van 6 juli 2018.

- **Opleidingsstage (OS) |**
  - Bedoeld voor werkzoekenden in een beroepsopleiding. Het initiatief gaat uit van de lesgever. Bedrijven bieden een cursist die een VDAB-beroepsopleiding volgt de kans om een stage te doen in een echte werkomgeving. Dit kan ook voor opleidingen van partners die door VDAB erkend zijn.
  - Duurtijd is de helft van het volledige opleidingstraject (opleiding + stage), met als maximum zes maanden. Het bedrijf betaalt geen stagepremie. Een OS is altijd een onderdeel van een opleiding.
  - Toepassing | een OS is toegankelijk voor mensen zonder afstand tot de arbeidsmarkt tot en met mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Het is echter eerder een uitzondering in een TWE-traject.
- **Werkervaringsstage (WES) (nieuw) |**
  - Is een betaalde stage⁶² die focust op het versterken van generieke competenties en/of het verwerven van relevante werkervaring en maakt zo de brug naar het NEC.
  - Duurtijd van een werkervaringsstage: minstens één maand, maximum zes maanden en minstens 20u per week.
  - Verschillende WES zijn alleen mogelijk op duidelijk verschillende werkplekken of bij duidelijk verschillende functies op dezelfde werkplek.
  - Werkzoekende is vrijgesteld van beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt.
  - Toepassing | een WES is specifiek in het leven geroepen voor mensen in een TWE-traject. Een WES kan niet ingezet worden voor mensen die geen afstand hebben tot de arbeidsmarkt.
  - Specificatie: een werkervaringsstage op een werkplek in de sociale economie is alleen mogelijk in de eerste twaalf maanden van het traject TWE en mag de gecumuleerde duur van één jaar niet overschrijden.
- **Beroepsinlevingsstage (BIS) – (voorheen BIO) |**
  - Werkgever biedt een kandidaat een betaalde stage aan in zijn bedrijf waar hij extra vaardigheden en competenties op de werkvloer oefent. Het betreft een opleidingsovereenkomst van **maximaal zes maanden** tussen de werkzoekende en de werkgever waarin VDAB enkel het opleidingsplan goedkeurt.
  - Er is geen opvolging of begeleiding op de werkvloer van een BIS⁶³ gezien dit instrument bedoeld is voor vooral mensen met een minder grote afstand tot de arbeidsmarkt.
  - Gegeerde overeenkomst omdat engagementen na opleidingsperiode voorafgaandelijk niet zijn afgedwongen en er positieve kansen groeien tijdens de periode.
  - Toepassing: Een BIS wordt vooral ingezet voor mensen met geen tot een minieme afstand tot de arbeidsmarkt. De BIS kan **niet ingezet worden binnen een TWE-traject**.
  - Via het BVR van 6 juli 2018 op de hervorming van Werkplekcleren kreeg de Beroepsinlevingsovereenkomst BIO een nieuwe naam, zijnde een Beroepsinlevingsstage (BIS) en dat sinds 1 september 2018.

⁶² De werkzoekende ontvangt 200 euro stagepremie per maand voor voltijds regime van de VDAB. Het stagebedrijf betaalt de stagiair niet.

⁶³ Heel wat werkplekarchitecten gingen aan de slag met de BIS (oude naam 'BIO') om werkzoekenden kansen op werkervaring en opleiding te bieden binnen hun traject naar werk. Men werkte begin 2017 een (collectief) model uit, genaamd 'BIO booster', waarbij men - tegen betaling - extra begeleiding op de werkvloer voorziet. Meer info bij de Werkplekarchitecten.

- **Korte opleiding met stage op de werkvloer |**
  - Bedrijf biedt werkzoekende een opleiding aan op de werkvloer van maximum vijf dagen voltijds (of 10 dagen halftijds) om technische competenties aan te leren. De opleiding met stage moet arbeidsmarkt gericht zijn.
  - Het betreft een gratis opleiding. Staat open voor alle werkzoekenden, dus geen focus op kansengroepen.
  - Toepassing | Een korte opleiding met stage op de werkvloer is vooral van toepassing voor mensen zonder afstand tot de arbeidsmarkt en Het kan theoretisch gezien deel uitmaken van een TWE-traject en kan ook voor mensen met een heel grote afstand tot de arbeidsmarkt ingezet worden.
- **Individuele beroepsopleiding of IBO**, of meer specifiek een K-IBO (vroegere benaming 'C-IBO', voor kwetsbare cursisten, met indicatie van arbeidshandicap of langdurig werkzoekend) of een IBO-T (een IBO met taalondersteuning, voor anderstalige niet-werkende werkzoekenden (nwwz)):
  - Is een opleiding die doorgaat op de werkplek en gevolgd wordt door een contract van (on)bepaalde duur (voor minimum de duur van de IBO, minstens halftijds). De werkgever engageert zich om opleiding en begeleiding te voorzien, gezien er een belangrijk verschil is tussen de aanwezige competenties bij de kandidaat en de gevraagde competenties in de vacature.
  - Duurtijd : minstens een maand en maximum zes maanden (afhankelijk van de kloof tussen kandidaat en vacature). Er is een financiële ondersteuning tijdens de opleiding. De IBO-cursist ontvangt een IBO-premie, VDAB betaalt deze aan de cursist en factureert de kostprijs aan het bedrijf. Bedrijven die geen geschikte kandidaten vinden voor een vacature 'kneden' middels een IBO de kandidaat tot een voor de functie geschikte kandidaat.
  - Recente wijziging van het BVR met enkele hervormingen bij werkplekcleren van 6 juli 2018. Voor IBO volgende wijzigingen: IBO staat open voor alle EU-burgers en kan voorafgegaan worden door vier (in plaats van twee) weken interim. Daarnaast focus op administratieve vereenvoudiging en kostenloosheid van de opleiding voor de cursist. Ook naamswijzigingen voor wat betreft de K-IBO (vroeger de C-IBO) en een afschaffing van de IBO-interim per 1 september 2018.
  - VDAB beslist of een K-IBO (kosteloos voor de werkgever) of een IBO-T wordt ingezet bij een bedrijf.
  - Toepassing | een IBO wordt steeds ingezet voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, maar als een IBO wordt ingezet in een TWE-traject is de afstand tot de arbeidsmarkt groter. Niet iedere IBO zit binnen een TWE-traject.
  - Specificatie | Indien een IBO in een TWE-traject wordt ingezet, is het streefdoel om dit in de laatste fase van het TWE-traject in te zetten, gezien aan het eind van zo'n IBO de werkgever verplicht is om de werkzoekende aan te werven.

Cijfermatige opmerking | Het bijhouden van cijfergegevens en de correcte interpretatie ervan wordt op de duur ‘hogere wiskunde’. In vorige edities van onze infographic plaatste POM West-Vlaanderen TWE op de participatieslang en op de infographic en werden hier de aantallen weergegeven van de aantallen binnen de werkplekinstrumenten. Dit strookte echter niet (volledig) met de realiteit. De werkplekinstrumenten worden immers zowel ingezet binnen de TWE-trajecten VDAB en OCMW (en dus niet alleen hierbinnen), als binnen het VDAB-tenderbeleid en de reguliere begeleiding en bemiddeling van VDAB. Vandaar dat, na diverse overlegmomenten met VDAB, dit werd aangepast. Wat trede 4 betreft, wordt het aantal mensen actief in de werkplekinstrumenten becijferd en meegenomen als ‘mensen die tijdelijke stappen zetten richting betaald werk’. Dit is dus deels binnen de TWE-trajecten, maar dus ook binnen het VDAB-tender- en eigen beleid. Vandaar dat we dit niet meer onder de noemer TWE kunnen plaatsen, maar onder de nieuwe noemer van ‘Werkplekieren’ waarbinnen diverse luiken van het activeringsbeleid zich bevinden.

Onder deze noemer ‘Werkplekieren’ worden dus de werkplekinstrumenten samengenomen en opgeteld. Echter is het zo dat mensen gebruik kunnen maken van verschillende instrumenten binnen hun begeleidingstraject naar werk. Binnen een TWE-traject wordt dit expliciet gevraagd om ‘twee werkplekinstrumenten in te zetten per jaar’. Al de mensen die een beroep doen op deze werkplekinstrumenten hebben een afstand tot de arbeidsmarkt. Dubbeltellingen moeten zoveel mogelijk vermeden worden. Gezien we voor wat IBO betreft, enkel de laaggeschoolde IBO’ers meenemen in onze cijferbijlage, en niet alle IBO-mensen, betekent dit reeds dat we slechts 30% van alle IBO-aantallen meenemen (voor 2017 zijn er 659 van de 2.208 IBO’ers laaggeschoold). Dit betekent al een reductie van 15% op de totaalsom.

Sinds de hervorming van Tijdelijke Werkervaring is het zo dat de werkplekinstrumenten in belang zijn toegenomen en dat deze meer intens worden ingezet.

Naast de noemer ‘Werkplekieren’ wordt ook nog op Trede 4 - voor even - de ‘Tijdelijke activerende trajecten’ meegenomen. Hieronder vermelden we:

- De voorganger van de TWE-trajecten VDAB, zijnde de Werkervaringsprojecten (gestopt 2015), de SIW (2015-2016) en de TIW (2016-2017). Binnen deze tenders werd er minder nadrukkelijk de vraag gesteld (vanuit VDAB) om gebruik te maken van de werkplekinstrumenten en waren ze daarnaast ook nog minder talrijk ontwikkeld.
- De oude ‘Kelchtermansprojecten’, de gesco-opleidingsprojecten⁶⁴ die nog steeds een bereik hebben van enkele honderd personen voor West-Vlaanderen.

Achteraan in de studie bij de ‘Inhoudstafel dataset tewerkstelling en participatie van personen uit de kansengroepen’ vindt u tabel 24 met specifieke cijfers over het bereik van de TWE-trajecten vanuit OCMW en VDAB.

---

⁶⁴ De Kelchtermansprojecten zijn een specifiek onderdeel van de klassieke GESCO-projecten. Het zijn lokale opleidingsprojecten voor risicogroepen die op het randgebied liggen van vorming en werkervaring. De deelnemers krijgen een training van opleiders die zelf als gesco tewerkgesteld worden, in een opleidingsstatuut in een realistische bedrijfssetting.

'LEREN EN WERKEN' naar 'DUAAL LEREN'

Het stelsel leren en werken is volop in hervorming naar het stelsel duaal leren. Voor de volledigheid worden beide systemen nog opgenomen: het lopende stelsel 'leren en werken' en het experimenterende 'dual leren'.

Het **huidige nog lopende stelsel 'leren en werken'** bevat een component leren en een component werken en er zijn twee systemen naast elkaar in voege. In beide systemen wordt uitgegaan van een voltijds engagement (38u per week), maar één waarbij leerlingen dus hun tijd maar 'deeltijds' op de schoolbanken doorbrengen.

1. **Binnen de Centra voor Deeltijds Onderwijs (CDO)** wordt er in het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO) de leercomponent voorzien van twee dagen school (15 uren), die aangevuld wordt met drie dagen werken (minstens 13 uren).

De leercomponent wordt ingevuld in twee dagen schoolse opleiding, één dag algemene vorming en een dag beroepsgerichte vorming, samen goed voor 15 uren.

De werkcomponent moet minstens 13 uur per week bedragen. Voor de invulling van de component werkplekleren bestaan er vier mogelijke trajecten, zijnde de persoonlijke ontwikkelingstrajecten (POT), de voortrajecten en de brugprojecten (trede 4), en arbeidsdeelname (eventueel gecombineerd met individuele begeleiding alternerend leren) (trede 6).

Individuele Begeleiding Alternerend Leren | Voor jongeren die geen afstand te overbruggen hebben en de werkcomponent kunnen invullen zonder voorafgaand traject, maar toch een klein beetje begeleiding kunnen gebruiken om de stap naar de werkvloer goed te zetten. Invulling op trede 6.

Voor de jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt, zijn er de volgende trajecten:

Brugprojecten | Voor leerlingen die nog niet helemaal rijp zijn voor de arbeidsmarkt en er nog enige begeleiding nodig is, worden middels brugprojecten kansen op een reguliere tewerkstelling verhoogd door bij de jongere de werkhoudingen te versterken. Promotoren die de begeleiding van die leerlingen op zich nemen, hebben als doel de leerlingen klaar te stomen om door te stromen naar werk in het reguliere circuit. Maximum 800 uren voor een brugproject.

Voortrajecten | Voor jongeren met ontoereikende attitudes en vaardigheden en nog geen duidelijk loopbaanperspectief dienen de voortrajecten. Promotoren begeleiden de jongeren om ze te laten doorstromen naar regulier werk en/of naar een brugproject. Het zijn opleidings- en begeleidingsmodules die de kansen op een reguliere tewerkstelling verhogen door de bereidheid en de mogelijkheid van de jongeren om deel te nemen aan het reguliere arbeidscircuit te ontwikkelen, te versterken of te verhogen. Maximum van 312 uren voor een voortraject.

Persoonlijk ontwikkelingstraject | Voor die jongeren die eerst nog een aantal (psycho-) sociale drempels moeten overwinnen vooraleer er kan gewerkt worden aan het bijspijkeren van competenties of attitudes. Hier zijn specifieke promotoren actief die de leerlingen in een traject intensief en individueel gaan begeleiden waarbij, door middel van aangepaste activiteiten, de zelfredzaamheid en het maatschappelijk functioneren wordt verhoogd en waarbij ze op die wijze worden voorbereid op een arbeidsgericht traject. Afhankelijk van de noden van de jongere kan de leercomponent of de werkcomponent vervangen worden door een POT, dan wel beide. Deze intensieve trajecten worden aangeboden in een centrum voor deeltijdse vorming (CDV) waar zowel het les- als het arbeidsgedeelte vervangen wordt.

2. Bij de **SYNTRA Leertijd** (binnen een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen) wordt één dag school afgewisseld met vier dagen werken voor jongeren van 15 tot 25 jaar.

De leercomponent is één dag opleiding bij SYNTRA, zowel algemene vorming als beroepsgerichte vorming.

De werkcomponent of het werkplekleren gebeurt in een onderneming middels een leerovereenkomst (praktijkopleiding) van vier dagen per week.

Bij de SYNTRA Leertijd ligt het voltijds engagement heel hoog omdat men pas kan starten als er al een onderneming gevonden is waar men zijn leerovereenkomst kan volgen. Bij het deeltijds onderwijs (de CDO) scoort dit heel wat lager, omdat men hier in feite start van nul. Daar doorloopt de jongere een oriëntatie, eerst eventueel een POT, voortraject ... om dan pas bij werken uit te komen. Gemiddeld voltijds engagement in Vlaanderen bij de CDO ligt op een 70%.

Vanuit de evaluatie van dit stelsel met een mindere score naar voltijds engagement en het gegeven dat er toch nog heel wat ongekwalificeerde uitstroom was, werd het systeem 'duaal leren' als oplossing voorgesteld.

Doel van de hervorming naar het stelsel duaal leren is dat men enerzijds aan elke jongere die instapt een concrete werkervaring wil garanderen (het criterium voltijds engagement) en anderzijds een geïntegreerd duaal stelsel van leren en werken wil aanbieden (leren op de schoolbanken en leren op de werkplek), dat gelijkwaardig wordt beschouwd met andere vormen van secundair onderwijs.

De inzet van de Vlaamse Regering is immers om van duaal leren een kwalitatief volwaardig alternatief te maken waar jongeren bewust voor kiezen, naast de bestaande 'klassieke' onderwijsstelsels. Het duaal leren zal het huidige systeem van deeltijds leren en werken vervangen dat voor veel jongeren de laatste uitweg was na een mislukte 'klassieke' schoolloopbaan. **Verschil met het huidige stelsel leren en werken is dat het duaal leren binnen het volledige secundair onderwijs⁶⁵ geplaatst wordt en niet enkel meer binnen het deeltijds beroepssecundair onderwijs.**

Doelgroep | Voor jongeren (vanaf 15 jaar) die arbeidsrijp (kunnen werken) en arbeidsbereid zijn (willen werken). Dus voor zij die willen en kunnen leren op de werkplek. De aanbieders van de schoolse opleiding zijn de scholen voor deeltijds onderwijs, scholen voor voltijds onderwijs en SYNTRA.

Voor de jongeren die nog niet arbeidsrijp en -bereid zijn, en toch willen instappen in het duaal leren, zijn er de volgende trajecten:

- De aanloophase: voor jongeren die duaal willen leren (arbeidsbereid) maar er nog niet helemaal klaar voor zijn (nog niet arbeidsrijp). Via maatwerk wordt de leerling bijgespijkerd, zolang als nodig, zo kort als mogelijk. (De aanloophase binnen duaal leren is in eerste instantie te vergelijken met de brugprojecten uit het stelsel 'leren en werken'.)
- De naadloze flexibele trajecten (NAFT): voor jongeren met persoonlijke, motivationele en andere problematieken (deze komen in de plaats van voortrajecten en de POT). De NAFT zouden ook reeds aangeboden worden aan jongeren vanaf 12 jaar en als laatste vangnet voor alle jongeren uit het secundair onderwijs, terwijl duaal leren maar start vanaf 15 jaar.

⁶⁵ Het is voorzien dat het duaal leren op termijn ook in het hoger onderwijs en het volwassenonderwijs zal mogelijk gemaakt worden. Het decreet voorziet alleen maar in de opstart van het duaal leren in het secundair onderwijs.

Middels het proefproject 'Schoolbank op de Werkplek' werd en wordt er proefgedraaid voor het nieuwe duaal leren. Hierbij zetten scholen duale studierichtingen op:

- Schooljaar 2016-2017 waren er zeven studierichtingen die duaal werden aangeboden binnen een 28-tal scholen.
- Schooljaar 2017-2018 waren er 21 studierichtingen die duaal werden aangeboden in 83 scholen.
- Schooljaar 2018-2019 zijn er 50 studierichtingen die duaal worden aangeboden in een 170 scholen.

Er zijn twee overeenkomsten die afgesloten worden binnen duaal leren:

- De stageovereenkomst alternerende opleiding (SOAO) – voor zij die < 20u per week gemiddeld op jaarbasis op een werkplek leren
- De overeenkomst alternerende opleiding (OAO) – voor die jongeren die ≥ 20u per week gemiddeld op jaarbasis op een werkplek leren.

De inwerkingtreding van duaal leren is 1 september 2019, dus volgend op huidig lopend schooljaar 2018-2019. Ook dan starten de trajecten hun aanloopfase en de NAFT voor de jongeren die nog niet arbeidsrijp en -bereid zijn en gaat het aantal mogelijke studierichtingen in duaal leren omhoog met nogmaals 30 nieuwe richtingen.

De duale richtingen die nu worden aangeboden via het proefproject 'schoolbank op de werkplek' en deze die straks uitgerold worden binnen de start van het duaal leren, zijn er voor jongeren zonder afstand tot de arbeidsmarkt. Deze bevinden zich op trede 6. Enkel de jongeren binnen de NAFT en de aanloopfase zullen zich bevinden op trede 4 (ter vervanging van de brug-, voortrajecten en de POT) en gaan pas van start per 1 september 2019. Daarom dan ook dat in deze infographic nog steeds de jongeren meegeteld worden binnen de trajecten van het stelsel leren en werken.

Het agentschap SYNTRA Vlaanderen treedt op als de neutrale regisseur van de werkcomponent binnen duaal leren. De regisseur faciliteert en ondersteunt de verschillende partners en partijen om de gezamenlijke doelstelling te realiseren: voorzien in een voldoende aantal kwaliteitsvolle werkplekken. SYNTRA Vlaanderen bouwt samen met alle partners een lerend netwerk uit (www.werkplekduaal.be). Onderwijs is verantwoordelijk voor het leertraject en het behalen van de onderwijskwalificaties.

ACTIVITEITENCOÖPERATIE (AC) STARTERSLABO (SL) WEST-VLAANDEREN

Opzet | Starterslabo biedt als kernactiviteit, aan niet-werkende werkzoekenden en mensen met grote afstand tot ondernemerschap, een gestructureerd en veilig kader waarin ze hun project kunnen uitwerken en testen op de markt. SL bestaat uit vijf coöperaties, regionaal verspreid en provinciaal ingebed. Kandidaat-ondernemers kunnen immers onder de vleugels van de AC hun eigen zelfstandige activiteit opstarten en uittesten. Hierbij behouden ze hun werklozenstatuut en eventuele uitkering.

Doelgroep & financiering | Werkzoekenden en mensen met een grote afstand tot het ondernemerschap, met een inspanningsverbintenis naar een aantal kansengroepen. Voor het eerst in 2017 was het Ministerieel Besluit (MB) er één met voorwaarden, namelijk dat de SL bij hun dienstverlening naar een bereik van 45% streven, van de ondernemers die behoren tot één van de volgende doelgroepen: laaggeschoolden, arbeidsgehandicapten, ouderen (minstens 50 jaar oud) en allochtonen. Dit was in 2017 nog een inspanningsverbintenis. Het MB van 26 juni 2018 bevat voor het eerst een resultaatsfinanciering.

Niet alleen wordt er verwacht dat er 46 trajecten worden opgestart in het jaar zelf (voorheen was dat 46 begeleide trajecten per jaar), daarnaast wordt de AC betaald per cursist (op maandbasis). Er is dus een serieuze werkdrukverhoging bij de AC en men is zoekende hoe men het aantal trajecten kan optrekken zonder aan kwaliteit in te boeten.

Jaarlijks ontvangt elk van de vijf (provinciale) SL een ondertekend MB met daarin de toegezegde Vlaamse steun van maximum 149.505 euro per SL. Elk van hen ontvangt een forfaitair bedrag van 11.505 euro toegekend voor de werking van de AC. Voor het eerst is de financiering doelgroepafhankelijk gemaakt in 2018. De vergoeding voor kansengroepen is vastgesteld op 2.500 euro voor kansengroepen en op 2.033 euro voor niet-kansengroepen.

Concreet | De SL organiseren individuele en collectieve trajectbegeleiding voor de doelgroep startende ondernemers met een afstand tot ondernemerschap (minstens 46 trajectbegeleidingen per jaar). Een starterstraject omvat dus minstens een collectief (dat meer en meer de overhand zal nemen) en een individueel begeleidingstraject dat samen **maximaal 18 maanden** duurt. Daarna stromen ze door/uit naar het statuut van zelfstandige (in hoofd- of bijberoep), een job als werknemer, een opleiding ...

Transitiepremie voor werkloze 45-plussers naar ondernemerschap | Gezien de uitstroom van werkloosheid naar ondernemerschap eerder beperkt is, gezien de Vlaamse ambitie om in 2020 een globale werkzaamheidsgraad van 76% (20-64 jarigen) te realiseren, worden diverse instrumenten ingezet op het vlak van activering van werkzoekenden. Dit was de aanleiding voor de definitieve goedkeuring op 23 februari 2018 van het besluit over een premie om de transitie van werkzoekenden naar ondernemerschap te stimuleren. Deze premie is van start gegaan op 15 maart 2018 en is er concreet om werkloze 45-plussers te stimuleren te gaan ondernemen. De premie wordt toegekend als:

- Men met succes een ondernemerschapstraject doorloopt die hun ondernemerscompetenties versterkt en hun slaagkansen verhoogt.
- Deze online aangevraagd wordt binnen de drie maanden nadat men als zelfstandige in hoofdberoep start (zij die in bijberoep starten hebben er dus geen recht op).

De SL zoeken uit hoe ze hun dienstverlening ten dienste kunnen stellen van deze voor hen potentiële nieuwe doelgroep omdat zij ook erkend zijn met hun LABO-traject (en Start!) als te doorlopen ondernemerschapstraject, samen met Syntra West (Maak werk van je zaak) en UNIZO (Go4Business).

WIJK-WERKEN, Drastische hervorming van (het geregionaliseerde) PWA (opstart 1 januari 2018)

Breuklijn met het (hervormde) PWA-stelsel | Focus ligt op het activeren van langdurig werkzoekenden door het aanbieden van tijdelijke werkervaring op lokaal niveau. De twee principes 'activeren' en 'tijdelijk' vormen meteen ook de breuklijn met het (Federale) PWA-stelsel van vroeger (liep van 1998). Dit nieuwe instrument past binnen het Vlaamse activeringsbeleid en kan enkel in het kader van een (voor)traject/groeipad naar werk opgestart worden.

Voor wie en met welk doel | Voor werkzoekenden met grote afstand tot de reguliere arbeidsmarkt (toeleiding VDAB) en leefloongerechtigden (toeleiding OCMW) die **nood hebben aan een zeer laagdrempelige opstap**. Ze zullen werkervaring opdoen, **gericht minstens op het behoud van reeds verworven competenties**, door het uitvoeren van maatschappelijk relevante activiteiten binnen een reële arbeidsmarktomgeving op werkplekken op lokaal niveau. Het aanvatten van een halftijdse werkervaring is voor deze mensen te hoog gegrepen. Er is een maximum van 60 uren per maanden 630 uren wijk-werkprestaties per jaar. Leefloongerechtigden moeten zich wel inschrijven bij VDAB bij de start van wijk-werken.

Belangrijkste verschillen tussen TWE-traject en wijk-werken | Wijk-werken is een stelsel dat toegankelijk is voor werkzoekenden met grote afstand tot de arbeidsmarkt die niet in de mogelijkheid verkeren om minimaal een halftijdse professionele tijdsbesteding op te nemen, waardoor instroom in een andere maatregel zoals TWE (nog) niet haalbaar is in functie van een traject naar werk. Een wijk-werentraject is minstens gericht op het behoud van reeds verworven competenties, terwijl een TWE-traject per definitie een competentieversterkend traject is. De werkplekken binnen wijk-werken zijn op lokaal niveau en kunnen plaatsvinden bij natuurlijke personen, gemeenten en OCMW's, vzw's en andere niet-commerciële verenigingen, onderwijsinstellingen en land- of tuinbouwbedrijven. Bij TWE zijn de werkplekken bedrijfsvloeren. Tijdens een wijk-werentraject is men niet vrijgesteld van beschikbaarheid van de arbeidsmarkt, terwijl men bij een TWE-traject automatisch is vrijgesteld.

Een traject wijk-werken kan enkel in een traject naar werk (naar het NEC) worden aangewend. De duurtijd wordt voor elke werkzoekende individueel bepaald aan de hand van de te overbruggen afstand tot de reguliere arbeidsmarkt. Een wijk-werker kan maximaal twaalf maanden in het stelsel van wijk-werkenactiviteiten verrichten. Dit is niet verlengbaar. Daarna moet overgestapt worden naar andere werkplekleerinstrumenten. Een traject wijk-werken kan een voortraject zijn vooraleer in te stappen in een TWE-traject.

Uitzonderingsmaatregel voor de huidige PWA-werknemers op de maximumtermijn van twaalf maanden die op 30 september 2017 verbonden zijn met een PWA-arbeidsovereenkomst: zij worden ofwel begeleid naar werk door VDAB, partnerorganisaties van VDAB of OCMW. Indien de betrokkene niet kan geheroriënteerd worden naar werk, dan kan deze in het stelsel blijven tot aan vertrek of pensionering.

Een wijk-werker sluit een **wijk-werkovereenkomst** af met de organisator.

Het contingent dat kan instromen in wijk-werken ligt vast op 7.291 werkzoekenden (gemiddeld op jaarbasis).

Volgens het laatste advies van de SERV (van 19 juli 2017) blijft er nood aan een duurzaam alternatief voor wie niet of nauwelijks nog te activeren is en voor wie een beperkt aantal uren professionele prestaties wellicht blijvend de hoogste haalbare doelstelling is (cfr. vorige PWA-stelsel) en dus opstap richting TWE of normaal economisch circuit niet mogelijk is.

Wijk-werken is opgestart sinds 1 januari 2018 en loopt daarmee gelijk met de opstart van de TWE-trajecten VDAB.

VDAB of OCMW leidt de wijk-werker toe naar de organisatoren van het wijk-werken. De gemeentelijke PWA-vzw's werden vervangen door intergemeentelijke verenigingen, die nauw samenwerken met de wijk-werkbemiddelaars van VDAB. In West-Vlaanderen zijn dat de volgende organisaties (met vrije keuze van juridische statuten):

- De OCMW-vereniging W13 (opgericht april 2015) voor Zuid-West-Vlaanderen, ingebed bij de intercommunale Leiedal.
- De dienstverlenende vereniging:
  - Midwest (opgericht 22/12/2017), een samenwerking tussen 16 gemeenten en de intercommunale WVI voor de regio Roeselare.
  - Westhoek, samenwerking tussen de Westhoekgemeenten en intercommunale WVI (opgericht 22/12/2017).
- De projectvereniging Perspectief (maart 2015) voor de regio Oostende.
- De interlokale vereniging Wijk-UP (opgericht 1/12/2017) voor de regio Brugge.

Al deze intergemeentelijke verenigingen, uitgezonderd Wijk-UP, zijn opgericht niet louter en alleen voor wijk-werken en oefenen dus meer taken uit dan het hier vermelde wijk-werken.

Een groot voordeel is dat alle organisaties nu op een gezamenlijk digitaal VDAB-platform werken. De tariefkeuze ligt bij de gemeenten, maar moet wel per samenwerkingsverband hetzelfde tarief zijn. Het merendeel koos voor het maximumtarief van 7,45 euro per wijk-werkcheque, uitgezonderd Midwest dat 5,95 euro vraagt. De meeste hanteren 7,45 euro omdat dit tarief uit de PWA-werking werd overgenomen en omwille van maximale financiële ademruimte om de organisatie uit te bouwen. Dat bedrag gaat deels naar de wijk-werker (4,1 euro), naar VDAB (0,1 euro om de verplaatsingskosten van de wijk-werkers te betalen), naar de verzekeringen (0,42 euro) en naar de uitgiftemaatschappij Edenred (0,58 euro) en het restbedrag gaat naar de vereniging.

De wijk-werker wordt betaald aan de hand van wijk-werkcheques.

Eind oktober 2018 ondertekenden reeds 7.855 personen een overeenkomst voor wijk-werken, waarvan 6.180 ex-PWA-werknemers zijn en 1.675 nieuwe toelidingen. Voor West-Vlaanderen zijn de cijfers de volgende: reeds 1.481 personen ondertekenden een overeenkomst voor wijk-werken waarvan 1.185 ex-PWA-werknemers zijn en 296 nieuwe toelidingen.

Doorstroom uit Arbeidszorg (DAZ) (Vlaams beleidsdomein Sociale Economie) – (afgelopen eind 2015)

Wat | De DAZ- (Doorstroom uit Arbeidszorg) en TAZ-trajecten (Tender activering Zorg, cfr. infra) waren beide voortrajecten om een persoon voor te bereiden op arbeidsdeelname en werden via VDAB-tenders uitgevoerd door de provinciale partnerschappen van empowerment- en zorgpartners. De DAZ-trajecten zetten meer in op doorstroom vanuit AZ naar betaald werk, de TAZ-trajecten op gespecialiseerde trajectbegeleiding (GTB) om een vervolgtraject naar werk mogelijk te maken.

Het doorstroomtraject was een combinatie van AZ, activeringsbegeleiding, begeleiding op een externe werkvloer en trajectbegeleiding. De partner zorg en de partner empowerment moesten binnen het partnerschap de niet-werkende werkzoekende oriënteren naar en voorbereiden op een vervolgtraject naar betaalde arbeid. GTB nam de trajectbegeleiding en coördinatie op zich.

Afgelopen | De Vlaamse **DAZ-trajecten**, voornamelijk voor de eigen AZ-medewerkers reeds werkzaam binnen de AZ-initiatieven, liepen van 2012 tot en met eind 2015. Er is een West-Vlaamse (finale) verlenging tot eind juni 2019.

- 1^e periode van 1 september 2012 tot 31 december 2014 (400 voor Vlaanderen en 80 in West-Vlaanderen).
- De DAZ bis van 1 december 2013 tot 31 december 2015 (zelfde aantallen).
- Tijdens de twee DAZ-trajecten fungeerden Arcotec (nu Footstep), 't Veer, Kringwinkel Midden-West-Vlaanderen en de Groene Kans als penhouder, binnen een partnerschap voor elk 20 trajecten, en dit in samenwerking met regionale partners.
- Voor de DAZ-trajecten was er geen derde Vlaamse verlenging meer voorzien zoals wel het geval was bij de TAZ-trajecten.
- In West-Vlaanderen werd toen een overeenkomst gesloten tussen VDAB en een aantal AZ-initiatieven (met ondersteuning van POM West-Vlaanderen) om over de periode van 1 april 2017 tot en met juli 2018 uiteindelijk 27 trajecten 'competentieversterking & empowerment' op te starten. Per traject ontving men 2.500 euro subsidie waarvan een deel inspannings- en resultaatsfinanciering betrof. De Bieweg was penhouder voor deze overeenkomst. Ook in 2018 werd dergelijke overeenkomst nog een laatste keer herhaald. Trajecten konden opstarten tot eind juni 2018 en kunnen lopen tot juni 2019. Dertien trajecten werden opgestart in 2018.

Financiering | Voor de uitvoering van de doorstroomtrajecten (DAZ) waren er Vlaamse middelen vanuit het **beleidsdomein Sociale Economie** voorzien van 3.918 euro per doorstroomtraject. Van dit bedrag werd er 1.418 euro voorzien voor GTB en 2.500 euro voor het partnerschap (waarvan 200 euro voor de penhouder binnen het partnerschap).

TAZ-trajecten (Tender Activeringszorg) (Vlaams beleidsdomein Werk) – (afgelopen juli 2018)

Wat | De DAZ-(Doorstroom uit Arbeidszorg) en TAZ-trajecten (Tender activering Zorg) waren beide voortrajecten om een persoon voor te bereiden op arbeidsdeelname en werden via VDAB-tenders uitgevoerd door de provinciale partnerschappen van empowerment- en zorgpartners. De DAZ-trajecten zetten meer in op doorstroom, de TAZ-trajecten op GTB om een vervolgtraject naar werk mogelijk te maken.

De **TAZ-trajecten** - met voornamelijk externe toeleiding van nieuwe kandidaten vanuit VDAB - liepen van 2009 tot juli 2018. Doelstelling van deze TAZ-trajecten (Tender Activering Zorg) is: aanpak van de medische, mentale en psychische of psychiatrische problematiek en de sociaaleconomische, sociale en/of psychosociale drempels op weg naar werk, om een vervolgtraject naar werk mogelijk te maken.

Afgelopen | De op 2 februari 2018 goedgekeurde activeringstrajecten in het BVR van het sectoroverschrijdende decreet Werk- en Zorgtrajecten van 23 april 2014 (cfr. infra) zijn de reguliere uitwerking en verderzetting van deze tenders die vele jaren liepen. Een laatste verlenging van deze trajecten liep af in juli 2018 gezien de activeringstrajecten binnen het Werk- en Zorgdecreet dan een aanvang namen.

- Voor de TAZ-trajecten waren er al gelijkaardige trajecten, toen nog TAT genaamd, deze liepen af eind 2008/begin 2009.
- De eerste TAZ-trajecten liepen van september 2009 tot en met 31 december 2012 voor 1.100 trajecten in Vlaanderen (en 160 in West-Vlaanderen).
- De TAZ bis liep van januari 2013 tot en met eind december 2016 (tevens 1.100 in Vlaanderen en 160 in West-Vlaanderen).
- Er kwam een laatste verlenging van deze trajecten, zijnde de TAZ tris voor de periode januari 2017 tot en met juli 2018. Deze laatste verlenging was een overgangsjaar voor de nu goedgekeurde activeringstrajecten binnen het decreet Werk- en Zorgtrajecten die startten per 1 juli 2018.

Financiering | Voor de uitvoering van de TAZ-trajecten waren er Vlaamse middelen vanuit het beleidsdomein Werk voorzien.

Oproep 'Activerende Arbeidszorg Decreet WSE' (AAZ) (Beleidsdomein Sociale Economie) (vanaf 15 juli 2018)

Wat | In de geest en de filosofie van het nieuwe Werk- en Zorgkader en conform de Vlaamse beleidsvisie Sociale Economie inzake activering wordt de bestaande arbeidszorg (AZ) binnen sociale economie (SE) (cfr. infra) geleidelijk aan doorstroomgericht (trede 4). In 2018 werd een experimentele oproep vanuit het beleidsdomein SE gelanceerd om dit verder uit te werken, zijnde de oproep 'Activerende Arbeidszorg Decreet WSE' (AAZ). Het is de bedoeling om het huidig regelgevend kader van AZ binnen SE aan te passen en maximaal te aligneren op de activeringstrajecten van het Werk- en Zorgdecreet en dat binnen de volgende Vlaamse regeerperiode 2019-2024. Binnen dit in voorbereiding zijnde nieuwe wetgevende kader is de rol van AZ binnen de SE, conform de Vlaamse beleidsvisie, dus sterker gericht op activering van de doelgroepmedewerkers, hetzij naar trede 6 of trede 5.

De 'Activerende Arbeidszorg SE' is dus een nieuwe experimentele vorm van AZ, met een scherpe focus op doorstroom naar betaalde tewerkstelling naar een SE-organisatie (of hoger). Arbeidszorginitiatieven (AZI) die intekenen krijgen extra contingent om een meer doorstroomgerichte begeleiding uit te voeren en te experimenteren met nieuwe methodieken die doorstroom bevorderen. Er wordt vooral ingezet op het opbouwen van algemene vaardigheden en competenties en het wegnemen van de MMPPS-drempels in functie van tewerkstelling.

Situering van deze oproep | Binnen het kader van de oproep 'Activerende Arbeidszorg Decreet DWSE' van mei 2018 wordt gewerkt met andere profielen (doorstroomgericht) dan binnen het vorige en nog bestaande kader AZ binnen de SE (zie trede 3), moeten er aanwervingsengagementen aangegaan worden en lopen trajecten op maximaal twee jaar. Dit pilootproject loopt van 15 juli 2018 tot en met 14 juli 2019, wordt na een jaar geëvalueerd, daarna met een jaar verlengd en uitgebreid.

Doelstelling is om via dit pilootproject de krijtlijnen uit te zetten waarbinnen AAZ in de maatwerkbedrijven (MWB) uitgetekend zal worden en dit in de loop van 2020-2021.

De oproep AAZ vormt een derde luik AZ binnen SE, los van de twee lopende subsidievormen (1) AZ binnen sociale werkplaatsen (SW) via de regelgeving SW, en (2) AZ bij samenwerkingsverbanden en beschutte werkplaatsen (BW) via het Meerbanenplan (cfr. infra).

Financiering | Voor dit pilootproject worden er Vlaamse middelen voorzien vanuit het Beleidsdomein Sociale Economie ter waarde van 1,1 miljoen euro per jaar. Omgerekend is dit een extra inzet van 157 VTE arbeidszorgmedewerkers en 31,5 VTE omkaderingspersoneel AZ. Gezien weinig AZ-medewerkers voltijds aan de slag zijn, kan dit een invulling betekenen van circa 450 werkzoekenden (die gemiddeld 13u per week actief zijn).

Meer details omtrent de oproep | De oproep van het Departement Sociale Economie rond de AAZ werd gelanceerd 24 mei 2018 met de indieningsdatum van 22 juni 2018. Voor MWB en samenwerkingsverbanden waren twee belangrijke voorwaarden opgenomen om te kunnen indienen:

- Het totale contingent AZ-medewerkers mag niet meer bedragen dan 5% van het contingent DGWN in het MWB. Gezien doorstroom cruciaal is voor deze oproep, geldt de beperking van 5%. Als je als MWB nu al boven de 5% AZ-medewerkers zit ten opzichte van je contingent DGWN kan er een samenwerkingsverband aangegaan worden met een ander MWB die wel nog ruimte heeft om de doorstroom te realiseren.
- Elke aanvraag moest over ten minste 2,5 VTE bijkomende AZ-medewerkers gaan en dus garanderen dat er minstens een halftijds begeleider kan worden aangeworven.

Doelgroep | de doelgroep heeft een profiel met een potentieel om door te stromen naar betaalde tewerkstelling binnen SE. De AAZ SE is er voor mensen in een activeringstraject (langdurige stage) of mensen met ticket SW of BW die op het ogenblik niet klaar zijn voor betaald werk in het NEC of de SE en die een potentieel hebben om na dit doorstroomtraject van 12 (tot maximaal 24) maanden door te stromen naar betaald werk in de sociale economie (BW/SW).

Toeleiding | Vanaf 15 juli 2018 zal VDAB instaan voor de toeleiding van personen naar de extra plaatsen in het kader van deze oproep. Binnen AAZ kunnen dus enkel mensen terecht die al geattesteerd zijn om aan de slag te gaan in een SE-organisatie, maar die nog te ver af staan van een betaalde tewerkstelling, vooral omwille van het ontbreken van werkgerelateerde competenties. VDAB kan mensen toewijzen zowel vanuit een activeringstraject uit het werk- en zorgkader als rechtstreeks. VDAB zal de betrokken AZ-medewerkers attesteren als in aanmerking komende voor AAZ SE. Een AZ-medewerker in AAZ SE kan tegelijkertijd een activeringstraject volgen. De mensen in AAZ mogen nog niet actief zijn op een AZ-werkvloer bij een SE-organisatie omdat doorstroom ingebakken moet zijn in de werking van AZ binnen SE (en dus geen verschuiving van Vlaamse middelen AZ in SE naar AAZ).

Engagement tot aanwerving | Men wil nagaan hoe de doorstroom naar SE na het traject maximaal kan gerealiseerd kan worden. Men laat binnen dit experiment alle ruimte aan de bedrijven zelf om dit engagement tot aanwerving concreet vorm te geven.

Duurtijd | Na 24 maanden dient de AZ-medewerker door te stromen naar een betaalde tewerkstelling binnen het MWB. Dit is een maximum. De subsidie loopt in eerste instantie voor twaalf maanden en kan na gunstige evaluatie verlengd worden voor maximaal twaalf maanden. Het project duurt zo kort als mogelijk en zo lang als nodig, met een maximum van twee jaar (indien het verlengd wordt).

Subsidiëring | De subsidie is gelijkaardig aan deze van de huidige financiering AZ binnen SE, zijnde 1 VTE AZ-begeleider voor 5 VTE AZ-medewerkers voorzien in een omkaderingssubsidie voor 1 VTE omkadering.

Invulling op vandaag voor Vlaanderen en West-Vlaanderen | Er zijn 24 projecten goedgekeurd voor 167,42 VTE AZ-medewerkers extra voor Vlaanderen. West-Vlaanderen heeft acht goedgekeurde initiatieven goed voor 46,24 VTE AZ-medewerkers extra. Situatie voor de overige provincies is de volgende:

- Provincie Antwerpen heeft acht goedgekeurde initiatieven goed voor 47,75 VTE AZ DGMW.
- Provincie Vlaams-Brabant heeft 5 goedgekeurde initiatieven goed voor 42,43 VTE AZ DGMW.
- Provincie Oost-Vlaanderen heeft twee goedgekeurde initiatieven goed voor 16 VTE AZ DGWN.
- Provincie Limburg heeft één goedgekeurd initiatief voor vijf VTE AZ DGWN.

Bij de goedgekeurde projecten zitten 24 BW en 20 SW. Er zijn dus heel wat samenwerkingsverbanden opgesteld, gezien op basis van de 5%-regel slechts vijf van de 85 SW konden intekenen.

De acht goedgekeurde projecten AAZ voor West-Vlaanderen zijn de volgende: AAZ in Footstep (3,66 VTE), De Oesterbank (3,55 VTE), Westlandia (5,65 VTE), OptimaT (5,65 VTE), samenwerkingsverband Sowepo (met De Groene Kans, Kringwinkel West, Interwest en Stuurkracht2) (6,37 VTE), samenwerkingsverband Mariasteen (met Molendries en Weerwerk) (9,01 VTE), samenwerkingsverband WAAK (WAAK BW en SW) (9,85 VTE) en samenwerkingsverband 't Veer (met Veerkracht4) (2,5 VTE).

Activeringstrajecten (Vlaams beleidsdomein Werk en Sociale Economie (WSE) en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) (vanaf 1 juli 2018))

Situering binnen Vlaams wetgevend kader | Op 23 april 2014 keurde het Vlaams Parlement het beleidsdomeinoverschrijdende decreet Werk- en Zorgtrajecten goed. Dit werd bekrachtigd door de Vlaamse Regering (VR) op 25 april 2014. Het decreet Werk- en Zorgtrajecten steunt op de door de VR goedgekeurde conceptnota W² ‘van arbeidszorg naar een geïntegreerd beleidskader’ van 14 juni 2013.

Het decreet Werk- en Zorgtrajecten van 2014 bevat een juridische basis voor drie integrale trajecten, zijnde een combinatie van zorg, welzijnsbevordering, competentieversterking en arbeidsoriëntering voor MMPPS-werkzoekenden (medisch, mentaal, psychisch, psychiatrisch en/of sociale problematieken) met grote afstand tot de arbeidsmarkt, die hierdoor niet in staat zijn om betaald werk te verrichten:

- De activeringstrajecten (trap 4) – tijdelijke trajecten van maximaal 18 maanden waarin aan mensen met MMPPS-problemen een werk- en zorgbegeleiding wordt aangeboden met als doel deze mensen terug te lanceren richting betaalde arbeid (met of zonder ondersteuning). De begeleiding wordt uitgevoerd door een netwerk van dienstverleners. Het is de reguliere uitwerking van de Tender Activering Zorg (cfr. supra) die al tien jaar loopt.
- De trajecten maatschappelijke oriëntatie, die moesten zorgen voor een “warme overdracht” van niet-toeleidbaren naar zorg en/of arbeidsmatige activiteiten, voor mensen met een zware MMPPS-problematiek. Deze trajecten worden niet uitgevoerd op basis van het decreet houdende de Werk- en Zorgtrajecten.
Om duidelijk te maken dat de ‘trajecten maatschappelijke oriëntatie’ niet langer gekoppeld worden aan het Werk- en Zorgdecreet, kregen deze de naam ‘trajecten breed onthaal’. De ‘trajecten breed onthaal’ krijgen uitvoering via het ‘geïntegreerd breed onthaal’ met als basis het decreet Lokaal Sociaal Beleid. Het gaat hier om mensen die van de treden 6,5,4 of 3 toegeleid worden naar trappen 1,2 of 3 van de participatieladder. Zie trede 3 voor duiding.
- De arbeidsmatige activiteiten (trede 3) – vrijwillige onbezoldigde bezigheid voor personen met MMPPS-problematiek die niet, nog niet of niet meer terecht kunnen in de betaalde arbeid (cfr. infra).

Op 2 februari 2018 hechtte de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring aan het besluit over de Werk- en Zorgtrajecten met daarin slechts twee van de drie opgenomen trajecten:

- De activeringstrajecten (tijdelijke trede 4) (hieronder verder besproken).
- De arbeidsmatige activiteiten (trede 3).

Dit besluit trad in werking vanaf 15 februari 2018 voor wat betreft de activeringstrajecten.

Wat | De activeringstrajecten zijn er voor mensen met MMPPS-problemen (mentale, medische, psychische, psychiatrische en/of sociale problemen) bij wie die problemen een drempel vormen naar betaald werk. Het doel van de activeringstrajecten van drie tot maximaal 18 maanden is dat men, na afloop van dit traject, betaald werk (met of zonder ondersteuning) kan uitvoeren. Binnen deze tijdelijke trajecten worden aan mensen met MMPPS-problemen werkacties én zorgbegeleiding (hulpverlening) aangeboden met als doel de werkzoekende voor te bereiden op betaalde tewerkstelling. Het gaat dus concreet om competentieversterking op een concrete werkvloer voor personen met MMPPS-problemen. Een activeringstraject omvat minstens een activeringsstage van maximaal zes maanden, maar tijdens dit activeringstraject kan men een activeringsstage meerdere keren inzetten bij een andere werkgever of in een andere functie.

De activeringstrajecten volgen naadloos op de TAZ tris-periode (afgelopen 30 juni 2018) (cfr. supra).

Per activeringstraject is er:

- Een actieplan dat wordt uitgetekend door de werkzoekende samen met zijn Casemanager Werk (in alle gevallen GTB) en een Casemanager Zorg (kan verschillen per doelgroep-medewerker (DGMW)). In het trajectplan wordt rekening gehouden met acties die worden ingezet voor de ontwikkeling van bijkomende competenties (door de werkactoren) en acties rekening houdend met de zorgbehoeften van de deelnemer (door zorgactoren).
- Een penhouder en het netwerk van dienstverleners. Deze zijn aangesteld via een tender. Het multisectorale netwerk van dienstverleners met werk- en zorgactoren hebben als taak de uitvoering van de trajectplannen die door de Casemanagers Werk en Zorg werden opgesteld. Als inhoud van dit trajectplan is er een zorgbegeleiding (specifieke herstelgerichte zorg) en een werkbegeleiding. De werkbegeleiding bestaat minstens uit één activeringstage. De werk- en zorgactoren worden gekozen in functie van wat het beste is voor de cliënt.

Financiering | De financiering ziet er als volgt uit: de Casemanager Zorg en de Casemanager Werk ontvangen elk 800 euro per activeringstraject; een netwerk van dienstverleners, vertegenwoordigd door een penhouder (die het trajectplan zal uitvoeren) ontvangt per individueel activeringstraject 2.800 euro (maximum 10% is compensatievergoeding voor de penhouder). Er is financiering voor de zorgacties en -begeleiding alsook voor de werkacties (bijvoorbeeld een competentieversterkende opleiding volgen ...) maar geen financiering voor de begeleiding op de werkvloer tijdens de activeringsstage.

Er werden voor 2018 een 650 activeringstrajecten begroot, voor de periode 2019-2021 jaarlijks 1.100 trajecten om daarna gestadig te stijgen tot 1.350 trajecten per jaar vanaf 2025.

De Casemanager Zorg wordt vanuit het Departement Welzijn betaald, de Casemanager Werk en de 2.800 euro voor het activeringstraject komen vanuit het Departement Werk.

Procedure tot opstart | In februari 2018 werd via een openbare aanbesteding de netwerken van dienstverleners aangesteld. Men kon zijn kandidatuur indienen uiterlijk 27 maart 2018. Er zijn zes netwerken van dienstverleners goedgekeurd. Voor elke provincie één netwerk, uitgezonderd voor West-Vlaanderen. Daar werden twee netwerken ingediend en goedgekeurd: het PC Sint-Amandus in Beernem (penhouder voor Westhoek, Oostende, Noord WVL en Midwest) en W13 voor de regio Zuid-West-Vlaanderen.

De diverse welzijns- en zorgvoorzieningen vermeld in het decreet konden een mandaat aanvragen als Casemanager Zorg en dat sinds 2 mei 2018. 77 organisaties over gans Vlaanderen kregen een mandaat als Casemanager Zorg. Voor West-Vlaanderen zijn er 16 goedgekeurde organisaties die als Casemanager Zorg kunnen optreden en acties verrichten in een activeringstraject (ter waarde van 800 euro per traject). Deze voorzieningen moeten voldoen aan enkele voorwaarden, zoals aantonen dat ze daarvoor deskundig personeel in huis hebben met onder meer kennis van het ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health).

Vanaf 1 juli 2018 zijn de eerste activeringstrajecten opgestart. Er werden reeds 1.750 trajecten toegewezen aan de diverse Vlaamse regio's met zijn netwerken van dienstverleners. Van deze 1.750 trajecten zijn er 253 voorzien voor West-Vlaanderen (50 voor regio Oostende, 58 voor regio Brugge, 73 voor regio Kortrijk en 72 voor regio Roeselare). Er zijn intussen 198 deelnemers in opstart (in gesprek met de Casemanagers Zorg en Werk).

Link & verschil tussen AAZ SE en een activeringstraject binnen het Werk- en Zorgdecreet | Een activeringstraject is een tijdelijk traject van maximaal 18 maanden waarin aan mensen met MMPPS-problemen werk- én zorgbegeleiding wordt aangeboden vanuit twee verschillende actoren om hen (opnieuw) te lanceren naar betaalde arbeid (met of zonder ondersteuning). Er is bij een activeringstraject geen engagement tot aanwerving. Een toeleiding naar een lagere trede kan ook het resultaat zijn van een activeringstraject. Een AAZ SE behelst een aanwervingsengagement binnen een MWB binnen een termijn van twaalf tot maximaal 24 maanden en daarbij gebeurt de begeleiding alleen vanuit het MWB. De doelgroep voor een AAZ SE zijn mensen in een activeringstraject die een langdurige stage zullen uitvoeren in een SE-organisatie of mensen met een ticket BW of SW. Het zijn personen die geen nood hebben aan de extra zorg die wordt voorzien in het activeringstraject. De focus ligt op de werkbegeleiding. Bij de doelgroep voor een activeringstraject wil men via een vrij uitgebreide zorgomkadering de hen belemmerende randvoorwaarden om aan arbeid te kunnen doen, wegwerken.

Trede 3 | Arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding

Arbeidsmatige activiteiten
onder begeleiding

Op trede 3 vinden we mensen die arbeidsmatige activiteiten verrichten (in eender welke sector) onder begeleiding, in combinatie met welzijns- en zorgbegeleiding. Deze mensen hebben nood aan een combinatie van werk en welzijn of zorg. Ze staan een stap verder van betaalde arbeid dan de mensen die op trede 4 staan; betaalde arbeid is op middellange termijn niet mogelijk.

ARBEIDSZORG (AZ) binnen sociale economie (Vlaams beleidsdomein Sociale Economie (SE))

Op vandaag bestaan er twee financieringsluiken **binnen het beleidsdomein Sociale Economie** waar AZ-medewerkers ondersteund en begeleid worden op trede 3 en die allen arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding uitvoeren:

- Het decreet Arbeidszorg Sociale Werkplaatsen (SW) (8 december 1998, gewijzigd in november 2001) - waar iedere SW met minstens tien VTE doelgroepwerknemers (DGWN) kon op indienen en waar er financiële ondersteuning is van één VTE omkadering per vijf VTE AZ doelgroepmedewerkers (DGMW). Het bestaande contingent blijft behouden. Zowel trede 3 (finaliteit, en dat is de meerderheid) als trede 4 (hogere doorstroom is mogelijk).
- het Meerbanenplan (20 juli 2006) 'Samen voor meer banen' waartoe de Vlaamse Regering besliste het aanbod ook open te stellen voor beschutte werkplaatsen (BW) en partnerschappen waarbij minstens één SW en/of een BW betrokken is. Ook hier financiële ondersteuning voor de begeleidingskost van één omkadering per vijf VTE DGMW. Het bestaande contingent blijft behouden. Zowel trede 3 als 4.

Doelgroep | Personen, ouder dan 18 jaar en jonger dan 65 jaar, voor wie betaalde beroepsarbeid tijdelijk niet mogelijk is door één of meer belemmeringen van medische, mentale, psychische, psychiatrische of sociale aard (MMPPS-problematiek). De doelgroep zijn medewerkers en geen werknemers, ze ontvangen immers geen loon. Vaak ontvangt men een tussenkomst in de kosten (vrijwilligersvergoeding) van 1 euro per uur.

Toeleiding | Diverse toeleiding op vandaag, vanuit VDAB, geestelijke gezondheidszorg, welzijns- en zorgvoorzieningen ...

Toekomst | De bestaande AZ gefinancierd door beleidsdomein Sociale Economie en uitgevoerd binnen SE-organisaties en samenwerkingsverbanden wordt geleidelijk doorstroomgericht (trede 4). De link wordt gelegd met het Werk- en Zorgdecreet en de voorziene activeringstrajecten. Dit regelgevend kader zal aangepast worden in de volgende Vlaamse regeerperiode en niet bij de nieuwe maatwerkregelgeving per 1 januari 2019. Binnen dit in voorbereiding zijnde nieuwe kader is de rol van AZ binnen de SE, conform de Vlaamse beleidsvisie, sterker gericht op activering van de DGMW, hetzij naar trede 6 of trede 5. Ter voorbereiding van het nieuw wetgevend kader werd reeds geëxperimenteerd met het pilootproject 'AAZ Decreet DWSE' van mei 2018 en zijn er bijkomende plaatsen voorzien in 2018 en 2019. Dit experiment, waar gewerkt wordt met andere profielen (doorstroomgericht), aanwervingsengagementen en trajecten van twee jaar, wordt geëvalueerd en gebruikt om het nieuwe kader vorm te geven in 2020-2021. Deze oproep (ter waarde van 1 miljoen euro per jaar) bevindt zich op trede 4 van de participatieladder.

Momenteel blijft de financiering van de 'oude' plaatsen AZ binnen de MWB behouden, evenals het bestaand contingent voor AZ niet ingekrompen wordt.

Het pilootproject van Departement WSE rond Activerende Arbeidszorgvloeren zal na twee jaar (2021) geëvalueerd en verder uitgebreid worden. Voor de volgende legislatuur is er sprake dat Vlaanderen zal opteren om de beide financieringsbronnen samen te brengen. Er komt mogelijks een versmelting van het aanbod van de 'oude' plaatsen en de richtlijnen voor de 'activerende AZ SE', waarbij de klemtoon binnen de maatwerkbedrijven (MWB) sterk op activering en doorstroom zal komen te liggen, voor wat arbeidszorg (AZ) binnen de MWB betreft. Dit betekent dat AZ binnen de MWB een verschuiving zal kennen van trede 3 naar trede 4 - waarbij het activerende en tijdelijke karakter zal primeren. AZ in finaliteit of voor langere periodes dan vooropgestelde trajectlooptijden komt binnen de MWB in het gedrang.

ARBEIDSMATIGE ACTIVITEITEN (Vlaams beleidsdomein Werk en Sociale Economie (WSE) en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) (per 1 juli 2018))

Situering binnen Vlaams wetgevend kader | AZ zit op de snijlijn van drie Vlaamse beleidsdomeinen en steunt aldus op de samenwerking tussen de beleidsdomeinen Werk (1) en Sociale Economie (2) (WSE) en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) (3) om voor de doelgroep een optimale participatie te realiseren. Het decreet Werk- en Zorgtrajecten (decreet van 23 april 2014, uitvoeringsbesluiten van 2 februari 2018) werd sectoroverschrijdend aangepakt door de drie Departementen Werk en Sociale Economie en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en hier krijgt AZ als methodiek een kader van waaruit gewerkt kan worden om de doelgroep te ondersteunen. De arbeidsmatige activiteiten (AMA), sectoroverschrijdend uitgewerkt binnen dit decreet, krijgen financiële middelen vanuit het Departement Welzijn.

Het Besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2018 betreffende de uitvoering van de Werk- en Zorgtrajecten betreft de activeringstrajecten (trede 4) (cfr. supra) en de AMA (trede 3).

Wat | Bij arbeidsmatige activiteiten gaat het om het uitvoeren van onbetaalde bezigheid waardoor mensen de kans krijgen om hun dag en week te structureren, sociale contacten te leggen en een sociaal netwerk uit te bouwen, zichzelf te ontplooiën, hun eigenwaarde te verhogen ... Voor heel wat mensen zal dit een structureel gegeven zijn, voor sommigen toch nog een springplank naar betaald werk. Er is een jaarlijkse evaluatie voorzien onder om meer na te gaan of een stap naar betaalde arbeid tot de mogelijkheden behoort. De onbetaalde activiteiten gebeuren op een werkvloer onder begeleiding van een erkende jobcoach, onbeperkt in tijd en alle werkvloeren zijn mogelijk (profit, social profit en publieke sector).

Vorbereiding tot opstart | De AMA zijn in werking getreden sinds 1 mei 2018. Vanaf dan konden erkenningsaanvragen voor begeleider AMA worden ingediend bij het Vlaams Departement Welzijn. Eenmaal de aanvraag bekomen, is deze geldig voor vijf jaar, dus tot 1 juli 2023. De eerste overeenkomsten startten per 1 juli 2018. Voor het eerst sinds die datum is er Vlaamse financiering voor AZ vanuit Departement Welzijn voor al de organisaties die hierop intekenen (dus ook mogelijk voor SE-organisaties, cfr. infra). AMA is een (langdurige) onbetaalde bezigheid bij een werkpost voor mensen met MMPPS-problemen, voor wie betaald werk op middellange termijn niet mogelijk is. De AMA worden verricht onder begeleiding van een erkende begeleider AMA. Er wordt een overeenkomst afgesloten tussen de DGMW, de erkende begeleider AMA en de werkpost. Er is Vlaamse subsidiëring voorzien voor de erkende begeleider AMA die moet instaan voor de intake en het zoeken van een werkpost, begeleiding bij de start, verzekeringen en papieren en statuut, jaarlijkse evaluatie, en fungeren als aanspreekpunt. De erkende begeleider AMA ontvangt per jaar per begeleide (AZ) deelnemer 840 euro Vlaamse subsidie (70 euro per maand per deelnemer).

Er is geen Vlaamse financiering voorzien voor de werkpostbegeleiding (de effectieve begeleiding op de werkpost⁶⁶). De Vlaamse overheid inspireerde zich voor de uitwerking van zijn beleid van de AMA op de modellen van begeleid werken voor personen met een handicap en de bezigheid op de zorgboerderijen. Er werd helaas geen inspiratie gehaald uit de AMA op collectieve AZ-werkvloeren (de atelierwerking). Voor 2018 worden 3.300 trajecten voorzien, voor 2019 3.800, gestadig oplopend tot 7.750 in 2029.

De middelen die voorzien zijn voor AMA – voortvloeiend uit het beleidsdomeinoverschrijdende Werk- en Zorgdecreet - worden ter beschikking gesteld vanuit het Departement Welzijn, maar kunnen in diverse sectoren worden ingezet. SE-organisaties kunnen bijvoorbeeld ook een erkenning als AMA-begeleider aanvragen. Echter, AZ-medewerkers die reeds gefinancierd worden via het Departement Sociale Economie (cfr. infra) komen niet in aanmerking voor de AMA-financiering vanuit het Departement Welzijn. Dit betekent dat SE-organisaties dus AZ-medewerkers op trede 3 bij hen op de werkvloer actief kunnen hebben, gefinancierd zowel vanuit het Departement Sociale Economie (decreet SW en/ of Meerbanenplan) als vanuit het Departement Welzijn (AMA).

Gezien AMA een intersectoraal systeem is, hebben personen met een handicap ook toegang tot AMA. Twee combinaties zijn niet mogelijk, dit om dubbele financiering te vermijden: combinatie AMA en begeleid werken en/of combinatie van AMA en besteding van het persoonsvolgende budget (PVB).

Doelgroep | Personen, ouder dan 18 jaar en jonger dan 65 jaar, voor wie betaalde beroepsarbeid tijdelijk niet mogelijk is door één of meer belemmeringen van medische, mentale, psychische, psychiatrische of sociale aard (MMPPS-problematiek). De doelgroep zijn medewerkers en geen werknemers, ze ontvangen immers geen loon. Vaak ontvangt men een tussenkomst in de kosten. Van oudsher geven heel wat Vlaamse arbeidszorginitiatieven (AZI) een onkostenvergoeding van 1 euro per uur aan hun doelgroepmedewerkers (DGMW): dit als tegemoetkoming in hun gemaakte kosten om aan arbeid te kunnen doen én als stimulans voor hun inzet om onbezoldigd zich in te zetten en een maatschappelijk relevante positie in te nemen in onze samenleving (namelijk het verrichten van arbeid). Dit werd meestal verantwoord als een vrijwilligersvergoeding, gezien tot voor kort AZ enkel verricht werd in de non-profit of social profit én de deelnemer een toelating kreeg van zijn uitkeringsinstantie om aan vrijwilligerswerk te doen.

In het huidige kader van AMA kan de onbezoldigde arbeid echter ook uitgevoerd worden in de profit, waar vrijwilligerswerk niet mogelijk is. Daarbij komt dat de AMA-deelnemer geen toelating meer ontvangt om aan vrijwilligerswerk te doen van zijn uitkeringsinstantie, maar nu een toelating om aan onbezoldigde arbeid te mogen doen moet aanvragen. Dit bemoeilijkt voor veel organisaties het uitbetalen van de onkostenvergoeding, gezien daar binnen AMA geen wettelijk kader meer voor is. Veel organisaties beschouwen dit als een belangrijk knelpunt, zeker naar hun DGMW toe.

Toeleiding | Diverse toeleiding op vandaag, vanuit VDAB, geestelijke gezondheidszorg, welzijns- en zorgvoorzieningen ... Ongeacht welke uitkering de DGMW ontvangt, heeft hij een toelating nodig van zijn uitkeringsinstantie om aan AMA te mogen doen.

Wie een RVA-uitkering ontvangt, mocht tot voor kort aan AZ doen mits een ticket AZ. Binnen de nieuwe regelgeving van AMA en activeringstrajecten zijn de werkzoekenden met een ticket AZ enkel nog toegelaten naar een activeringstraject. Komt de persoon eerder in aanmerking voor AMA, dan moet hij een ticket “niet-toeleidbaar” krijgen van VDAB of GTB.

---

⁶⁶ Men gaat uit van één VTE AZ-begeleider per vijftien VTE AZ DGMW in een atelieromgeving en van één VTE begeleider per 30 VTE AZ-medewerkers in een begeleid werken omgeving. Bij AZ rekent men dat een voltijds AZ-medewerker 30u per week werkt.

Invulling | Van de 3.300 voorziene trajecten vanaf 2 juli 2018 zijn er 1.791 AMA-overeenkomsten ingediend (tussen AMA-begeleider, een doelgroepmedewerker (DGMW) en een werkpost). Van de 1791 goedgekeurde overeenkomsten is de spreiding over de provincies de volgende: Oost-Vlaanderen heeft er 571 of 32%, West-Vlaanderen 449 of 25%, Limburg heeft er 340 of 19%, Antwerpen 220 of 12% en Vlaams-Brabant 207 of 12%.

Er zijn reeds 177 AMA-begeleiders erkend waarvan er 80 onder hen overeenkomsten hebben ingediend. Van de 177 erkende AMA-begeleiders zijn er 64 organisaties erkend door het VAPH of JWZ, 46 maatwerkbedrijven (MWB), 30 initiatieven voor beschut wonen, 18 OCMW's of OCMW-verenigingen, vijftien psychiatrische ziekenhuizen, twee revalidatiecentra en twee CAW's. 38 van de 177 (of 21,5%) zijn West-Vlaamse erkende begeleiders AMA (42 uit Oost-Vlaanderen, 34 uit Vlaams-Brabant, 33 uit Antwerpen, 29 uit Limburg en één uit Brussels Hoofdstedelijk Gewest).

Meer info over de AMA: www.departementwvg.be/werk-en-zorgdecreet.

Voortraject op trede 3⁶⁷ - de 'trajecten breed onthaal' | Deze krijgen aldus geen uitvoering op basis van het decreet Werk- en Zorgtrajecten (cfr. infra), maar krijgen vorm via het geïntegreerd breed onthaal (GBO) met als basis het decreet Lokaal Sociaal Beleid. Het geïntegreerd breed onthaal is een samenwerkingsverband met minstens drie vaste kernpartners: het OCMW (gemeente), het CAW en de diensten voor maatschappelijk werk van de ziekenfondsen.

Na goedkeuring van een conceptnota door de Vlaamse Regering (VR) eind 2015, werd in 2016 een projectoproep geïntegreerd breed onthaal (GBO) gelanceerd. Elf pilootprojecten⁶⁸ gingen van start in september 2016 en liepen tot en met april 2018. Deze pilootprojecten gingen de uitdaging aan om de uitgangspunten van dit GBO aan een praktijktoets te onderwerpen. De doelstelling van deze trajecten is brede vraagverheldering, rechtenverkenning op alle levensdomeinen met oriëntatie naar welzijn, zorg- en/of AMA. De samenwerking onder de kernpartners binnen GBO wordt op basis van deze elf pilootprojecten verder uitgebouwd.

Op 23 januari 2018 lanceerde de VR voor de periode 2018-2019 een tweede projectoproep GBO specifiek voor de doelgroep mensen met een (VDAB) advies niet-toeleidbaar naar de arbeidsmarkt. Er werd een contingent van 1.051 niet-toeleidbaren toegewezen door VDAB aan negen penhouders die een werking hebben over gans Vlaanderen. Van de negen projecten zijn er drie in West-Vlaanderen: Sociaal Huis Oostende (twaalf trajecten in 2018 en 24 trajecten in 2019), OCMW Brugge (30 in 2019) en W13 voor Zuid-West-Vlaanderen (26 trajecten voor 2018 en 51 voor 2019).

De drievoudige doelstelling van deze nieuwe proefprojecten is:

1. Beter zicht krijgen op de groep van niet-toeleidbaren, hun hulpvragen en de problematiek in verband met statuut en uitkering.
2. Expertisedeling onder de partners inzake de groep van niet-toeleidbaren.
3. Realiseren van trajecten GBO houdt het volgende in: een onthaaltraject met een brede vraagverheldering, rechtenverkenning met oog voor statuut en uitkering van de persoon en doorverwijzing naar de gepaste hulpverlening. Het in gezamenlijk overleg toeleiden naar de voor hen meest optimale participatie aan onze maatschappij is dus de derde doelstelling.

⁶⁷ GBO situeert zich niet echt op trede 3 gezien de focus niet ligt op het verrichten van AMA, maar wel op een brede vraagverheldering en rechtenverkenning en meest gepaste toewijzing naar de optimale participatie aan de maatschappij. De GBO-trajecten staan ergens tussen trede 2 en 3.

⁶⁸ In volgende gemeenten is een pilootproject GBO opgestart: Diest & Scherpenheuvel-Zichem, Diksmuide, Genk, Wetteren & Wichelen & Laarne, Gent, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas, Turnhout, W13 (omliggende gemeenten in Kortrijk), Zoersel.

De ervaringen van deze 'GBO-projecten' worden meegenomen bij de uitrol van GBO-samenwerkingsverbanden in heel Vlaanderen en bij de aanpak van het onthaal van niet-toeleidbaren.

Financiering | Per opgestart onthaaltraject ontvangt elk project een forfaitaire basisfinanciering van 360 euro.

Korte terugblik wat Arbeidszorg (AZ) betreft | Vóór de jaren 2000 was er een duidelijk sectorale aanpak van waaruit AZ-initiatieven werden **opgericht**:

- Het Vlaams Agentschap voor Personen met Handicap (VAPH) (experimenten begeleid werken in de jaren 1999-2001) (met financiering vanuit VAPH); → de methodiek 'begeleid werken' is gegroeid vanuit de sector Welzijn (VAPH) met dus een grote klemtoon op welzijn, en gaat over zinnvolle bezigheid/dagbesteding (terwijl AZ binnen andere sectoren meer gericht is op latente functies van arbeid te benadrukken), doorstroom van begeleid werk naar betaalde arbeid is zo goed als onbestaande, en gaat vaak over vier u per week (terwijl AZ in andere sectoren streeft naar gemiddeld twaalf u per week).
- Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) (vanuit centra voor geestelijke gezondheidszorg, beschut wonen en psychiatrische ziekenhuizen).
- Welzijn (onder andere OCMW's).
- Sociale economie met ook hieraan gekoppelde Vlaamse financiering (gekoppeld aan de erkenning als sociale werkplaatsen (SW) en later ook de beschutte werkplaatsen (BW) via het Meerbanenplan).

Vanaf 2000, met de komst van de intersectorale Ronde Tafel Arbeidszorg, wordt AZ gezamenlijk over de sectoren heen opgenomen. Getuige hiervan is het decreet Werk- en Zorgtrajecten van de drie Vlaamse Ministers Werk, Sociale Economie en Welzijn. Dit betekent daarom nog niet dat er één gezamenlijk AZ-beleid over de diverse departementen wordt uitgewerkt. Wel is het zo dat de Arbeidsmatige Activiteiten (AMA, trede 3) en de activeringstrajecten (trede 4) uit het multisectorale Werk- en Zorgdecreet open staan voor meer dan alleen maar welzijnsactoren, ook MWB kunnen een AMA erkenning aanvragen (cfr. infra). De subsidiëring voorzien vanuit het Departement Sociale Economie is hoofdzakelijk alleen toegankelijk voor MWB, maar binnen het Meerbanenplan konden ook samenwerkingsverbanden gehonoreerd worden (MWB met autonome AZI uit andere sectoren) alsook binnen de recente oproep 'Activerende Arbeidszorg Decreet DWSE (Departement Werk en Sociale Economie)' (trede 4).

In 2009 zetten de vijf Provincies een uniform systeem op voor de registratie van AZ-medewerkers. Alle AZI, aangesloten bij een provinciaal steunpunt of overlegplatform die voldeden aan de criteria van de Ronde Tafel werden sinds 2010 gevraagd een aantal gegevens te registreren over hun AZ-medewerkers die gedurende dat jaar actief waren bij hen. Jaarlijks wordt een rapport opgemaakt over de AZ-medewerkers in beeld. Het laatste rapport is dat van 'De Vlaamse AZ-medewerker in beeld 2010-2017', september 2018 (registratie voorjaar 2018 en verwerking zomer 2018).

In 2017 werden 7.562 AZ-medewerkers geregistreerd door 171 Vlaamse AZI. De voorbije jaren neemt het aantal initiatieven jaar na jaar toe (in 2010 waren dat er 146). De meeste AZI bevinden zich in Oost-Vlaanderen (50). West-Vlaanderen telt er 30. Er is tevens een toename wat betreft het aantal AZ-medewerkers, jaar op jaar (in 2010 nog 5.238, in 2016 7.274). Van de 7.562 Vlaamse AZ-medewerkers in 2017 waren er 1.309 in West-Vlaanderen (24,8%).

Arbeidszorg (AZ) wordt over diverse sectoren heen aangeboden. De sector geestelijke gezondheidszorg (GGZ) is met 2.903 AZ-medewerkers (of 38,4%) de grootste sector, gevolgd door de sociale economie (SE) met 2.597 medewerkers (of 34,3%). Bijna drie vierde van alle Vlaamse AZ-medewerkers kunnen dus terecht bij initiatieven gesitueerd binnen de SE en de GGZ. Het overige kwart wordt ingevuld door AZ-initiatieven gekoppeld aan gehandicaptenzorg (VAPH) (1.380 medewerkers) en de sector van het algemeen welzijnswerk (355 mensen of 4,7%).

Voor West-Vlaanderen met in totaal 1.309 AZ-medewerkers is de sector van de SE de grootste (494 AZ-medewerkers) gevolgd door de sector GGZ (481 AZ-medewerkers). Daarna volgt de AZ binnen algemeen welzijnswerk (170 AZ-medewerkers) en finaal de AZ binnen aan gehandicaptenzorg (164 AZ-medewerkers).

AZ-medewerkers hebben vaak een multiproblematiek. Bij 48,5% van de AZ-medewerkers is de hoofdproblematiek psychisch/psychiatrisch (rapportering Ronde Tafel Arbeidszorg cijfermateriaal 2017).

Van alle AZ-medewerkers die in 2017 hun AZ-activiteit hebben stopgezet, hadden 239 medewerkers (16,3%) een perspectief op doorstroom (perspectief op hogere vorm van arbeid en bij 316 van hen (21,5%) een perspectief op uitstroom (naar lagere trede).

In West-Vlaanderen is sinds 1997 het Provinciaal Steunpunt Arbeidszorg werkzaam. Het Steunpunt zet in op samenwerking tussen de sectoren. Vanaf 2006 is er overleg en financiële ondersteuning vanuit de Provincie West-Vlaanderen. Deze ondersteuning is er zowel voor het Steunpunt als voor de AZ-initiatieven zonder Vlaamse financiering. Vanaf 2015 gaat het Provinciaal Steunpunt verder onder de naam vzw STAM (Steunpunt Activering op Maat). Vanaf 2018 verloopt de provinciale samenwerking tussen vzw STAM en POM West-Vlaanderen (met de ondertekening van een eerste samenwerkingsovereenkomst voor de periode 2018-2021). STAM vzw beoogt vooral het werken aan de belangrijke brugfunctie die AZ heeft tussen welzijn, SE en werk. AZ als methodiek is de eerste opstap naar werk, maar ook het laatste vangnet vooraleer een doelgroepmedewerker volledig terecht komt in welzijn. STAM is hierin het eerste aanspreekpunt voor alle stakeholders binnen de provincie en neemt als belangenbehartiger de bezorgdheden van de werkvloeren mee naar de overheden. Daarnaast bouwt STAM volop aan een duurzame samenwerking tussen de West-Vlaamse AZ-vloeren en de MWB, waarbij steeds duidelijker wordt dat beide werkingen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Treden 1 en 2 | Contacten beperkt tot de huiselijke kring en sociale contacten buitenshuis

Doelgroep | Op deze twee (hulpverlenings-)trede staan mensen die (op dit ogenblik) minder arbeidsmatig participeren aan de samenleving.

Mensen die zich op trede 2 bevinden, hebben sociale contacten buitenshuis en nemen deel aan georganiseerde activiteiten van sociaal-culturele verenigingen, lokale dienstencentra, verenigingen waar armen het woord nemen ... Het gaat hierbij om ontmoeting en zinvolle dagbesteding.

Voor mensen gesitueerd op trede 1, zijn sociale contacten in de huiselijke kring of in de sociale omgeving belangrijk. Het kan hierbij ook gaan om contacten binnen de welzijns- of zorginstelling waar ze verblijven.

Participatie | Het is belangrijk dat de hulpverleners van trede 1 en 2, van welzijns- en zorgorganisaties, blijvend aandacht hebben voor de groeikansen van mensen, rekening houdende met hun mogelijkheden en beperkingen. Het is hierbij de bedoeling voor elkeen continu een optimale participatie aan de maatschappij te beogen. Het is immers (uiteraard) niet uitgesloten dat mensen, na een periode van welzijns- en zorgbegeleiding (al dan niet in combinatie met het vervullen van arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding) opnieuw een stap richting betaald werk kunnen zetten. Anderzijds moet het ook kunnen en mogen dat mensen op de voor hen aangepaste trede blijven en op die manier eventueel psychisch of medisch herval vermijden.

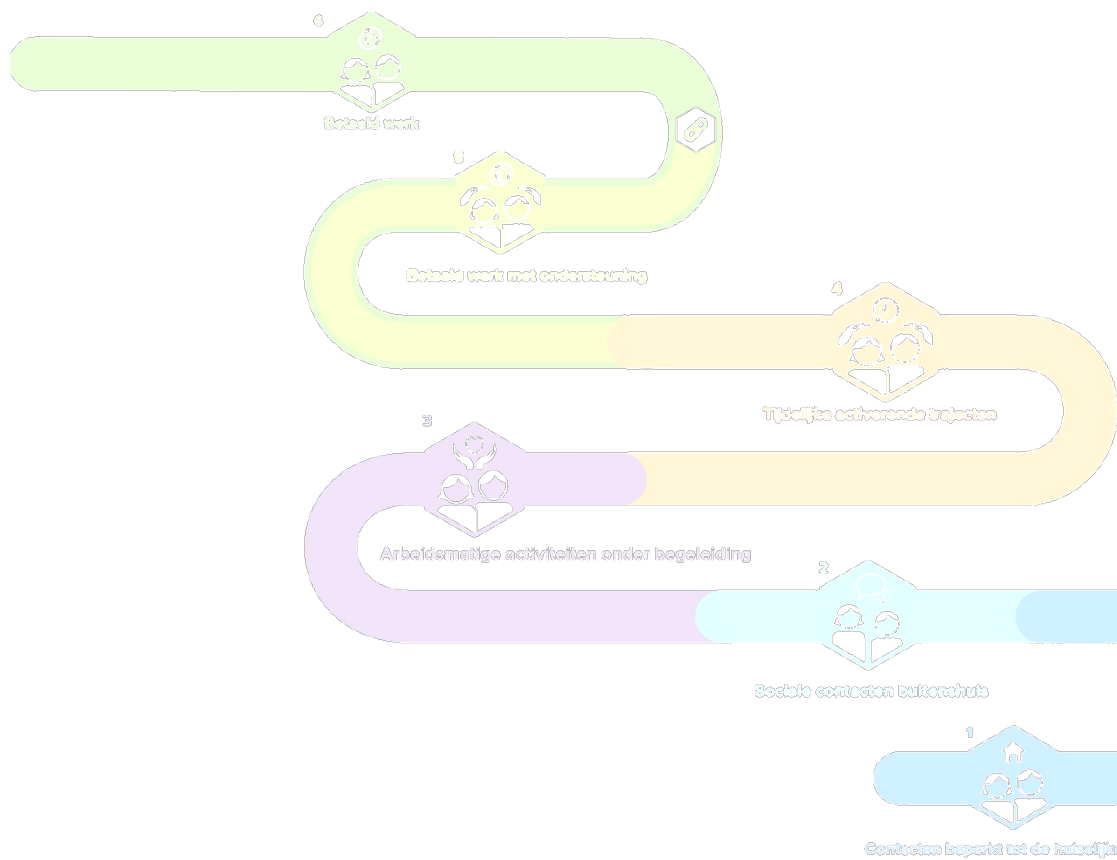
Contacten beperkt tot de huiselijke kring

Sociale contacten buitenshuis

DEEL 3: BELEIDSWIJZIGINGEN (NOTA EN SCHEMA)

OVERZICHT - Vlaamse hervormingen omtrent de beleidsdomeinen tewerkstelling en activering personen met een afstand tot de arbeidsmarkt binnen het Vlaams regeerakkoord 2014-2019

Betaald werk

TREDE 6 | Betaald werk

Leren en werken (Vlaams beleidsdomein Onderwijs en Werk)

Het stelsel **leren en werken** is in **hervorming** naar het stelsel duaal leren. Leren en werken vindt zijn wettelijke basis in het goedgekeurde decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap. Op 2 juni 2017 keurde de Vlaamse Regering een wijzigingsbesluit bij het decreet over het stelsel leren en werken definitief goed. Wijzigingen treden in voege vanaf het schooljaar 2017-2018. Binnen het stelsel leren en werken zijn er vier trajecten. De persoonlijke ontwikkelingstrajecten (POT), de voortrajecten en de brugprojecten bevinden zich op trede 4. Arbeidsdeelname (begeleiding alternerend leren) bevindt zich op trede 6.

Duaal leren | Op 23 januari 2015 en op 3 juli 2015 keurde de Vlaamse Regering (VR) een eerste en een conceptnota bis voor duaal leren goed. Er was een definitieve goedkeuring van het voorontwerp van decreet duaal leren en de aanloopfase op 9 februari 2018 (eerdere principiële goedkeuringen op 15 september 2017 en 1 december 2017). Definitieve goedkeuring op 14 september 2018 van het besluit met de uitvoeringsmaatregelen en aanloopfase over duaal leren. Decreet treedt in werking per 1 september 2019.

Binnen dit nieuwe duaal leren zijn er nu reeds binnen het proefproject 'Schoolbank op de Werkplek' duale studierichtingen die worden aangeboden vanaf het schooljaar 2016-2017, aan jongeren zonder afstand tot de arbeidsmarkt. Deze zullen de trajecten 'Arbeidsdeelname' binnen het stelsel 'leren en werken' vervangen vanaf schooljaar 2019-2020.

Dienstencheques (Vlaams beleidsdomein Werk)

Bij de zesde staatshervorming (sinds 1 juli 2014 van kracht) werd de bevoegdheid rond dienstencheques overgedragen aan het Vlaamse Gewest.

Op 6 maart 2015 schafte de VR de verplichting af voor dienstenchequeondernemingen om bij de instroom van nieuwe werknemers minstens voor 60% volledig uitkeringsgerechtigde werklozen of leefloongerechtigden aan te werven. Op 18 december 2015 keurde de VR twee Koninklijke Besluiten inzake de dienstencheques goed.

Tot 31 december 2015 bleef de RVA het systeem beheren en bleef de bestaande federale regelgeving van kracht. Sinds 1 januari 2016 zijn de Gewesten bevoegd voor de opvolging en uitvoering van de dienstencheques.

RSZ-verminderingen op patronale bijdragen

Bovenop het brutoloon moet de werkgever patronale RSZ-bijdragen betalen. Werkgevers kunnen aanspraak maken op een aantal verminderingen van deze bijdragen.

Met de zesde staatshervorming werd Vlaanderen bevoegd voor het doelgroepenbeleid (zie trede 5).

De federale overheid blijft nog steeds bevoegd voor:

- De structurele verminderingen van werkgeversbijdragen aan de RSZ (trede 6).
- De verminderingen van de werkgeversbijdragen aan de RSZ in functie van de kenmerken van de werkgever of in functie van de activiteitssector (trede 6).
- De vermindering van de werknemersbijdragen.

TREDE 5 | Betaald werk met ondersteuning

INDIVIDUELE INSCHAKELINGEN

Doelgroepkortingen

Het (geregionaliseerd) Vlaams doelgroepenbeleid (Vlaams beleidsdomein Werk) | Vereenvoudiging en focus op drie doelgroepen

Betaald werk met
ondersteuning

Met de zesde staatshervorming (via bijzondere wet van 6 januari 2014, sinds 1 juli 2014 van kracht) is Vlaanderen bevoegd geworden voor het doelgroepenbeleid. De federale overheid blijft bevoegd voor de structurele lastenverlagingen trede 6.

De vereenvoudigingen van de doelgroepkortingen is het eerste (het zogenaamde kwantitatieve) hoofdstuk van het Vlaams Banenpact⁶⁹ (21 oktober 2015). Hierin besloten ze om een einde te maken aan het ingewikkelde kluwen aan maatregelen voor doelgroepen.

Dit werd vertaald naar een doelgroeppendecreet dat voorzag in een wettelijke basis. Op 18 december 2015 keurde de Vlaamse Regering (VR) het ontwerpdecreet over het Vlaams doelgroepenbeleid definitief goed (en het Vlaams Parlement op 24 februari 2016).

De maatregelen die zijn opgenomen binnen het Vlaamse doelgroepenbeleid, zijn bedoeld om de tewerkstelling te bevorderen van doelgroepen die, omwille van een specifiek kenmerk als groep, een nadeel op de arbeidsmarkt ondervinden. En dit door het reële of veronderstelde rendementsverlies te compenseren door de loonkost te verlagen.

Op 10 juni 2016 (principiële goedkeuring op 25 maart 2016) keurde de VR een uitvoeringsbesluit bij het doelgroeppendecreet van 18 december 2015 definitief goed. Er zijn drie doelgroepen omschreven.

Dit uitvoeringsbesluit bepaalt onder meer dat:

- Voor jongeren en oudere werknemers⁷⁰ gebruik wordt gemaakt van het systeem van de vermindering van de werkgeversbijdragen voor de sociale zekerheid (een bevoegdheid die met de zesde staatshervorming werd overgedragen naar het Vlaamse Gewest).
- Voor personen met een arbeidshandicap de Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP)⁷¹ ingezet wordt.

Op 1 juli 2016 ging het nieuwe vereenvoudigde systeem van start⁷². Uiterlijk eind 2018 stoppen alle uitdovende, oude maatregelen waardoor vanaf 1 januari 2019 er (in eerste instantie) enkel nog drie maatregelen overblijven.

⁶⁹ De VR had bij haar aantreden de sociale partners tot eind maart 2015 de tijd gegeven om met voorstellen te komen rond de nieuwe bevoegdheden en middelen die Vlaanderen er door de zesde staatshervorming heeft bijgekregen. In oktober 2015 was er finaal toch een akkoord tussen de VR (minister van Werk) en de sociale partners over de vereenvoudiging en het transparanter maken van de doelgroepkortingen. Dit is het Vlaams Banenpact.

⁷⁰ De Vlaamse tewerkstellingspremie 50+ wordt afgeschaft en ingekanteld in de RSZ-korting 55+ (waarvoor de meeste socialprofitondernemingen niet in aanmerking komen).

⁷¹ De VOP kan ook worden ingezet voor doorstroomtrajecten uit collectief maatwerk (zowel doorstroom binnen als buiten maatwerkbedrijven). De VOP werd sinds 1 juli 2016 overgeheveld van VDAB naar het Departement Werk en Sociale Economie (WSE).

⁷² Diverse maatregelen verdwijnen en worden opgeheven, bijvoorbeeld Activaplan, doorstroomprogramma's of RSZ-korting bij herstructurering ... De instroom in de oude maatregelen (Activa Start, de oude jongerenkorting, premie 50+, Activa verminderde beschikbaarheid) is niet meer mogelijk sinds 1 juli 2016.

Definitieve goedkeuring van de Vlaamse Regering (VR) op 26 oktober 2018 (principeel op 13 juli 2018) van het uitvoeringsbesluit bij het doelgroependecreet. Het uitvoeringsbesluit wil het doelgroepenbeleid verder versterken door onder meer de doelgroepverminderingen te verhogen alsook het bereik te verruimen.

Het Vlaams doelgroepenbeleid, van drie naar vier doelgroepen | RSZ-korting langdurige werklozen

Het is echter steeds de vraag geweest van de sociale partners om ook te voorzien in een alternatief van de Activaregeling, een aanwervingsstimulans voor langdurig werklozen, om de doelgroep van de langdurig werklozen niet alleen 'in het kwalitatieve luik' maar ook 'in het kwantitatieve luik' mee te nemen.

Vanaf 1 januari 2017 werden de (geregionaliseerde) RSZ-kortingen op patronale bijdragen en werkuitkering Activa voor de langdurige werklozen afgeschaft. Vanaf dat moment konden bedrijven hier niet langer gebruik van maken bij nieuwe aanwervingen. De personen die op het moment van de hervorming of de afschaffing in het 'systeem' zaten, blijven er in tot uiterlijk 31/12/2018.

Vlaanderen wou deze groep initieel enkel en alleen benaderen via het nieuwe systeem van tijdelijke werkervaring (zie trede 4) om zo hun 'overbrugbare' afstand tot een betaalde job weg te werken⁷³. Dit wordt het 'kwalitatieve luik' genoemd van het Vlaams Banenpact.

De VR kwam hier op terug en keurde op 17 februari 2017 haar besluit definitief goed tot **toekenning van aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden**. Concreet wil de aanwervingsincentive de tewerkstellingskansen bevorderen van werkzoekenden tussen 25 en 54 jaar die twee jaar of langer werkzoekend zijn. De werkgever ontvangt de premie in twee schijven: €1.250 na drie maanden tewerkstelling en €3.000 na 12 maanden tewerkstelling. Deze aanwervingsincentive die verloopt via het Departement Werk en Sociale Economie (DWSE) en niet via het RSZ is in voege sinds 1 januari 2017.

Principiële goedkeuring op 10 november 2017 van een besluit door de VR waarbij het DWSE uitvoerder wordt van de maatregel. Het departement zal de aanvragen en uitbetaling van de aanwervingsincentive ontvangen, behandelen en beslissen.

Gesco's (Vlaams beleidsdomein Werk)

Koninklijk Besluit van 28 oktober 1986 tot opzetting van een stelsel van door de Staat gesubsidieerde contractuelen bij sommige plaatselijke besturen.

Door de programmawet van 30 december 1988 ging in 1989 gesco - het stelsel van gesubsidieerde contractuelen - van start (contingentgesco's). De bedoeling was om tal van diverse tewerkstellingsmaatregelen bij gemeenten en OCMW's (BTK, DAC, IBF ...) ⁷⁴ te vereenvoudigen.

Door het besluit van de VR van 27 oktober 1993 tot veralgemening van het stelsel van gesco's, en het uitvoeringsbesluit van 21 juni 1999, werd het gescostatuut uitgebreid/veralgemeend tot instellingen van openbaar nut en vzw's met sociaal humanitair doel (projectgesco's).

⁷³ Dit valt onder het 'kwalitatieve luik' van het Vlaams Banenpact. Maatregelen hierin moeten focussen op het versterken van de individuele werkzoekende en werknemer in zijn arbeidsmarktpositie.

⁷⁴ BTK staat voor 'bijzonder tijdelijk kader', DAC voor 'derde arbeidscircuit' en IBF voor 'interdepartementaal begrotingsfonds'.

De VR heeft in haar regeerakkoord 2014-2019 beslist om het stelsel van de gescos grondig te hervormen, volgens drie opties: regulariseren, omschakelen naar tijdelijke werkervaring en uitdoven.

- Wat betreft de **contingentgescos** (bij lokale besturen en OCMW's):
Beslissing van de Vlaamse Regering (BVR) van 27 februari 2015 tot regularisatie van de contingentgescos vanaf 1 april 2015. Dat betekent dat 95% van de subsidiemiddelen wordt overgeheveld en dat de arbeidsvoorwaarden van de gescowerknemers worden omgezet in gewone arbeidsvoorwaarden.
- Wat betreft de **projectgescos** (of gescos van het veralgemeend stelsel):
Beslissing van de VR van 30 oktober 2015 principieel en 18 december 2015 definitief tot regulariseren, stopzetten of uitdoven⁷⁵. Alle gescos-projecten werden toegewezen aan het bevoegde Vlaamse beleidsdomein (waaronder ze ressorteren) waar de beslissing tot uitdoven of regulariseren werd genomen, alsook de startdatum:
  - De uitdoofoperatie startte op 1 januari 2016 en eindigde op 1 april 2016.
  - De regularisaties vonden plaats op 1 januari 2016.

Individueel maatwerk (Vlaams beleidsdomein Werk en Sociale Economie)

In het kader van de zesde staatshervorming werd op 1 juli 2014 de beslissing genomen om de SINE-maatregel over te dragen naar het Vlaamse Gewest. Sinds 1 januari 2015 staat het Vlaamse Gewest in voor de erkenning van sociale inschakelingsbedrijven.

Goedkeuring van conceptnota 'naar een nieuw ondersteuningskader binnen sociale economie', door de VR op 30 oktober 2015. Het was en is nog steeds de bedoeling van de VR om SINE te hervormen naar 'individueel maatwerk' bij reguliere bedrijven, gestoeld op de principes van het collectieve maatwerk.

De hervorming en uitdoof van de geregionaliseerde SINE-maatregel naar 'individueel maatwerk' werd voor advies voorgelegd aan de sociale partners binnen VESOC en aan de betrokken stakeholders binnen de Commissie Sociale Economie van de SERV. Per schrijven van 14 december 2015 berichtte de SERV het eens te zijn over het principe van individueel maatwerk, conform de sociale inclusiegedachte. De SERV oordeelde toen ook dat het geen onderbouwd advies kon verlenen, gezien een helder beeld over de (cijfermatige) impact van deze invulling van het individueel maatwerk op de bestaande sociale inschakelingseconomie ontbrak.

Gegeven de (tijdelijke) schorsing van het Besluit van de Vlaamse Regering (BVR) maatwerk werd deze conceptnota tevens 'on hold' geplaatst. Ondertussen zijn de voorbereidingen tot hervormingen nog steeds lopende. Een gezamenlijke start van het individuele maatwerk samen met het collectieve maatwerk bis per 1 januari 2019 is dus niet (meer) aan de orde. Wanneer de SINE-hervorming afgerond (en/of terug opgenomen) zal worden, zal duidelijk worden binnen de volgende Vlaamse Regeerperiode 2019-2024.

---

⁷⁵ Uitdoven: door de huidige werknemers bij pensionering of vertrek niet te vervangen.

COLLECTIEVE INSCHAKELING

Lokale diensteneconomie (LDE) (Vlaams beleidsdomein Sociale Economie)

Besluit van de Vlaamse Regering (BVR) van 5 oktober 2007 betreffende de lokale diensteneconomie (LDE) (met ingang van 1 januari 2008).

Vlaams decreet van 22 november 2013 betreffende de lokale diensteneconomie, ter wijziging van het besluit van 5 oktober 2007.

Uitvoeringsbesluit van de VR van 19 december 2014, tot uitvoering van het decreet van 22 november 2013.

De nieuwe Vlaamse regelgeving is in voege sinds 1 april 2015. Er is een gefaseerde overgangsregeling. Vanaf 2019 zal de nieuwe regelgeving op volle kracht zijn.

Twee wijzigingsbesluiten betreffende de streefdatum waarop de minimale schaalgrootte moet gerealiseerd worden:

- Per definitief wijzigingsbesluit van 1 december 2017 (principiële besluit van 15/9/2017) wijzigde de Vlaamse Regering de streefdatum waarop de minimale schaalgrootte gerealiseerd moest worden van 1 januari 2018 naar 1 januari 2019. Een jaar extra uitstel, in afwachting van een structurele oplossing voor dit knelpunt.
- Per definitief wijzigingsbesluit van 14 december 2018 (principiële goedkeuring op 26 oktober 2018) wijzigde de VR voor de tweede maal de streefdatum waarop de minimale schaalgrootte gerealiseerd moest worden naar 1 januari 2021. Twee redenen liggen aan de basis van vernieuwde uitstel:
  - 88 van de 206 bestaande Vlaamse LDE-ondernemingen met samen 14,6% van het totale aantal LDE-inschakelingstrajecten (150,89 VTE op een totaal van 2.211,64 VTE) voldeden in oktober 2018 nog niet aan het minimum vereiste vijf VTE criterium.
  - Er is een grote verwevenheid tussen SINE en LDE (heel veel DGWN LDE zijn ook SINE-werknemers) wat maakt dat de lopende hervorming van de SINE ook een impact heeft op heel wat LDE-initiatieven. In het wijzigingsbesluit staat vermeld: 'In het kader van goed bestuur wil de Vlaamse overheid eerst de SINE-hervorming afronden en tot zolang dit niet gebeurd is, wil men de streefdatum opschuiven voor de minimale schaalgrootte. Realistisch gezien zal de SINE-hervorming afgerond zijn tegen 1 januari 2021.'

Collectief maatwerk (bis) (Vlaams beleidsdomein Sociale Economie)

Vlaams decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling voor de tewerkstelling van personen met een arbeidsbeperking. Decreet voorziet in een eenduidig tewerkstellingskader en werkondersteunende maatregelen voor de collectieve inschakeling van personen die tot een specifieke doelgroep behoren.

BVR van 19 december 2014, tot uitvoering van het decreet van 12 juli 2013. Dit BVR werd geschorst door de Raad van State op 26 januari 2016 en werd uiteindelijk opgeheven bij de goedkeuring van het 'maatwerkbesluit bis' van 17 februari 2017.

Het nieuwe maatwerkbesluit bis van 17 februari 2017 treedt in werking op 1 januari 2019. Tot deze datum blijft de regelgeving beschutte werkplaatsen (BW) en sociale werkplaatsen (SW) van kracht. De werkplaatsen bereiden zich momenteel voor op de nieuwe regelgeving door middel van simulaties van het nieuwe systeem, die voorafgaand aan de inwerkingtreding van de nieuwe regelgeving ter beschikking worden gesteld.

Goedkeuring van een Ministerieel Besluit van 20 februari 2018 betreffende de bepaling van de startpakketten, zijnde 45% midden begeleiding, 45% hoog begeleiding en 60% hoog begeleiding.

Woordje duiding over de schorsing | Schorsing – op vraag van enkele MWB in de sector - op 26 januari 2016 door de Raad van State van de uitvoeringsbesluiten van het maatwerkdecreet (19/12/2014) wegens onwettige overgangsbepalingen en schending van rechtszekerheid van de maatwerkbedrijven (MWB). Normaal kon op basis van dit BVR de nieuwe Vlaamse regelgeving in voege gaan vanaf 1 april 2015. Dit kon dus niet meer.

Vanaf de betekening van 8 februari 2016 waren de uitvoeringsbesluiten van het decreet maatwerk van 19/12/2014 niet meer van toepassing. De oude reglementering voor de sociale werkplaatsen (SW) trad automatisch opnieuw in voege, voor de beschutte werkplaatsen (BW) behoefde dit nog een herstelwet (omdat de oude reglementering was afgeschaft). Op 20 mei 2016 werden door de Vlaamse Regering twee reparatiebesluiten goedgekeurd op de oude reglementering over de BW en SW, om een aantal ongewenste effecten tegen te gaan en de rechtsonzekerheid bij de SW en de BW aan te pakken. Deze traden in werking per 1 juli 2016.

Er werd uiteindelijk in oktober 2016 een principeakkoord gesloten tussen de Vlaams minister van Sociale Economie, Departement Werk en Sociale Economie, de VDAB en beide koepelorganisaties Groep Maatwerk en SST. Dat was de basis van het nieuwe maatwerkbesluit bis van 17 februari 2017 definitief (16 december 2016 principiële) goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De procedure bij de Raad van State werd door de betrokken MWB stopgezet naar aanleiding van de goedkeuring van het maatwerkbesluit bis van 17 februari 2017.

Trede 4 | Tijdelijke activerende trajecten

Tijdelijke Werkervaring (TWE) (Vlaams beleidsdomein Werk)

De hervorming naar een nieuw systeem Tijdelijke Werkervaring (TWE) dat vooral langdurige werkzoekenden hun afstand tot de arbeidsmarkt helpt overbruggen, verloopt via twee sporen.

Spoor 1 - hervorming van Werkervaring (**WEP+**) tot (de tijdelijke maatregel)

Intensief Werkplekieren. Die maatregel liep voor op de rest, maar werd geïntegreerd in TWE per 1 januari 2018:

- Hervorming van WEP+ werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering (VR) op 28 november 2014. Hierdoor werd het instrument Intensief Werkplekieren in het leven geroepen. De subsidiëring van WEP+ liep af eind september 2015.
- Er kwamen overgangsmaatregelen vanaf juli 2015 tot en met december 2015. De opstart van dit nieuwe systeem Intensief Werkplekieren gebeurde in twee fasen:
  - eerst de tijdelijke subsidieregeling Intensief Werkplekieren (SIW - 2015 en beëindigd 31 december 2016) en daarna de Tender Intensief Werkplekieren (TIW).
  - Vanaf **1 januari 2016** werd gestart met de Tender Intensief Werkplekieren (TIW) 2016-2018 (gelanceerd 10 april 2015). Middels een overheidsopdracht werden leerwerkbedrijven en externe partners gezocht voor het opzetten van begeleidingstrajecten naar de arbeidsmarkt voor werkzoekenden voor de jaren 2016 en 2017. De gemiddelde duurtijd van deze trajecten is één jaar (maximaal 1,5 jaar). De tender loopt af eind december 2018. Vanaf 1 januari 2018 konden er geen mensen meer instromen binnen deze TIW, maar dan wel in de hervormde TWE trajecten (zie spoor 2).

Spoor 2 - naar een ééngemaakt systeem van TWE:

- Op 21 oktober 2015 sloten de Vlaamse sociale partners het Banenpact af. Dit akkoord bevat in consensus gedeelde principes inzake TWE.
- Goedkeuring van de **conceptnota 'Naar een nieuw stelsel van tijdelijke werkervaring'** door de VR op **30 oktober 2015**. Dit bevat de contouren en krijtlijnen van een nieuw systeem van TWE, zijnde de hervorming van bestaande maatregelen (WEP+, gesco, PWA, art. 60 §7 en art. 61, IBO, stages) en inpassing van deze binnen TWE.
- Na de eerdere principiële goedkeuringen van het ontwerpdecreet (7 oktober 2016), na advies van SERV en RVS en het BVR (besluit van de Vlaamse Regering) van 28 oktober 2016 inzake het 'traject van tijdelijke werkervaring' volgde er de **definitieve goedkeuring** van het '**decreet over tijdelijke werkervaring**, het regelen van stages en diverse bepalingen in het kader van de zesde staatshervorming' van de VR op **9 december 2016**.
- Goedkeuring door de VR van een besluit van 23 december 2016 dat TWE concreet vorm geeft.
- Opstart van het nieuwe TWE-stelsel:
  - 1 januari 2017 voor de TWE-trajecten voor leefloongerechtigden (via OCMW, met de hervormde werkplekinstrumenten art. 60 §7 en art. 61),
  - 1 januari 2018 voor de TWE-trajecten voor de werkzoekenden (VDAB) (opvolging van de TIW).

Het realiseren van een nieuw stelsel TWE maakt onderdeel uit van het kwalitatieve luik van het Vlaams Banenpact (21/10/2015) (het kwantitatieve luik zijn de vier Vlaamse doelgroepkortingen, cfr. supra, waarvan sinds 17 februari 2017 ook de aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden (werkzoekenden tussen 25 en 54 jaar die twee jaar of langer werkzoekend zijn) werd aan toegevoegd.

De TWE-trajecten VDAB en OCMW alsook de tenderpartners van de VDAB-tenders en VDAB zelf binnen hun reguliere begeleiding en bemiddeling naar werk beroepen zich voor hun competentieversterkende en begeleidingstrajecten op de werkplekinstrumenten van het werkplekieren van VDAB.

Werkplekieren (Vlaams Beleidsdomein Werk)

De Vlaamse Regering (VR) hervormde het werkplekieren en wijzigt hiervoor definitief twee besluiten op 6 juli 2018. De wijziging wil de kostenloosheid van de opleiding of werkplekleeractie garanderen voor de cursist, het inzetten van alle vormen van werkplekieren faciliteren, duidelijkheid creëren over de doelstelling en de output van de werkplekleervormen en zorgen voor meer administratieve vereenvoudiging.

Deze wijzigingen werden aangebracht in de regels betreffende het zogenaamde werkplekieren in het besluit van de VR van 5 juni 2009 'houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding'. Ook het besluit van 23 december 2016 'betreffende de TWE' wordt gewijzigd met het oog op de afstemming op de hervorming van het werkplekieren.

Het BVR van 6 juli 2018 regelt:

- De hervorming van de IBO-vergoeding en de cursistenvergoedingen.
- Geeft de beroepsinlevingsstage (BIS, voorheen de beroepsinlevingsovereenkomst of BIO) een juridische basis door deze mee op te nemen in dit uitvoeringsbesluit.
- Schaft de instapstage en IBO-interim af.
- Vormt C-IBO en GIBO om tot K-IBO.
- Zorgt er voor dat in bepaalde gevallen, naast VDAB, ook de partnerorganisaties bepaalde taken kunnen opnemen.

Activiteitencoöperatie (Starterslabo(SL)) (Vlaams beleidsdomein Sociale Economie)

Het samenwerkingsakkoord van 30 mei 2005 tussen de Staat, de Gewesten en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de sociale economie (SE) had als doelstelling de uitbouw van een activiteitencoöperatie (AC) in elke provincie. In Vlaanderen zijn er **vijf (provinciale) AC** actief, Starterslabo genoemd.

In het ondersteuningsdecreet (op vlak van SE en stimulering van maatschappelijk verantwoord ondernemen) van 17 februari 2012 worden de AC gedefinieerd als SE-ondernemingen.

In uitvoering van het ondersteuningsdecreet van 17 februari 2012 keurde de VR op 9 mei 2014 het besluit, met de regels voor ondersteuning van de Starterslabo's, definitief goed.

Het BVR van 9 mei 2014 trad in werking op 1 oktober 2014. Het creëerde meer rechtszekerheid wat betreft de financiering van de werking van de AC.

Jaarlijks is er een ministerieel besluit houdende toekenning van een subsidie aan elk van de activiteitencoöperaties, vanuit het Vlaamse beleidsdomein Sociale Economie, waarin aan elk van de provinciale AC een bedrag van maximaal 149.505 euro wordt toegekend onder een aantal voorwaarden. Dit besluit komt traditiegetrouw tegen het zomerreces.

Gezien de uitstroom van werkloosheid naar ondernemerschap eerder beperkt is, gezien de Vlaamse ambitie om in 2020 een globale werkzaamheidsgraad van 76% (20-64 jarigen) te realiseren, worden diverse stimulerende instrumenten ingezet op het vlak van activering van werkzoekenden. Dit was de aanleiding voor de definitieve goedkeuring op 23 februari 2018 van het besluit over een premie om de transitie van werkzoekenden naar ondernemerschap te stimuleren. Deze premie is van start gegaan per 15 maart 2018. De premie is er concreet om werkloze 45-plussers te stimuleren te gaan ondernemen. Er is geen enkele begeleiding gekoppeld aan deze premie. Het is een hervorming van de vroegere werkhervattingspremie. De doelgroep is breder dan enkel werklozen, ook uitkeringsgerechtigden, langdurig zieken .... komen in aanmerking (meer info www.werk.be/online-diensten/transitiepremie).

Leren en werken (Vlaams beleidsdomein Onderwijs) naar nieuw concept 'duaal leren' (Vlaams beleidsdomein Onderwijs en Werk)

Het stelsel **leren en werken** is in **hervorming** naar het stelsel **duaal leren**. De wettelijke basis van leren en werken betreft het goedgekeurde decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap. Op 2 juni 2017 keurde de Vlaamse Regering (VR) een wijzigingsbesluit bij het decreet over het stelsel leren en werken definitief goed. Wijzigingen traden in voege vanaf het schooljaar 2017-2018. Binnen het stelsel leren en werken zijn er vier trajecten. De persoonlijke ontwikkelingstrajecten (POT), de voortrajecten en de brugprojecten bevinden zich op trede 4. Arbeidsdeelname (begeleiding alternerend leren) bevindt zich op trede 6.

In het Vlaamse regeerakkoord van 22 juli 2014 van de VR 2014-2019 werd er gesteld toe te werken naar een stelsel **duaal leren** en dat zowel door de Ministers Werk als Onderwijs. Op 23 januari 2015 en op 3 juli 2015 keurde de VR een eerste en een conceptnota bis voor **duaal leren** goed. Dit nieuwe **duaal leren** krijgt vorm door een nauwe samenwerking tussen de beleidsdomeinen **Onderwijs en Werk**. Vier verkennende trajecten werden opgezet in aanloop naar het nieuwe decreet:

1. Het sleutelproject **'Werkplek21'** (met ESF⁷⁶-steun) | Trekker is SYNTRA Vlaanderen, samen met VDAB, Departement WSE en beleidsdomein Onderwijs. Doel: het vormgeven van de ideale werkplek in een **duaal** traject. Doel is nu echt **leren** op de werkvloer zowel als op de schoolbanken (in tegenstelling tot het stelsel **leren en werken** waar het **leren** is op de schoolbanken en **werken** op de werkvloer). Hier wordt er met de diverse partijen nagedacht hoe men onder meer kan evalueren op een werkvloer (op school is dat gekende materie, op de werkvloer niet), de taak van een mentor .... Dit liep van september 2015 tot februari 2017 en de instrumenten die naar voren werden geschoven, worden middels het andere sleutelproject **'Schoolbank op de Werkplek'** in de praktijk uitgetest.
2. Proefproject **'Schoolbank op de Werkplek'** | Trekker is Departement Onderwijs. Vanaf het schooljaar 2016-2017 zijn er scholen die **duale** studierichtingen aanbieden met een leercomponent op school en een leercomponent op de werkvloer. Minstens 60% van de leerinhoud wordt aangeboden op de werkplek (14u per week). Doel is het proefdraaien voor het nieuwe **duaal leren**. Dit loopt (na twee verlengingen) tot en met het schooljaar 2018-2019. Per 1 september 2019 wordt er overgestapt van de experimentele naar de organieke fase van **duaal leren**. In eerste instantie voor die opleidingen van het SO waarvoor in het tijdelijke project standaardtrajecten werden uitgewerkt. Deze kunnen dus gecontinueerd worden in de scholen die deze richtingen al in de proeffase aanboden, op voorwaarde dat er in het schooljaar 2018-2019 al leerlingen ingeschreven waren in deze richting(en).

⁷⁶ Europees Sociaal Fonds.

Daarnaast worden een reeks andere opleidingen toegevoegd en dit telkens na afstemming met de beroepssectoren en onderwijsactoren. Beslissingen Vlaamse Regering (VR) 7 juli 2017 en 18 mei 2018 (uitbreidingen tijdelijk project) en 12 oktober 2018 (continuering).

3. & 4. Start van **22 (ESF-)proefprojecten en acht proefprojecten zonder financiering** | Van november 2015 tot september 2017. Duurtijd: twaalf tot 18 maanden. De doelstelling van deze projecten was met het nieuwe stelsel duaal leren te gaan experimenteren, terwijl men wel binnen de bestaande onderwijsregelgeving diende te blijven. Tegelijk met deze proefprojecten, bleven beide huidige stelsels leren en werken (deeltijds beroeps secundair onderwijs en de SYNTRA Leertijd) verder bestaan.

Principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet duaal leren op 15 september 2017 en op 1 december 2017, met als doel **effectieve inwerkingtreding per 1 september 2018** (in plaats van eerdere timing van 1 september 2017). Na deze principiële goedkeuringen was er op **9 februari 2018** een **definitieve goedkeuring** aan het **ontwerpdecreet over duaal leren en de aanloopfase**. Het tweede hoofdstuk van het decreet betreft de aanloopfase die bedoeld is om leerlingen die arbeidsbereid zijn (willen), maar nog niet arbeidsrijp (kunnen) of geen werkplek vinden, voor te bereiden op een snelle instap in het duaal leren. In deze aanloopfase wordt een traject uitgewerkt waarin er gewerkt kan worden aan het vinden van een werkplek en het verbeteren van vaktechnische en/of arbeidsgerichte competenties. Op 30 maart 2018 besliste de VR tot bekrachtiging en afkondiging van het decreet duaal leren en de aanloopfase. Dit decreet werd op 21 maart 2018 door het Vlaams Parlement aangenomen. Definitieve goedkeuring op 14 september 2018 van het besluit met de uitvoeringsmaatregelen over het duaal leren en de aanloopfase (principiële goedkeuring 27 april 2018).

Start van het decreet werd weliswaar nogmaals uitgesteld tot 1 september 2019.

De VR hechtte tevens op 28 september 2018 haar definitieve goedkeuring aan het ontwerpdecreet van duaal leren in het Vlaamse buitengewoon secundair onderwijs (principiële goedkeuringen 4 mei en 6 juli 2018). Ontwerpdecreet wordt nu ingediend bij het Vlaams Parlement. Ook dit decreet moet op 1 september 2019 in werking treden, samen met het andere decreet.

Wijk-werken (vervangt PWA) (Vlaams beleidsdomein Werk)

Goedkeuring van de conceptnota 'Naar een nieuw stelsel van tijdelijke werkervaring' door de VR op 30 oktober 2015. Dit bevat de contouren en krijtlijnen van een nieuw systeem van TWE, zijnde de hervorming van bestaande maatregelen (onder meer WEP+, gesco, PWA, art. 60 §7 en art. 61, IBO, stages).

Goedkeuring VR op 4 maart 2016 van conceptnota 'Hervorming van het PWA-stelsel naar een nieuw instrument wijk-werken binnen het Vlaamse activeringsbeleid'.

Het regeerakkoord geeft aan dat de introductie van een nieuw stelsel tijdelijke werkervaring en de hervorming van het PWA-stelsel twee acties zijn die op elkaar afgestemd moeten worden, in functie van het Vlaams activeringsbeleid.

Goedkeuring VR van het decreet over wijk-werken op 7 juli 2017 (principiële goedkeuring 13 juni 2017 van het ontwerpdecreet wijk-werken), met daarna goedkeuring uitvoeringsbesluiten per 29 september 2017.

Opstart wijk-werken: per **1 januari 2018**.

Doorstroomtrajecten Arbeidszorg (DAZ) (Vlaams beleidsdomein Sociale Economie)

De doorstroomtrajecten (DAZ) kaderen binnen het Vlaamse activeringsbeleid 2009-2014 van werkzoekenden en willen bijdragen tot het verhogen van de werkzaamheidsgraad van kansengroepen. Binnen het Vlaams werkgelegenheidsakkoord van 2009-2014 werd een pilootproject opgestart binnen de principes van de conceptnota W²' van arbeidszorg naar een geïntegreerd beleidskader' van 1 juli 2011. Het pilootproject DAZ werd meerdere keren herhaald. Afgelopen eind december 2015.

Trajecten Activeringszorg (de TAZ-trajecten) (Vlaams beleidsdomein WERK)

De TAZ-trajecten (Tender Activeringszorg), zijnde het uitbesteden van de zorgbegeleiding binnen activering voor werkzoekenden, kadert binnen de sluitende aanpak en de zogenaamde 'curatieve werking'⁷⁷ die in maart 2014 startte. Na enkele jaren bleek dat VDAB geen afdoend antwoord kon bieden op de problemen van een subgroep van langdurig werkzoekende met niet-arbeidsmarktgerelateerde problemen. Voor de langdurige werkzoekenden met ernstige (medische, mentale, psychische of psychiatrische) MMPPS-problemen, werkte VDAB een tender uit in de vorm van activeringsbegeleidingen. Doel is de aanpak van de MMPPS-problemen en de sociaal-economische, sociale en/of psychosociale drempels op weg naar werk, om een vervolgt traject naar werk mogelijk te maken.

De DAZ- (Doorstroom uit Arbeidszorg) en TAZ-trajecten (Tender Activering Zorg) waren voortrajecten om een persoon voor te bereiden op arbeidsdeelname en werden via VDAB-tenders uitgevoerd door de provinciale partnerschappen van empowerment- en zorgpartners.

De op 2 februari 2018 goedgekeurde activeringstrajecten (cfr. infra) in het BVR van het sectoroverschrijdende decreet Werk- en Zorgtrajecten van 23 april 2014 zijn de reguliere uitwerking van deze tenders die vele jaren liepen. Een laatste verlenging van deze trajecten liep af in juli 2018 gezien de activeringstrajecten binnen het Werk- en Zorgdecreet dan een aanvang namen.

Oproep 'Activerende Arbeidszorg Decreet WSE' (AAZ SE) (Beleidsdomein Sociale Economie)

In de geest en de filosofie van het nieuwe Werk- en Zorgkader en conform de Vlaamse beleidsvisie SE inzake activering wordt de bestaande AZ binnen SE geleidelijk aan doorstroomgericht (trede 4). In mei 2018 werd een experimentele oproep vanuit het beleidsdomein SE gelanceerd, zijnde de oproep 'Activerende Arbeidszorg SE Decreet WSE'. De link wordt gelegd met het Werk- en Zorgdecreet en de voorziene activeringstrajecten. Het huidig regelgevend kader van AZ binnen SE zal aangepast worden in de volgende Vlaamse regeerperiode 2019-2024. Binnen dit in voorbereiding zijnde nieuwe kader is de rol van AZ binnen de SE, conform de Vlaamse beleidsvisie, dus sterker gericht op activering van de doelgroepmedewerkers, hetzij naar trede 6 of trede 5.

Binnen het kader van de oproep 'Activerende Arbeidszorg Decreet DWSE' van mei 2018 wordt gewerkt met andere profielen (doorstroomgericht) dan binnen het vorige en nog bestaande kader AZ binnen SE (zie trede 3), moeten er aanwervingsengagementen aangegaan worden en lopen trajecten op maximaal twee jaar. Dit pilootproject wordt na een jaar geëvalueerd, daarna opnieuw met een jaar verlengd en uitgebreid. Doelstelling is om via dit pilootproject de krijtlijnen uit te zetten waarbinnen AAZ in de MWB uitgetekend zal worden en dit in de loop van 2020-2021.

Er worden Vlaamse middelen voorzien vanuit het Beleidsdomein Sociale Economie ter waarde van 1 miljoen euro per jaar. Toeleiding start vanaf 15 juli 2018.

---

⁷⁷ De sluitende aanpak van VDAB betekende dat zij voor alle werkzoekenden een gepast traject wou voorzien, rekening houdend met hun specifiek profiel en eventuele problemen die een job in de weg kunnen staan.

Activeringstrajecten (Vlaams beleidsdomein Werk en Sociale Economie (WSE) en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG))

Op 23 april 2014 keurde het Vlaams Parlement het beleidsdomeinoverschrijdende decreet Werk- en Zorgtrajecten goed. Dit werd bekrachtigd door de Vlaamse Regering (VR) op 25 april 2014. Het decreet Werk- en Zorgtrajecten steunt op de door de VR goedgekeurde conceptnota W² 'van arbeidszorg naar een geïntegreerd beleidskader' van 14 juni 2013.

Het decreet Werk- en Zorgtrajecten van 2014 bevat een juridische basis voor drie integrale trajecten, waarvan er slechts twee werden opgenomen in het uitvoeringsbesluit van 2 februari 2018. De trajecten maatschappelijke oriëntatie worden niet uitgevoerd binnen het Werk- en Zorgdecreet, maar wel binnen het decreet Lokaal Sociaal Beleid. Om duidelijk te maken dat de 'trajecten maatschappelijke oriëntatie' niet langer gekoppeld zijn aan het Werk- en Zorgdecreet kregen deze de naam 'geïntegreerd breed onthaal'. Het gaat hier om een warme overdracht van niet-toeleidbaren naar zorg en/of arbeidsmatige activiteiten, voor mensen met een zware MMPPS-problematiek.

Op 2 februari 2018 hechtte de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring aan het besluit over de Werk- en Zorgtrajecten met daarin dus twee van drie opgenomen trajecten, zijnde:

- De activeringstrajecten (tijdelijke trede 4).
- De arbeidsmatige activiteiten (trede 3).

Dit besluit voor wat betreft de activeringstrajecten trad in werking vanaf 15 februari 2018.

In het voorjaar 2018 werden de netwerken in de activeringstrajecten aangesteld, alsook de diverse welzijns- en zorgvoorzieningen vermeld in het decreet konden een mandaat aanvragen als Casemanager vanaf 2 mei 2018. Tegen 1 juli 2018 worden de eerste mensen door VDAB toegeleid naar een activeringstraject

TREDE 3 | Arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding met welzijns- en zorgbegeleiding

Arbeidsmatige activiteiten
onder begeleiding

Arbeidszorg (AZ) binnen Sociale Economie (binnen het Vlaams beleidsdomein Sociale Economie)

Op vandaag bestaan er twee financieringsluiken binnen het beleidsdomein Sociale Economie waar AZ-medewerkers ondersteund en begeleid worden op trede 3 en die allen 'arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding' uitvoeren:

- Het decreet Arbeidszorg Sociale Werkplaatsen (8 december 1998, gewijzigd in november 2011) binnen beleidsdomein Sociale Economie - waar iedere sociale werkplaats (SW) met minstens tien VTE doelgroepwerknemers (DGWN) kon op indienen en waar er financiële ondersteuning is van één VTE omkadering per vijf VTE AZ DGMW. Het bestaande contingent blijft behouden, maar er zijn hier geen toeleningen meer. Zowel trede 3 (finaliteit) als trede 4 (hogere doorstroom is mogelijk).
- Het Meerbanenplan (20 juli 2006) 'Samen voor meer banen' waartoe de Vlaamse Regering (VR) besliste het aanbod ook open te stellen voor beschutte werkplaatsen (BW) en partnerschappen waarbij minstens één SW en/of een BW betrokken is. Ook hier financiële ondersteuning voor de begeleidingskost van één omkadering per vijf VTE DGMW. Het bestaande contingent blijft behouden, maar er is hier geen nieuwe toeleiding meer. Zowel trede 3 als 4.

Op 14 december 2018 wijzigde de VR definitief het uitvoeringsbesluit bij het decreet collectief maatwerk en bij het decreet sociale werkplaatsen om de continuering van de financiering van het arbeidszorgstelsel mogelijk te maken.

Arbeidsmatige Activiteiten (AMA) (Vlaams beleidsdomein Werk en Sociale Economie (WSE) en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG))

Op 23 april 2014 keurde het Vlaams Parlement het beleidsdomeinoverschrijdende decreet Werk- en Zorgtrajecten goed. Dit werd bekrachtigd door de VR op 25 april 2014. Het decreet Werk- en Zorgtrajecten steunt op de door de VR goedgekeurde conceptnota W² 'van arbeidszorg naar een geïntegreerd beleidskader' van 14 juni 2013.

In het decreet Werk- en Zorgtrajecten wordt een aanbod van arbeidsmatige activiteiten (AMA) (op trede 3), en van activeringstrajecten (op trede 4, cfr. infra) voorzien.

De VR hechtte haar definitieve goedkeuring aan het besluit over de Werk- en Zorgtrajecten voor wat betreft de activeringstrajecten (trede 4) en de AMA (trede 3) op 2 februari 2018 (eerder principiële goedkeuringen op 13 oktober en 8 december 2017).

Het BVR trad in werking op 1 mei 2018. Vanaf dan konden erkenningsaanvragen voor begeleider AMA worden ingediend bij het Vlaamse Departement Welzijn. De eerste overeenkomsten startten per 1 juli 2018. AMA is onbetaalde bezigheid bij een werkpost voor mensen met MMPPS-problemen (mentale, medische, psychische, psychiatrische en/of sociale problemen) voor wie betaald werk op middellange termijn niet mogelijk is. De AMA worden verricht onder begeleiding van een erkende begeleider AMA. Binnen de goedgekeurde uitvoeringsbesluiten is een overeenkomst voorzien tussen de DGMW, de erkende begeleider AMA en de werkpost. Er is Vlaamse subsidiëring voor de erkende begeleider AMA die moet instaan voor de intake en het zoeken van een werkpost, begeleiding bij de start, verzekeringen, papieren, statuut en jaarlijkse evaluatie, en fungeren als aanspreekpunt. De erkende begeleider AMA ontvangt per jaar per begeleide (arbeidszorg-) deelnemer 840 euro Vlaamse subsidie.

Concreet betekent dit dat sinds het Vlaams decreet Werk- en Zorgtrajecten van start ging per 1 juli 2018 er een subsidiëring wordt voorzien voor trede 3 vanuit Departement Welzijn van 70 euro per maand per geregistreerde DGMW (met maximum voor 2018 van 3.300 plaatsen in Vlaanderen), ongeacht of de AZ-vloer in een MWB, dan wel een initiatief GGZ, OCMW, welzijnswerk ... ligt⁷⁸. Deze subsidie is niet toereikend om de begeleiding van de AZ-medewerkers (vooral in een collectieve ateliersetting) te financieren. In de praktijk betekent dit dat SE-organisaties dus zowel AZ-medewerkers op trede 3 kunnen hebben gefinancierd vanuit Departement Sociale Economie (decreet SW en/of Meerbanenplan) als vanuit het Departement Welzijn (AMA).

Zie figuur 13 'schema beleidswijzigingen' met een schematisch overzicht van alle werkvormen op de treden 3, 4 en 5 van de genomen Vlaamse beleidswijzigingen over de periode 2013-2018.

Onder BVR wordt verstaan 'het besluit van de Vlaamse Regering' volgend op de goedkeuring van een decreet, soms ook 'uitvoeringsbesluit' (UB) genoemd. VR staat voor 'Vlaamse Regering'.

---

⁷⁸ AZ-medewerkers die reeds gefinancierd worden via het Departement Sociale Economie (cfr. supra) komen niet in aanmerking voor de AMA-financiering vanuit het Departement Welzijn.

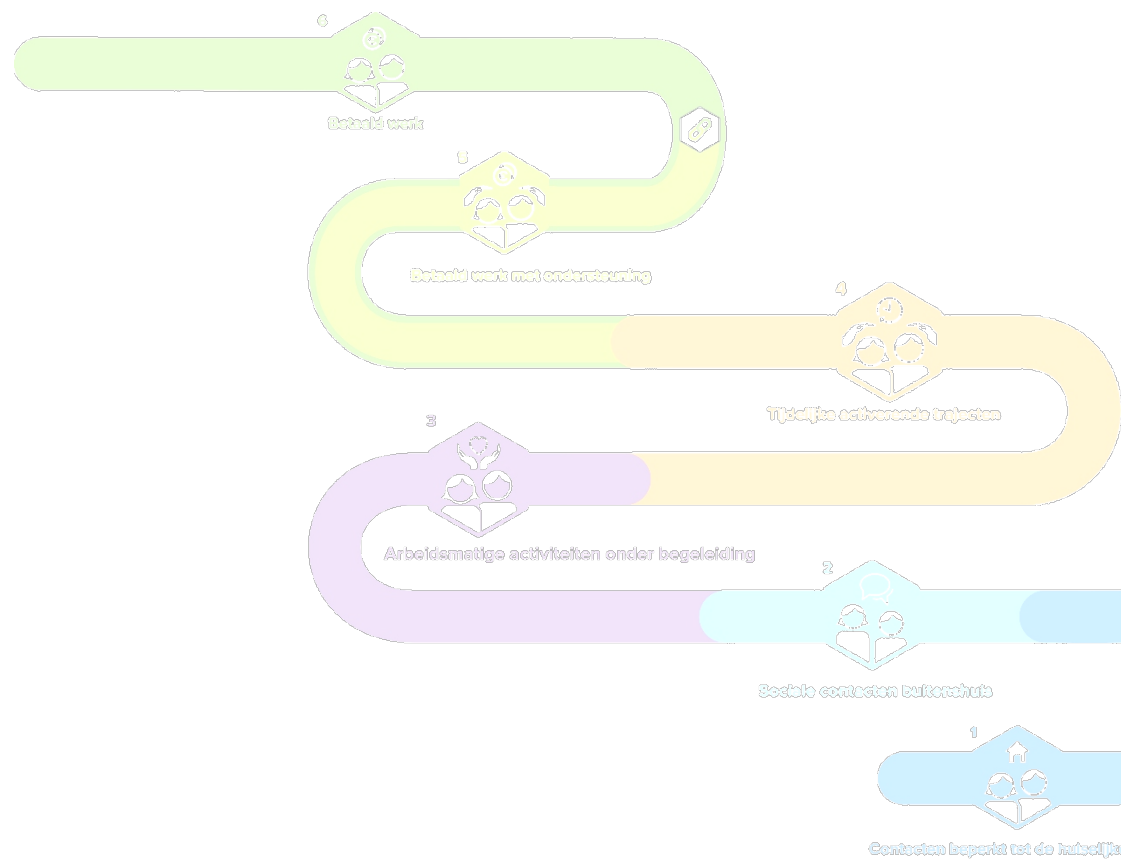
Figuur 13: Schema beleidswijzigingen.

Beslissingen VR 2014-2019	2014	2015	2016	2017	2018
trede 5					
6e staats hervorming, overheveling doelgroepenbeleid van Federale overheid naar Gewesten	via bijzondere wet van 6 januari 2014, van kracht 1 juli 2014	goedkeuring decreet doelgroepenbeleid VR 18/12/2015	definitief BVR 10/06/2016 bij doelgropendeceet (hervorming naar 3 doelgroepen), in voege vanaf 1/07/2016	Per 1/01/2017 Afschaffing RSZ korting patronale bijdragen vr langdurig nwwz (ACTIVA), EN def goedkeuring 17/02/2017 aanwervings-incentive vr langdurig nwwz, in voege vanaf 1/01/2017	Eind 2018 stoppen alle uitdovende oude maatregelen waardoor per 1/01/2019 enkel het hervormde Vlaamse doelgroepenbeleid in voege is.
Hervorming Gesco's: Contingentgesco's (bij lokale besturen en OCMW's) en (veralgemeende) projectgesco's bij vzw's en openbare instellingen		Vr contingentgesco's: beslissing VR 27/02/2015 tot regularisatie, op 1/04/2015 in voege; Vr projectgesco's BVR 18/12/2015 uitdoven/stopzetten/regulariseren (deel al geregulariseerd op 1/07/2015)	voor wat betreft projectgesco's die uitdoven, START 1 januari 2016; projectgesco's die regulariseren vanaf 1/01/2016 of 1/07/2016		
SINE (hervorming tot individueel maatwerk)	bij staats hervorming van 1/07/2014: overdracht SINE naar Vlaanderen	1/01/2015: Vlaanderen bevoegd voor SINE Conceptnota hervorming ind maatwerk 30/10/2015	Hervorming SINE-maatregel 'on hold' wegens (tijdelijke) schorsing van collectief maatwerk	SINE zal tot minstens eind 2018 in huidige vorm bestaan	Voorbereidingen tot hervorming. Wordt naar volgende VR geschoven.
Lokale Diensteneconomie (LDE)	Decreet van 22/11/2013. BVR van 19/12/2014	In voege vanaf 1/04/2015		Wijzigingsbesluit VR 1/12/2017 (streefdatum 1/01/2018 vr 5 VTE DGWN verlengd tot 1/01/2019)	2e wijzigingsbesluit VR 14/12/2018 streefdatum uitstellen tot 1/01/2021
Collectief maatwerk	Decreet van 22/11/2013. BVR van 19/12/2014	In voege vanaf 1/04/2015	Schorsing op 26/01/2016 van het BVR maatwerk van 19/12/2014 dr Raad van State,	Definitieve goedkeuring collectief 'maatwerkbesluit bis' op 17/02/2017.	Goedkeuring MB van 20/02/2018 bepaling startpakketten. Start maatwerkdecreet 1/01/2019.
trede 4					
Tijdelijke werkervaring (TWE) (hervorming vlg twee sporen)	Spoor 1: hervorming van WEP+ nr Intensief werkplekieren op 28/11/2014	Spoor 1 : WEP+ ten einde 09/2015. Spoor 2: conceptnota VR van ééngemaakt systeem van 30/10/2015	Spoor 1 : 2015 & 2016 (SIW) en 1/01/2016 tot 2018 (TIW)___ SPOOR 2 Decreet TWE op 9/12/2016 en BVR van 23/12/2016	In voege Spoor 2 vanaf 1/01/2017 TWE OCMW	In voege Spoor 2 vanaf 1/01/2018 TWE VDAB (in opvolging van de TIW), Spoor 1 gaat op in Spoor 2
AC Starterslabo	Goedkeuring BVR Starterslabo op 9/05/2014. In werking op 1/10/2014		hervormingssscenario's onderzocht door kabinet WSE	hervormingssscenario's blijven actueel	MB 26/06/2018 voor het eerst resultaatsfinanciering voor de Starterslabo
Leren en werken (onderwijs) in hervorming naar duaal leren (onderwijs en werk)		conceptnota duaal leren VR van 23 januari en 3 juli 2015		Decreet Duaal Leren principiële goedkeuring op 15/09 en 1/12/2017	Def goedkeuring decreet 9/02/2018, def goedk BVR op 14/09/2018, Start uitvoering 1/09/2019
Wijk-Werken (hervorming van PWA)		conceptnota VR 1 systeem TWE 30/10/2015, met o.m. hervorming PWA	conceptnota VR 4/03/2016 hervorming PWA tot wijk-werken	Decreet wijk-werken 7 juli 2017, BVR van 29/09/2017	Opstart wijk-werken 1 januari 2018.
Oproep 'Activerende Arbeidszorg Decreet WSE'					Lancering oproep 24 mei 2018. Start 15 juli 2018.
Activeringstrajecten (AT) (Werk- en zorgdecreet)	Decreet Werk- en Zorgtrajecten 25/04			Principiële goedkeuring BVR 13/10 & 8/12/2017	Def goedkeuring BVR 2/02/2018. BVR AT in voege op 15/02/2018.
trede 3					
Arbeidsmatige Activiteiten (AMA) (Werk- en zorgdecreet)	Conceptnota W ² 14/06/2013. Decreet Werk- en zorgtrajecten 25/04/2014			Principiële goedkeurde BVR 13/10 en 8/12/2017	Def goedkeuring BVR 2/02/2018. AMA in voege op 1/05/2018.
Arbeidszorg binnen SE				Wijziging van UB op 14/12/2018 vr continuering & financiering AZ binnen SE	

Onder BVR verstaan we de (uitvoerings)besluiten van de Vlaamse Regering volgend op een goedgekeurd decreet. VR staat voor Vlaamse Regering.

BIJLAGE: TABELLEN

Tabel 1: Aantal kansengroepen (in % van alle niet-werkende werkzoekenden (nwwz)), gemeenten van West-Vlaanderen, 2016-2017.

	Ouderen (>= 55 jaar)		Jongeren (< 25 jaar)		Laag-geschoolden		Langdurige werklozen (>= 2 jaar)		Langdurige werklozen (>= 5 jaar)		Alloctonen		Arbeids-gehandicapten		Totaal aantal nwwz (a.c.)	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
	Beernem	16,5%	17,3%	27,5%	27,7%	42,6%	45,7%	27,5%	24,8%	9,2%	7,6%	4,2%	6,8%	15,8%	16,5%	284
Blankenberge	23,7%	22,7%	18,4%	19,3%	58,7%	62,4%	29,8%	29,5%	11,0%	11,5%	11,0%	14,3%	18,2%	19,9%	910	851
Brugge	15,7%	16,8%	24,1%	22,4%	44,9%	45,3%	25,1%	24,4%	8,8%	8,9%	16,7%	18,1%	14,1%	15,0%	3.493	3.359
Damme	19,8%	21,9%	24,8%	21,3%	38,1%	34,4%	21,8%	22,4%	8,4%	8,2%	13,9%	4,9%	14,9%	15,8%	202	183
Jabbeke	19,3%	24,3%	26,0%	24,8%	31,1%	34,7%	27,6%	29,7%	9,8%	13,1%	3,9%	4,1%	15,0%	17,1%	254	222
Knokke-Heist	25,8%	28,2%	16,8%	14,8%	41,0%	40,7%	24,7%	26,4%	8,4%	8,8%	16,4%	18,1%	11,8%	12,6%	819	762
Oostkamp	16,6%	20,5%	25,5%	25,7%	39,4%	38,4%	26,4%	24,9%	9,6%	10,8%	7,5%	8,6%	15,1%	14,9%	416	370
Torhout	18,0%	18,7%	25,7%	24,5%	48,8%	48,1%	25,1%	26,3%	9,8%	10,5%	9,1%	10,9%	26,3%	27,6%	482	449
Zedelgem	18,3%	16,7%	32,3%	30,6%	39,4%	37,2%	24,9%	21,7%	10,2%	9,4%	6,4%	5,8%	19,8%	19,4%	393	360
Zuienkerke	31,1%	26,7%	28,9%	24,4%	33,3%	40,0%	35,6%	26,7%	15,6%	15,6%	4,4%	4,4%	17,8%	17,8%	45	45
Diksmuide	16,3%	17,5%	25,2%	23,7%	53,2%	49,6%	26,0%	23,7%	10,2%	10,4%	8,3%	11,3%	24,9%	22,3%	361	337
Houthulst	22,6%	23,9%	24,6%	25,0%	52,3%	52,3%	30,7%	31,3%	15,1%	16,5%	2,0%	2,8%	24,6%	26,7%	199	176
Koekelaar	20,8%	16,4%	27,5%	26,9%	52,2%	51,5%	27,5%	26,3%	12,9%	9,4%	3,4%	3,5%	21,9%	21,1%	178	171
Kortemark	20,7%	18,9%	24,9%	23,8%	47,5%	49,0%	29,0%	27,2%	12,4%	10,7%	4,1%	5,3%	22,6%	24,8%	217	206
Lo-Reninge	11,6%	nb	18,6%	26,1%	44,2%	47,8%	25,6%	23,9%	18,6%	15,2%	2,3%	2,2%	20,9%	15,2%	43	46
Heuvelland	21,8%	21,5%	21,8%	22,8%	50,9%	52,5%	30,3%	27,8%	13,3%	10,8%	4,8%	5,7%	18,8%	20,9%	165	158
Ieper	19,1%	20,9%	23,5%	21,8%	53,5%	54,0%	26,6%	26,3%	10,9%	11,2%	17,7%	19,8%	21,1%	24,1%	998	940
Langemark-Poelkapelle	24,4%	23,8%	28,8%	30,5%	53,8%	53,7%	32,1%	31,1%	16,0%	13,4%	13,5%	23,2%	23,1%	20,7%	156	164
Mesen	20,5%	nb	13,6%	14,6%	50,0%	60,4%	29,5%	31,3%	15,9%	16,7%	4,5%	12,5%	13,6%	12,5%	44	48
Poperinge	19,4%	21,0%	25,1%	24,3%	50,6%	53,9%	27,0%	27,1%	12,4%	11,1%	7,7%	10,1%	20,6%	20,8%	403	395
Vleteren	16,4%	nb	27,9%	23,5%	47,5%	54,9%	23,0%	23,5%	6,6%	7,8%	4,9%	7,8%	18,0%	21,6%	61	51
Wervik	15,7%	14,0%	25,7%	24,1%	56,4%	55,3%	26,8%	24,9%	10,6%	8,9%	12,6%	13,8%	21,1%	20,4%	530	485
Zonnebeke	21,0%	24,2%	24,6%	21,4%	44,6%	45,6%	29,2%	26,9%	14,9%	15,4%	5,1%	6,0%	24,1%	24,2%	195	182
Anzegem	23,0%	19,8%	24,7%	24,8%	42,3%	42,1%	28,5%	24,3%	14,2%	12,9%	7,9%	6,9%	16,7%	17,3%	239	202
Avelgem	16,9%	15,8%	28,2%	32,5%	53,7%	57,1%	28,6%	28,3%	11,8%	10,8%	11,0%	11,7%	15,3%	15,8%	255	240
Deerlijk	22,3%	23,5%	27,9%	26,5%	46,3%	49,5%	31,4%	34,3%	14,8%	13,2%	11,4%	11,3%	14,8%	17,2%	229	204
Harelbeke	21,3%	19,3%	23,6%	23,8%	51,6%	51,5%	29,0%	28,6%	13,0%	12,0%	22,7%	23,5%	14,7%	16,7%	675	618
Kortrijk	17,0%	15,6%	23,5%	23,3%	50,5%	50,6%	28,6%	26,8%	10,9%	10,7%	36,3%	38,4%	14,4%	14,1%	2.588	2.482
Kurne	18,1%	20,3%	24,5%	22,6%	49,5%	49,2%	27,8%	27,9%	10,0%	9,8%	29,9%	30,2%	13,6%	13,8%	331	305
Lendelede	28,6%	29,6%	26,7%	30,6%	47,6%	46,9%	37,1%	30,6%	13,3%	13,3%	8,6%	11,2%	15,2%	12,2%	105	98
Menen	15,5%	15,8%	23,6%	23,6%	57,5%	58,8%	27,5%	29,3%	9,3%	10,0%	27,0%	29,4%	18,0%	20,3%	1.318	1.161
Spiere-Helkijn	12,5%	nb	21,3%	14,9%	41,3%	45,9%	23,8%	28,4%	8,8%	8,1%	6,3%	5,4%	7,5%	9,5%	80	74
Waregem	19,8%	21,3%	25,2%	23,5%	48,1%	48,4%	28,9%	28,4%	14,0%	12,3%	20,9%	21,5%	16,1%	15,9%	862	800
Wevelgem	18,9%	18,0%	26,9%	27,7%	50,5%	50,2%	28,6%	27,4%	10,8%	10,4%	16,1%	16,4%	16,8%	18,3%	713	628
Zwevegem	23,0%	21,8%	24,7%	21,1%	45,5%	44,8%	29,0%	26,8%	11,2%	9,7%	10,9%	11,4%	12,4%	13,5%	466	422
Bredene	18,2%	19,5%	24,9%	24,5%	51,9%	53,1%	28,2%	31,7%	9,8%	10,8%	13,5%	15,2%	14,2%	14,7%	570	539
De Haan	29,3%	31,3%	17,9%	15,4%	44,4%	46,4%	33,8%	32,0%	14,9%	15,1%	10,9%	13,8%	12,9%	15,4%	396	384
Gistel	19,4%	20,1%	27,9%	27,8%	52,5%	53,7%	30,8%	32,1%	11,4%	12,3%	12,6%	13,0%	17,6%	18,5%	341	324
Ichtegem	20,5%	21,9%	24,4%	25,1%	53,1%	53,0%	30,6%	32,3%	14,3%	15,1%	4,9%	6,5%	21,8%	25,4%	307	279
Middelkerke	28,1%	28,2%	19,0%	18,3%	54,1%	53,8%	36,8%	36,8%	14,9%	13,9%	7,5%	9,5%	20,5%	20,7%	584	589
Oostende	18,8%	18,6%	19,3%	19,3%	55,5%	54,7%	32,5%	32,1%	11,6%	12,1%	29,4%	32,3%	16,4%	16,7%	3.535	3.481
Oudenburg	23,1%	22,2%	18,1%	24,2%	46,7%	45,9%	33,2%	30,4%	14,1%	13,4%	8,5%	12,9%	16,1%	16,5%	199	194
Hoogelede	17,9%	16,3%	31,0%	29,1%	46,4%	45,4%	25,0%	20,6%	8,3%	6,4%	9,5%	9,9%	19,6%	18,4%	168	141
Ingelmunster	13,9%	12,3%	30,0%	30,1%	53,5%	53,4%	23,9%	26,9%	7,8%	8,2%	13,0%	14,6%	21,3%	21,9%	230	219
Izegem	16,6%	16,9%	27,2%	27,1%	49,2%	50,6%	25,9%	25,8%	10,1%	8,8%	13,8%	14,9%	21,7%	22,1%	632	616
Ledelegem	19,3%	19,6%	31,0%	31,8%	45,7%	46,6%	27,4%	31,8%	11,7%	9,5%	10,2%	14,2%	19,3%	20,9%	197	148
Lichtervelde	15,3%	23,3%	29,8%	25,9%	39,7%	45,7%	18,3%	19,8%	6,9%	7,8%	11,5%	12,9%	19,8%	19,8%	131	116
Moorslede	18,8%	16,8%	26,9%	27,0%	49,7%	53,6%	25,9%	26,5%	12,7%	10,2%	8,6%	11,7%	20,3%	22,4%	197	196
Roeselare	15,0%	14,8%	24,1%	24,0%	51,0%	52,0%	24,9%	24,6%	8,3%	8,3%	27,6%	30,7%	17,7%	19,2%	1.890	1.911
Staden	14,8%	14,0%	29,5%	27,9%	49,7%	47,5%	24,0%	21,8%	7,7%	8,9%	7,1%	8,4%	23,5%	26,3%	183	179
Ardoore	21,0%	20,8%	28,7%	25,7%	49,7%	53,5%	22,9%	22,9%	10,2%	11,1%	8,3%	9,0%	14,0%	19,4%	157	144
Dentergem	20,0%	20,3%	25,3%	23,9%	55,3%	50,7%	22,7%	25,4%	9,3%	10,9%	10,0%	12,3%	16,7%	15,2%	150	138
Meulebeke	18,2%	20,3%	28,2%	24,1%	54,5%	52,4%	27,3%	27,4%	11,4%	11,3%	11,8%	11,3%	17,7%	18,4%	220	212
Oostrozebeke	20,5%	21,1%	25,3%	24,4%	51,4%	52,8%	25,3%	26,8%	8,9%	10,6%	11,0%	11,4%	15,8%	16,3%	146	123
Pittem	15,8%	12,2%	22,8%	22,4%	43,9%	45,9%	19,3%	24,5%	7,0%	7,1%	10,5%	9,2%	17,5%	18,4%	114	98
Ruislede	12,5%	nb	19,8%	14,1%	50,0%	49,4%	24,0%	25,9%	4,2%	4,7%	4,2%	3,5%	11,5%	11,8%	96	85
Tielt	15,0%	15,1%	21,9%	22,7%	53,9%	50,8%	25,4%	25,8%	7,9%	8,0%	19,6%	22,0%	20,3%	22,0%	453	423
Wielisbeke	22,5%	21,6%	23,0%	20,6%	52,4%	50,0%	35,1%	29,4%	15,7%	14,9%	13,1%	13,4%	17,3%	17,5%	191	194
Wingene	18,3%	20,7%	21,9%	26,9%	48,4%	50,7%	26,9%	26,4%	8,7%	10,6%	7,8%	13,7%	19,2%	20,3%	219	227
Alveringem	16,8%	18,4%	24,2%	27,6%	44,2%	48,0%	27,4%	23,5%	11,6%	10,2%	6,3%	11,2%	11,6%	14,3%	95	98
De Panne	21,5%	21,5%	18,8%	19,4%	56,8%	57,8%	25,4%	26,2%	9,2%	8,4%	14,5%	17,6%	14,5%	15,2%	414	427
Koksijde	29,3%	30,7%	17,0%	16,9%	50,2%	49,8%	30,0%	30,7%	13,1%	12,2%	21,4%	22,9%	11,9%	12,8%	611	580
Nieuwpoort	21,6%	22,6%	22,7%	23,8%	55,4%	54,3%	26,7%	26,4%	11,4%	11,1%	14,8%	17,3%	14,8%	15,5%	352	341
Veurne	16,1%	17,6%	27,2%	28,0%	47,1%	53,6%	28,0%	27,6%	9,6%	10,8%	8,8%	12,0%	23,8%	24,4%	261	250
Arr. Brugge	18,6%	19,5%	23,4%	22,2%	45,0%	45,6%	25,8%	25,4%	9,3%	9,6%	13,3%	14,7%	15,7%	16,6%	7.298	6.879
Arr. Diksmuide	19,1%	18,7%	25,2%	24,7%	51,3%	50,3%	28,0%	26,1%	12,4%	11,6%	4,9%	6,5%	23,6%	23,0%	997	936
Arr. Ieper	18,9%	19,9%	24,5%	23,2%	52,6%	53,7%	27,4%	26,7%	11,8%	11,2%	12,5%	14,9%	21,1%	22,1%	2.552	2.422
Arr. Kortrijk	18,4%	17,8%	24,4%	24,1%	50,8%	51,1%	28,6%	27,9%	11,4%	10,9%	25,2%	26,7%	15,3%	16,0%	7.861	7.234
Arr. Oostende	20,6%	20,8%	20,5%	20,3%	53,7%	53,5%	32,5%	32,5%	12,2%	12,6%	21,6%	24,2%	16,7%	17,4%	5	

Tabel 2: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden (nwwz) naar kansengroep, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.

	West-Vlaanderen						West-Vlaanderen						Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	
	2013	2014	2015	2016	2017	Evolutie 2016-2017	2013	2014	2015	2016	2017	Evolutie 2016-2017	2016	2017
	Ouderen (≥ 55 jaar)	4.697	5.645	6.420	5.989	5.758	-3,9%	29.039	35.018	40.930	40.922	40.428	-1,2%	14,6%
Jongeren (< 25 jaar)	7.947	8.026	7.726	7.448	6.890	-7,5%	49.140	48.283	46.004	45.351	42.256	-6,8%	16,4%	16,3%
Laaggeschoolden	16.357	16.864	16.544	15.928	15.241	-4,3%	104.483	106.587	106.269	104.604	99.016	-5,3%	15,2%	15,4%
Langdurige werklozen (≥ 2 jaar)	7.519	8.357	9.082	8.877	8.321	-6,3%	54.198	60.523	66.748	68.106	65.593	-3,7%	13,0%	12,7%
Langdurige werklozen (≥ 5 jaar)	2.915	3.317	3.548	3.398	3.199	-5,9%	19.184	22.341	24.980	26.033	25.340	-2,7%	13,1%	12,6%
Allochtonen	5.150	5.485	5.466	5.805	6.101	+5,1%	56.757	58.834	59.376	60.443	60.091	-0,6%	9,6%	10,2%
Arbeidsgehandicapten	5.285	5.599	5.514	5.378	5.345	-0,6%	29.220	31.411	32.068	32.673	33.180	+1,6%	16,5%	16,1%
Alle nwwz	32.649	34.588	33.775	31.745	30.125	-5,1%	221.901	233.349	232.927	224.779	212.677	-5,4%	14,1%	14,2%

Laaggeschoold: geen diploma hoger secundair onderwijs, inclusief middenstandsopleiding en deeltijds beroepssecundair onderwijs.

Allochtoon: origine buiten EU-27 en EVA-landen.

Niet-werkende werkzoekenden met een arbeidshandicap:

- nwwz met Vlaams Fondserkenning inzake tewerkstelling;

- nwwz uit het buitengewoon onderwijs;

- nwwz met beperkte of zeer beperkte geschiktheid.

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 3: Aantal werknemers in het stelsel van de dienstencheques, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.

Provincie	2013	2014	2015	2016	2017
Antwerpen	22.583	23.283	24.247	25.211	n.b.
Limburg	12.675	12.811	13.218	13.665	n.b.
Oost-Vlaanderen	17.820	18.319	19.052	19.757	n.b.
Vlaams-Brabant	10.594	11.124	11.605	12.281	n.b.
WEST-VLAANDEREN	16.159	16.560	17.019	17.454	n.b.
VLAAMS GEWEST	79.831	82.097	85.141	88.368	n.b.
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	20,2%	20,2%	20,0%	19,8%	n.b.

Een dienstencheque-werknemer wordt gedefinieerd als iemand die over het hele jaar minstens één uur effectieve arbeidsprestaties in het stelsel heeft gehad.

Verdeling naar regio volgens woonplaats van de werknemer.

Sinds 1 januari 2016 zijn de drie gewesten bevoegd voor de opvolging en uitvoering van de dienstenchequemerket.

In Vlaanderen wordt de materie voortaan beheerd door het Departement Werk en Sociale Economie (WSE).

Deze gegevensbron verschilt van de bron die in voorgaande updates werd gebruikt (RVA, zie tabel 3 in editie 2017).

Aangezien de cijfers van het Departement WSE gebaseerd zijn op werkelijke RSZ-aangiften, kunnen we ervan uitgaan dat ze een correcter beeld geven dan de vroegere RVA-enquête. De RVA-bron gaf hogere aantallen omdat hierin ook de personen op ziekte (dus zonder effectieve prestaties) meegenomen werden.

Bron: Departement WSE (gebaseerd op een data-aanvraag aan de KSZ o.b.v. de datawarehouse arbeidsmarkt), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 4: Aantal jongeren in arbeidsdeelname, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2018.

	Schooljaar 2012-2013	Schooljaar 2013-2014	Schooljaar 2014-2015	Schooljaar 2015-2016	Schooljaar 2016-2017	Schooljaar 2017-2018
ROP Brugge	111	132	131	134	137	122
ROP Midden-West-Vlaanderen	50	64	71	71	65	63
ROP Oostende	84	96	107	101	121	95
ROP Westhoek	62	53	57	49	56	55
ROP Zuid-West-Vlaanderen	208	238	226	244	211	177
WEST-VLAANDEREN	515	583	592	599	590	512
VLAAMS GEWEST	2.490	2.585	2.591	2.777	2.767	2.700
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	20,7%	22,6%	22,8%	21,6%	21,3%	19,0%

Toestand op 1 februari van het betrokken schooljaar.

Bron: Departement Onderwijs en Vorming, Dienst Beroepsopleiding, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 5: Aantal personen voor wie minimum één Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP) werd uitbetaald, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2013-2017.

	2013	2014	2015	2016 (*)	2017 (**)
Arr. Brugge	572	688	740	606	616
Arr. Diksmuide	82	96	88	84	103
Arr. Ieper	178	214	234	222	234
Arr. Kortrijk	574	701	746	781	932
Arr. Oostende	209	239	235	214	227
Arr. Roeselare	405	471	504	460	522
Arr. Tielt	178	192	206	220	233
Arr. Veurne	99	106	111	90	96
Regio Brugge	572	688	740	606	616
Regio Midden-West-Vlaanderen	583	663	710	680	755
Regio Oostende	209	239	235	214	227
Regio Westhoek	359	416	433	396	433
Regio Zuid-West-Vlaanderen	574	701	746	781	932
WEST-VLAANDEREN	2.297	2.707	2.864	2.677	2.963
VLAAMS GEWEST	10.454	12.126	12.977	13.558	15.458
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	22,0%	22,3%	22,1%	19,7%	19,2%

Sinds juli 2016 valt de VOP-premie onder de bevoegdheid van het departement Werk en Sociale Economie.

Tot en met 2015 zijn de gegevens afkomstig van de VDAB, vanaf 2016 van het departement Werk en Sociale Economie.

(*) Aantal VOP-dossiers waarbij minimum één VOP werd uitbetaald in het derde en/of vierde kwartaal van 2016 (exclusief lokale besturen).

(**) Aantal VOP-dossiers waarbij minstens één VOP werd uitbetaald in één van de vier kwartalen van 2017 (exclusief lokale besturen).

Bron: VDAB, Departement Werk en Sociale Economie, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 6: Doelgroep tewerkstelling met tewerkstellingspremie voor 50-plussers, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2013-2016 (STOP).

	2013	2014	2015	2016	2017
Arr. Brugge	176	174	100	--	--
Arr. Diksmuide	15	27	12	--	--
Arr. Ieper	42	57	29	--	--
Arr. Kortrijk	175	185	96	--	--
Arr. Oostende	74	76	28	--	--
Arr. Roeselare	129	124	44	--	--
Arr. Tielt	73	56	31	--	--
Arr. Veurne	32	36	13	--	--
Regio Brugge	176	174	100	--	--
Regio Midden-West-Vlaanderen	202	180	75	--	--
Regio Oostende	74	76	28	--	--
Regio Westhoek	89	120	54	--	--
Regio Zuid-West-Vlaanderen	175	185	96	--	--
WEST-VLAANDEREN	716	735	353	--	--
VLAAMS GEWEST	3.149	3.130	1.640	--	--
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	22,7%	23,5%	21,5%	--	--

Data 2013 op basis van de data waarover de VDAB eind juni 2014 beschikte.

Data 2014 op basis van de data waarover de VDAB begin februari 2016 beschikte.

Data 2015 op basis van de data waarover de VDAB in augustus 2016 beschikte.

De premie 50+ werd in juli 2016 afgeschaft. Daardoor zijn er vanaf 2016 geen cijfers meer.

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 7: Aantal personen voor wie om een vermindering van de patronale RSZ-bijdragen werd gevraagd bij de aanwerving of tewerkstelling van oudere werknemers vanaf 54 jaar, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.

	2013	2014	2015	2016	2017
Arr. Brugge		5.524	5.926	5.272	5.688
Arr. Diksmuide		6.082	750	637	701
Arr. Ieper		697	1.894	1.631	1.843
Arr. Kortrijk		954	6.665	5.907	6.635
Arr. Oostende		2.205	2.330	2.102	2.246
Arr. Roeselare		3.389	3.859	3.337	3.730
Arr. Tielt		2.133	2.360	2.102	2.323
Arr. Veurne		1.795	1.053	1.016	1.044
Regio Brugge		5.524	5.926	5.272	5.688
Regio Midden-West-Vlaanderen		5.522	6.219	5.439	6.053
Regio Oostende		2.205	2.330	2.102	2.246
Regio Westhoek		8.574	3.697	3.284	3.588
Regio Zuid-West-Vlaanderen		954	6.665	5.907	6.635
WEST-VLAANDEREN	20.793	22.779	24.837	22.004	24.210
VLAAMS GEWEST	100.900	112.832	121.735	107.959	116.248
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	20,6%	20,2%	20,4%	20,4%	20,8%

Cijfers einde vierde kwartaal.

2014 en 2015: code 3102 'oudere werknemers'

2016 en 2017: code 6320 'Oudere werknemers - in dienst' en code 6321 'oudere werknemers - nieuw aangeworven' (door zesde staatshervorming is de code 3102 gewijzigd in 6320 en 6321 vanaf derde trimester 2016).

Bron: RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 8: Aantal personen voor wie om een vermindering van de patronale RSZ-bijdragen werd gevraagd bij de aanwerving of tewerkstelling van jonge werknemers, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.

	Code	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest					Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest				
		2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Federale reglementering - Jonge werknemers SBO en laaggeschoold ("component" DG)	3410	1.430	1.658	1.902			4.566	6.106	6.800			31,3%	27,2%	28,0%		
Federale reglementering - Jonge werknemers SBO en zeer laaggeschoold, of SBO en laaggeschoold en mindervalide of buitenlandse afkomst	3411	1.466	1.175	985			5.158	4.121	3.460			28,4%	28,5%	28,5%		
Federale reglementering - Jonge werknemers SBO en middengeschoold	3412	191	288	370			859	1.479	1.905			22,2%	19,5%	19,4%		
Federale reglementering - Jonge werknemers: tot 31/12 van jaar waarin jongere 18 wordt	3430	1.207	1.322	1.265			5.894	5.871	5.162			20,5%	22,5%	24,5%		
Overgangsmaatregel - Vlaams Gewest - jonge werknemers SBO en laaggeschoold	6030				802	339				2.840	1.146				28,2%	29,6%
Overgangsmaatregel - Vlaams Gewest - jonge werknemers SBO en zeer laaggeschoold of SBO en laaggeschoold en mindervalide of SBO en laaggeschoold en van buitenlandse	6031				560	245				2.036	905				27,5%	27,1%
Overgangsmaatregel - Vlaams Gewest - jonge werknemers SBO en middengeschoold	6032				217	94				1.151	539				18,9%	17,4%
Overgangsmaatregel - Vlaams Gewest - jonge werknemers: tot 31/12 van jaar waarin jongeren 18 worden	6033				222	56				993	215				22,4%	26,0%
Regionale vermindering - Vlaams Gewest - Jonge werknemers - laaggeschoold	6300				1.251	1.971				5.848	9.443				21,4%	20,9%
Regionale vermindering - Vlaams Gewest - Jonge werknemers - middengeschoold	6301				3.388	5.169				15.264	23.032				22,2%	22,4%
Regionale vermindering - Vlaams Gewest - Jonge werknemers - leerling	6310				317	324				1.443	1.966				22,0%	16,5%
Regionale vermindering - Vlaams Gewest - Jonge werknemers - met alternerende opleiding	6311					5					23					21,7%
Alle verminderingen 'jongeren'		4.294	4.443	4.522	6.757	8.203	16.477	17.577	17.327	29.575	37.269	26,1%	25,3%	26,1%	22,8%	22,0%

Cijfers einde vierde kwartaal.

Door de zesde staatshervorming is de korting voor jonge werknemers geregionaliseerd; de codes 3410, 3411, 3412 en 3430 zijn veranderd in respectievelijk 6030, 6031, 6032 en 6033.

Bron: RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

	2016										2017									
	6030	6031	6032	6033	6300	6301	6310	6311	Alle verminderingen 'jongeren'	6030	6031	6032	6033	6300	6301	6310	6311	Alle verminderingen 'jongeren'		
Arr. Brugge	106	106	62	73	276	672	73		1.368	43	44	30	21	422	1.098	72	1	1.731		
Arr. Diksmuide	27	19	26	5	31	88	12		208	11	13	13	2	31	133	16	2	221		
Arr. Ieper	80	68	12	16	110	320	26		632	42	29	7	5	158	446	30		717		
Arr. Kortrijk	279	145	34	67	383	1.001	103		2.012	117	65	15	17	590	1.537	103	2	2.446		
Arr. Oostende	67	63	25	16	97	264	37		569	24	23	11	1	203	452	35	0	749		
Arr. Roeselare	139	95	21	27	224	686	46		1.238	59	51	8	4	374	942	36		1.474		
Arr. Tielt	66	27	17	11	59	170	9		359	26	6	4	3	100	295	14		448		
Arr. Veurne	38	37	20	7	71	187	11		371	17	14	6	3	93	266	18		417		
Regio Brugge	106	106	62	73	276	672	73		1.368	43	44	30	21	422	1.098	72	1	1.731		
Regio Midden-West-Vlaanderen	205	122	38	38	283	856	55		1.597	85	57	12	7	474	1.237	50	0	1.922		
Regio Oostende	67	63	25	16	97	264	37		569	24	23	11	1	203	452	35	0	749		
Regio Westhoek	145	124	58	28	212	595	49		1.211	70	56	26	10	282	845	64	2	1.355		
Regio Zuid-West-Vlaanderen	279	145	34	67	383	1.001	103		2.012	117	65	15	17	590	1.537	103	2	2.446		
WEST-VLAANDEREN	802	560	217	222	1.251	3.388	317		6.757	339	245	94	56	1.971	5.169	324	5	8.203		
VLAAMS GEWEST	2.840	2.036	1.151	993	5.848	15.264	1.443		29.575	1.146	905	539	215	9.443	23.032	1.966	23	37.269		
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	28,2%	27,5%	18,9%	22,4%	21,4%	22,2%	22,0%		22,8%	29,6%	27,1%	17,4%	26,0%	20,9%	22,4%	16,5%	21,7%	22,0%		

Cijfers einde vierde kwartaal.

Bron: RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 9: Aantal personen voor wie om een vrijstelling van de patronale RSZ-bijdragen werd gevraagd bij de aanwerving of tewerkstelling van langdurige werklozen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.

Code	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest					Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest					
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	
Langdurig werk. <45 jaar 312d in per. van 18m of 156d in per. van 9m na sluiting onderneming	3200	447	483	512	422	3.209	3.407	3.281	2.896		13,9%	14,2%	15,6%	15,3%		
Langdurig werk. <45j en 624d in periode van 36 maanden	3201	287	307	285	291	2.178	2.164	2.107	1.986		13,2%	14,2%	13,5%	14,7%		
Langdurig werkzoekenden jonger dan 45j en 936 dagen in periode van 54 maanden	3202	308	288	289	309	2.236	2.132	2.199	2.136		13,8%	13,5%	13,1%	14,5%		
Langdurig werkzoekenden jonger dan 45j en 1560 dagen in periode van 90 maanden	3203	452	396	353	311	3.267	2.884	2.780	2.513		13,8%	13,7%	12,7%	12,4%		
Langdurig werkzoekenden jonger dan 27j en laaggeschoold	3205	112	657	894	998	879	3.520	4.672	5.043		12,7%	18,7%	19,1%	19,8%		
Langdurig werkzoekenden van minstens 45j en 156 dagen in periode van 9 maanden	3210	447	575	543	464	2.553	3.004	2.745	2.340		17,5%	19,1%	19,8%	19,8%		
Langdurig werkzoekenden van minstens 45j en 312 dagen in periode van 18 maanden	3211	929	1.052	1.084	1.093	5.540	6.272	6.757	6.738		16,8%	16,8%	16,0%	16,2%		
Overgangsmaatregel - Vlaams Gewest - Langdurig werkzoekenden (minder dan 45 jaar) gedurende 312 dagen in periode van 18 maanden Of langdurig werkzoekenden gedurende 156 dagen in periode van 9 maanden na sluiting onderneming	6000				43					294					14,6%	
Overgangsmaatregel - Vlaams Gewest - Langdurig werkzoekenden (minder dan 45 jaar) gedurende 624 dagen in periode van 36 maanden	6001				125					781					16,0%	
Overgangsmaatregel - Vlaams Gewest - Langdurig werkzoekenden (minder dan 45 jaar) gedurende 936 dagen in periode van 54 maanden	6002				166					1.049					15,8%	
Overgangsmaatregel - Vlaams Gewest - Langdurig werkzoekenden (minder dan 45 jaar) gedurende 1560 dagen in periode van 90 maanden	6003				194					1.417					13,7%	
Overgangsmaatregel - Vlaams Gewest - Langdurig werkzoekenden (minder dan 27 jaar) gedurende 312 dagen in periode van 18 maanden en laaggeschoold	6004				451					2.232					20,2%	
Overgangsmaatregel - Vlaams Gewest - Langdurig werkzoekenden (minstens 45 jaar) gedurende 156 dagen in periode van 9 maanden	6005				278					1.436					19,4%	
Overgangsmaatregel - Vlaams Gewest - Langdurig werkzoekenden (minstens 45 jaar) gedurende 312 dagen in periode van 18 maanden	6006				687					4.199					16,4%	
Alle verminderingen 'langdurige werklozen'		2.982	3.758	3.957	3.878	1.944	19.862	23.383	24.541	23.457	11.408	15,0%	16,1%	16,1%	16,5%	17,0%

Cijfers einde vierde kwartaal.

Bron: RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

	2016							2017							Alle verminderingen 'langdurige werklozen'	
	3200	3201	3202	3203	3205	3210	3211	6000	6001	6002	6003	6004	6005	6006		
Arr. Brugge	105	88	69	41	206	121	265	895	16	49	38	33	94	68	160	458
Arr. Diksmuide	14	7	10	12	25	12	22	102	2	3	4	5	11	12	17	54
Arr. Ieper	40	26	27	32	105	34	86	350	5	14	18	22	46	20	50	175
Arr. Kortrijk	89	64	76	92	240	124	299	984	9	22	45	54	103	81	200	514
Arr. Oostende	57	33	50	50	142	58	154	544	4	13	25	31	51	35	95	254
Arr. Roeselare	66	47	45	54	195	63	152	622	5	12	22	35	103	33	99	309
Arr. Tielt	13	11	20	17	44	24	56	185	1	4	9	10	22	15	36	97
Arr. Veurne	28	15	12	13	41	28	59	196	1	8	5	4	21	14	30	83
Regio Brugge	105	88	69	41	206	121	265	895	16	49	38	33	94	68	160	458
Regio Midden-West-Vlaanderen	79	58	65	71	239	87	208	807	6	16	31	45	125	48	135	406
Regio Oostende	57	33	50	50	142	58	154	544	4	13	25	31	51	35	95	254
Regio Westhoek	82	48	49	57	171	74	167	648	8	25	27	31	78	46	97	312
Regio Zuid-West-Vlaanderen	89	64	76	92	240	124	299	984	9	22	45	54	103	81	200	514
WEST-VLAANDEREN	412	291	309	311	998	464	1.093	3.878	43	125	166	194	451	278	687	1.944
VLAAMS GEWEST	2.696	1.986	2.136	2.513	5.048	2.340	6.738	23.457	294	781	1.049	1.417	2.232	1.436	4.199	11.408
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	15,3%	14,7%	14,5%	12,4%	19,8%	19,8%	16,2%	16,5%	14,6%	16,0%	15,8%	13,7%	20,2%	19,4%	16,4%	17,0%

Cijfers einde vierde kwartaal.

! De RSZ-korting en werkuitkering Activa voor langdurige werkzoekenden werd afgeschaft op 1 januari 2017. Toekenningen vóór 1/01/2017 kunnen blijven lopen tot eind december 2018. Hierdoor kende het aantal RSZ-kortingen vanaf 2017 een sterke daling. Er is vanaf februari 2017 een nieuwe aanwervingsincentive goedgekeurd voor langdurig werkzoekenden die verloopt via het Departement Werk en Sociale Economie en niet meer via de RSZ. Voor 2017 werden voor Vlaanderen 791 aanvragen goedgekeurd, waarvan 121 in West-Vlaanderen.

Bron: RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 10: Aantal personen voor wie om een vermindering van de patronale RSZ-bijdragen werd gevraagd bij de aanwerving of tewerkstelling van gesubsidieerde contractuelen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.

Code	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest					Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Gesubsidieerde contractuelen en gelijkgestelden (1)	1.191					6.835					17,4%				
Gesubsidieerde contractuelen	4000	1.181	1.036	634	652		7.198	6.238	3.519	3.490		16,4%	16,6%	18,0%	18,7%
Vervangers van contractuelen en statutairen in de publieke sector	4100	21	18	16	21		117	105	105	110		17,9%	17,1%	15,2%	19,1%
Alle bijdrageverminderingen voor gesubsidieerde contractuelen	1.191	1.202	1.054	650	673	6.835	7.315	6.343	3.624	3.600	17,4%	16,4%	16,6%	17,9%	18,7%

Cijfers einde vierde kwartaal.

(1) Vóór 2014 was het systeem van aangifte voor gesubsidieerde contractuelen en gelijkgestelden verschillend:

- Het is tot dan quasi onmogelijk om een splitsing te maken tussen gesubsidieerde contractuelen enerzijds en vervangers van contractuelen en statutairen in de publieke sector anderzijds.

- Er was toen geen bijdragevermindering maar een volledige vrijstelling van betaling van basiswerkgeversbijdragen.

Bron: RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

	2014			2015			2016			2017		
	4000	4100	Alle bijdrageverminderingen voor gesubsidieerde contractuelen	4000	4100	Alle bijdrageverminderingen voor gesubsidieerde contractuelen	4000	4100	Alle bijdrageverminderingen voor gesubsidieerde contractuelen	4000	4100	Alle bijdrageverminderingen voor gesubsidieerde contractuelen
Arr. Brugge	337	11	348	324	8	332	228	8	236	220	11	231
Arr. Diksmuide	61		61	56		56	41	0	41	48	0	48
Arr. Ieper	94	1	95	82	1	83	76	1	77	80	1	81
Arr. Kortrijk	398	4	402	311	4	315	125	4	129	142	5	147
Arr. Oostende	94	4	98	81	4	85	56	3	59	56	2	58
Arr. Roeselare	133	1	134	124	1	125	83	0	83	83	0	83
Arr. Tielt	54		54	49		49	16		16	16	1	17
Arr. Veurne	10		10	9		9	9		9	7	1	8
Regio Brugge	337	11	348	324	8	332	228	8	236	220	11	231
Regio Midden-West-Vlaanderen	187	1	188	173	1	174	99	0	99	99	1	100
Regio Oostende	94	4	98	81	4	85	56	3	59	56	2	58
Regio Westhoek	165	1	166	147	1	148	126	1	127	135	2	137
Regio Zuid-West-Vlaanderen	398	4	402	311	4	315	125	4	129	142	5	147
WEST-VLAANDEREN	1.181	21	1.202	1.036	18	1.054	634	16	650	652	21	673
VLAAMS GEWEST	7.198	117	7.315	6.238	105	6.343	3.519	105	3.624	3.490	110	3.600
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	16,4%	17,9%	16,4%	16,6%	17,1%	16,6%	18,0%	15,2%	17,9%	18,7%	19,1%	18,7%

Cijfers vierde kwartaal.

Bron: RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 11: Tewerkstelling via SINE, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2013-2017.

	2013	2014	2015	2016	2017
Arr. Brugge	294	297	267	246	233
Arr. Diksmuide	38	33	35	35	28
Arr. Ieper	215	216	200	210	209
Arr. Kortrijk	627	601	594	591	590
Arr. Oostende	126	122	132	128	116
Arr. Roeselare	273	249	226	224	194
Arr. Tielt	107	103	98	79	69
Arr. Veurne	19	22	19	22	21
Regio Brugge	294	297	267	246	233
Regio Midden-West-Vlaanderen	380	352	324	303	263
Regio Oostende	126	122	132	128	116
Regio Westhoek	272	272	254	266	258
Regio Zuid-West-Vlaanderen	627	601	594	591	590
WEST-VLAANDEREN	1.698	1.644	1.570	1.534	1.459
VLAAMS GEWEST	7.057	6.790	6.633	6.402	6.059
BELGIË	10.876	10.564	10.544	10.319	9.949
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	24,1%	24,2%	23,7%	24,0%	24,1%
Aandeel West-Vlaanderen in België	15,6%	15,6%	14,9%	14,9%	14,7%

Jaargemiddelden. In personen uitgedrukt.

SINE: sociale inschakelingseconomie (in hervorming naar individueel maatwerk).

Bron: RVA, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 12: Werknemerspopulatie in lokale diensteneconomie, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2017.

	Doelgroep- werknemers (personen)
Arr. Brugge	70
Arr. Diksmuide	5
Arr. Ieper	17
Arr. Kortrijk	130
Arr. Oostende	29
Arr. Roeselare	33
Arr. Tielt	0
Arr. Veurne	7
Regio Brugge	70
Regio Midden-West-Vlaanderen	33
Regio Oostende	29
Regio Westhoek	29
Regio Zuid-West-Vlaanderen	130
WEST-VLAANDEREN	291
VLAAMS GEWEST	2.032
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	14,3%

! Voor drie personen was de tewerkstellingslokatie niet gekend.

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 13: Tewerkstelling in lokale diensteneconomie, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.

	West-Vlaanderen				Vlaams Gewest					Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest					
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Doelgroepwerknemers - in personen	348	312	308	288	291	2.562	2.282	2.355	2.405	2.032	13,6%	13,7%	13,1%	12,0%	14,3%
Doelgroepwerknemers - in VTE	278	255	271	242	n.b.	2.083	1.871	1.907	2.032	n.b.	13,3%	13,6%	14,2%	11,9%	n.b.
Omkaderingspersoneel - in personen	96	87	81	n.b.	n.b.	626	558	511	n.b.	n.b.	15,3%	15,6%	15,9%	n.b.	n.b.
Omkaderingspersoneel - in VTE	77	72	69	n.b.	n.b.	471	417	391	n.b.	n.b.	16,4%	17,4%	17,8%	n.b.	n.b.
Totale tewerkstelling - in personen	444	399	389	n.b.	n.b.	3.188	2.840	2.866	n.b.	n.b.	13,9%	14,0%	13,6%	n.b.	n.b.
Totale tewerkstelling - in VTE	355	328	340	n.b.	n.b.	2.554	2.288	2.298	n.b.	n.b.	13,9%	14,3%	14,8%	n.b.	n.b.

VTE: voltijdse equivalenten.

Totalen kunnen verschillen als gevolg van afrondingen.

In 2015 werd met verschillende registratie- en subsidiesystemen gewerkt. Daardoor was het niet eenvoudig om een vergelijkbaar cijfer met voorgaande jaren te reconstrueren. Verschillende bestanden werden gecombineerd om te komen tot een berekening van de bereikte doelgroep in 2015.

De LDE-projecten worden via een nieuwe reglementering gesubsidieerd. Voor de omkadering wordt er nu met enveloppes gewerkt. Hierdoor zijn er vanaf 2016 geen persoonsgegevens meer over het omkaderingspersoneel.

! De data voor 2017 betreffen gegevens over de werknemerspopulatie in het laatste kwartaal van 2017. Door een verschil in manier van registreren, zijn deze niet te vergelijken met de (bereik)cijfers van de voorgaande jaren waarin ook uitstroom werd meegeteld.

! Voor drie personen was de tewerkstellingslokatie niet gekend.

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 14: Tewerkstelling in maatwerkbedrijven - beschutte werkplaatsen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2017.

	Personen met een arbeidshandicap			Andere risicogroepen	Totaal personen met een afstand tot de arbeidsmarkt	Validen	Totale tewerkstelling
	PmAH BW	VOP BW	VOP VDAB				
Arr. Brugge	369	1	0	0	370	74	444
Arr. Diksmuide					0		0
Arr. Ieper	593	0	1	24	618	159	777
Arr. Kortrijk	1.890	16	16	241	2.163	421	2.584
Arr. Oostende	347	0	0	7	354	57	411
Arr. Roeselare	1.051	9	22	24	1.106	246	1.352
Arr. Tielt					0		0
Arr. Veurne	293	2	2	0	297	58	355
Regio Brugge	369	1	0	0	370	74	444
Regio Midden-West-Vlaanderen	1.051	9	22	24	1.106	246	1.352
Regio Oostende	347	0	0	7	354	57	411
Regio Westhoek	886	2	3	24	915	217	1.132
Regio Zuid-West-Vlaanderen	1.890	16	16	241	2.163	421	2.584
WEST-VLAANDEREN	4.543	28	41	296	4.908	1.015	5.923
VLAAMS GEWEST	17.526	39	47	428	18.040	3.339	21.379
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	25,9%	71,8%	87,2%	69,2%	27,2%	30,4%	27,7%

PmAH: personen met een arbeidshandicap.

PmAH BW: doelgroepwerknemers PmAH Btom (bijzondere tewerkstellingsondersteunende maatregelen).

VOP: Vlaamse ondersteuningspremie.

VOP BW en VOP VDAB: dit zijn alle twee VOP-statuten. Het ene statuut is een deel van de BW-regelgeving, het andere is een reguliere VOP. De subsidie van beide is gelijklopend.

Andere risicogroepen: personen met afstand tot de arbeidsmarkt maar geen doelgroepwerknemers of VOP (bijvoorbeeld SINE, Activa, MTPW ...).

Bron: VLAB vzw (Groep Maatwerk), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 15: Tewerkstelling in maatwerkbedrijven - beschutte werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.

		West-Vlaanderen					Vlaams Gewest					Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest				
		2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Personen met een arbeidshandicap (PmAH)	1	4.251	4.366	4.370	4.430	4.543	16.747	16.997	16.976	17.242	17.526	25,4%	25,7%	25,7%	25,7%	25,9%
PSP	2			8												44,4%
UKW	3			17												100,0%
VOP	4			20	71	69						25	88	86		80,0%
Andere risicogroepen	5	388	374	359	398	296	633	619	467	490	428	61,3%	60,4%	76,9%	81,2%	69,2%
Totaal personen met een afstand tot de arbeidsmarkt	1+2+3+4+5	4.639	4.740	4.774	4.899	4.908	17.380	17.616	17.503	17.820	18.040	26,7%	26,9%	27,3%	27,5%	27,2%
Validen	6	930	941	954	999	1.015	2.968	2.999	3.135	3.275	3.339	31,3%	31,4%	30,4%	30,5%	30,4%
Totale tewerkstelling	1+2+3+4+5+6	5.569	5.681	5.728	5.898	5.923	20.348	20.615	20.638	21.095	21.379	27,4%	27,6%	27,8%	28,0%	27,7%

Pmah: personen met een arbeidshandicap.

SINE: sociale inschakelingseconomie.

MTPW: moeilijk te plaatsen werklozen.

PSP: personen met psychosociale problemen.

UKW: uiterst kwetsbare werknemers.

VOP: Vlaamse ondersteuningspremie.

De cijfers 2015 houden rekening met het maatwerkkader (en wijzigen de categorieën).

VOP (vanaf 2016): VOP BW + VOP VDAB.

Bron: Departement Werk en Sociale Economie op basis van ingediende jaarrekeningen, VLAB vzw, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 16: Tewerkstelling (exclusief Arbeidszorg) in maatwerkbedrijven - sociale werkplaatsen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2017.

	Doelgroep- tewerkstelling
Arr. Brugge	262
Arr. Diksmuide	46
Arr. Ieper	125
Arr. Kortrijk	260
Arr. Oostende	58
Arr. Roeselare	123
Arr. Tielt	1
Arr. Veurne	3
Regio Brugge	262
Regio Midden-West-Vlaanderen	124
Regio Oostende	58
Regio Westhoek	174
Resoc Zuid-West-Vlaanderen	260
WEST-VLAANDEREN	878
VLAAMS GEWEST	4.588
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	19,1%

! De data voor 2017 betreffen gegevens over de werknemerspopulatie in het laatste kwartaal van 2017. Door een verschil in manier van registreren, zijn deze niet te vergelijken met de (bereik)cijfers van de voorgaande jaren waarin ook de uitstroom werd meegeteld.

! Voor 18 personen was de tewerkstellingslocatie niet gekend.

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 17: Tewerkstelling (exclusief Arbeidszorg) in maatwerkbedrijven - sociale werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.

	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest					Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Doelgroepwerknemers - in personen	1.041	1.048	923	1.024	878	5.254	5.382	4.937	5.312	4.588	19,8%	19,5%	18,7%	19,3%	19,1%
Doelgroepwerknemers - in VTE	864	865	764	842	n.b.	4.518	4.618	4.230	4.506	n.b.	19,1%	18,7%	18,1%	18,7%	n.b.
Omkaderingspersoneel - in personen	205	202	179	294	n.b.	1.108	1.131	971	1.548	n.b.	18,5%	17,9%	18,4%	19,0%	n.b.
Omkaderingspersoneel - in VTE	152	153	132	219	n.b.	849	874	730	1.206	n.b.	17,9%	17,5%	18,1%	18,2%	n.b.
Totale tewerkstelling - in personen	1.246	1.250	1.102	1.318	n.b.	6.362	6.513	5.908	6.860	n.b.	19,6%	19,2%	18,7%	19,2%	n.b.
Totale tewerkstelling - in VTE	1.016	1.018	896	1.061	n.b.	5.367	5.492	4.959	5.712	n.b.	18,9%	18,5%	18,1%	18,6%	n.b.

Tewerkstelling zonder arbeidszorg: doelgroepwerknemers SW, doelgroepwerknemers kringloop, doelgroepwerknemers supported employment, doelgroepwerknemers VIA, doelgroepwerknemers SINE."

VTE: voltijdse equivalenten.

VIA: Vlaanderen in Actie.

! In 2015 werd met verschillende registratie- en subsidiesystemen gewerkt. Daardoor was het niet eenvoudig om een vergelijkbaar cijfer met voorgaande jaren te reconstrueren. Verschillende bestanden werden gecombineerd om te komen tot een berekening van de bereikte doelgroep in 2015.

! De data voor 2017 betreffen gegevens over de werknemerspopulatie in het laatste kwartaal van 2017. Door een verschil in manier van registreren, zijn deze niet te vergelijken met de (bereik)cijfers van de voorgaande jaren waarin ook de uitstroom werd meegeteld.

! Voor 18 personen was de tewerkstellingslocatie niet gekend.

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 18: Tewerkstelling in invoegebijbedrijven, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2017.

	In personen
Provincie Antwerpen	161
Provincie Limburg	15
Provincie Oost-Vlaanderen	26
Provincie Vlaams-Brabant	0
WEST-VLAANDEREN	18
VLAAMS GEWEST	220
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	8,2%

! Uitdovende maatregel. Lage tewerkstelling wordt verklaard door het uitdovend karakter van deze maatregel.

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 19: Tewerkstelling in invoegbedrijven, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.

	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest					Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Invoegbedrijven, dienstchequeondernemingen	31	9	1	0	n.b.	698	437	221	44	n.b.	4,4%	2,1%	0,5%	0,0%	n.b.
Commerciële invoegbedrijven	79	36	30	28	n.b.	662	544	351	220	n.b.	11,9%	6,6%	8,5%	12,7%	n.b.
Totale tewerkstelling (in personen)	110	45	31	28	18	1.360	981	572	264	220	8,1%	4,6%	5,4%	10,6%	8,2%
Totale tewerkstelling (in VTE)	94	39	28	25	n.b.	980	725	413	206	n.b.	9,6%	5,3%	6,8%	12,1%	n.b.

VTE: voltijdse equivalenten.

! Uitdovende maatregel. Lage tewerkstelling wordt verklaard door het uitdovend karakter van deze maatregel.

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 20: Aantal begunstigden in werkervaringsprojecten, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2015 (STOPGEZET).

	In personen			In VTE		
	Werkervaring- doorstroming	Werkervaring- gesco	Totaal	Werkervaring- doorstroming	Werkervaring- gesco	Totaal
Arr. Brugge	87	28	115	66	24	90
Arr. Diksmuide	24	13	37	20	12	32
Arr. Ieper	24	17	41	17	13	30
Arr. Kortrijk	81	45	126	65	34	99
Arr. Oostende	5	1	6	4	1	4
Arr. Roeselare	13	11	24	10	8	18
Arr. Tielt	5	4	9	4	4	7
Arr. Veurne		2	2		2	2
Regio Brugge	87	28	115	66	24	90
Regio Midden-West-Vlaanderen	18	15	33	14	12	25
Regio Oostende	5	1	6	4	1	4
Regio Westhoek	48	32	80	37	27	64
Regio Zuid-West-Vlaanderen	81	45	126	65	34	99
WEST-VLAANDEREN	239	121	360	186	97	283
VLAAMS GEWEST	1.882	1.285	3.167	1.492	1.021	2.513
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	12,7%	9,4%	11,4%	12,5%	9,5%	11,3%

Werkervaringsprojecten: werkervaring-doorstroming en gesco-werkervaring.

VTE: voltijdse equivalenten.

Gesco: gesubsidieerde contractuelen.

Uitgedoofd vanaf 30/9/2015.

De werkervaringsprojecten zijn beëindigd op 30 september 2015. Bijgevolg zijn er geen cijfers over die projecten voor 2016.

Vanaf 1 juli 2015 is VDAB verantwoordelijk voor de Vlaamse maatregel 'werkervaring' en heeft deze maatregel meteen geïntegreerd in de methodiek 'intensief werkplekieren'.

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 21: Aantal begunstigden in werkervaringsprojecten, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2015 (STOPGEZET).

	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest					Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
WEP-plus - in personen	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
WEP-plus - in VTE	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Werkervaringsprojecten - in personen	600	550	360	--	--	5.109	4.856	3.167	--	--	11,7%	11,3%	11,4%	--	--
Werkervaringsprojecten - in VTE	500	465	283	--	--	4.369	4.166	2.513	--	--	11,4%	11,2%	11,3%	--	--
Totale tewerkstelling - in personen	600	550	360	--	--	5.109	4.856	3.167	--	--	11,7%	11,3%	11,4%	--	--
Totale tewerkstelling - in VTE	500	465	283	--	--	4.369	4.166	2.513	--	--	11,4%	11,2%	11,3%	--	--

Werkervaringsprojecten: werkervaring-doorstroming en gesco-werkervaring.

VTE: voltijdse equivalenten.

Gesco: gesubsidieerde contractuelen.

Uitgedoofd vanaf 30/9/2015.

De werkervaringsprojecten zijn beëindigd op 30 september 2015. Bijgevolg zijn er geen cijfers over die projecten voor 2016.

Vanaf 1 juli 2015 is VDAB verantwoordelijk voor de Vlaamse maatregel 'werkervaring' en heeft deze maatregel meteen geïntegreerd in de methodiek 'intensief werkplekieren'.

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 22: Aantal personen in SIW- begeleiding, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2015-2016 (STOPGEZET).

	2013	2014	2015	2016	2017
West-Vlaanderen	--	--	298	300	--
Vlaams Gewest	--	--	2.221	2.394	--
Aantal West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	--	--	13,4%	12,5%	--

SIW was pas mogelijk vanaf 1 juli 2015. Alle SIW-begeleidingen werden (uiterlijk) beëindigd op 31/12/2016.

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 23: Aantal personen in TIW-begeleiding, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2016-2017.

	2013	2014	2015	2016	2017
West-Vlaanderen	--	--	--	397	1.070
Vlaams Gewest	--	--	--	2.813	7.622
Aantal West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	--	--	--	14,1%	14,0%

Toeleiding naar TIW is pas mogelijk vanaf 2016.

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 24: Aantal personen in tijdelijke werkervaring, TWE-trajecten VDAB en TWE-trajecten OCMW, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017

	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest					Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
TWE -trajecten VDAB (sinds 1 januari 2018)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Werkervaringsprojecten (tot eind 2015)	600	550	360	--	--	5.109	4.856	3.167	--	--	11,7%	11,3%	11,4%	--	--
SIW (Subsidie Intensief Werkplekieren) (2015-2016)	--	--	298	300	--	--	--	2.221	2.394	--	--	--	13,4%	12,5%	--
TIW (tender Intensief werkplekieren) (2016-2017)	--	--	--	397	1.070	--	--	--	2.814	7.622	--	--	--	14,1%	14,0%
Voorloper van de TWE-trajecten VDAB (tot eind 2017)	600	550	658	697	1.070	5.109	4.856	5.388	5.208	7.622	11,7%	11,3%	12,2%	13,4%	14,0%
TWE -trajecten OCMW (sinds 1 januari 2017)	--	--	--	--	843	--	--	--	--	5.417	--	--	--	--	15,6%
Aantal art.60§7 van de OCMW-wetgeving	1.920	1.917	2.046	2.189	1.714	9.932	9.908	10.281	11.376	10.012	19,3%	19,3%	19,9%	19,2%	17,1%
Aantal art.61 van de OCMW wetgeving	37	48	47	75	78	85	106	120	169	156	43,5%	45,3%	39,2%	44,4%	50,0%

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, VDAB en POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 25: Aantal doelgroepcursisten in de GESCO-opleidingsprojecten, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.

	2013	2014	2015	2016	2017
WEST-VLAANDEREN	517	361	488	287	317
VLAAMS GEWEST	4.613	5.069	3.211	4.551	3.796
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	11,2%	7,1%	15,2%	6,3%	8,4%

GESCO-opleidingsprojecten of Kelchtermansprojecten.

Sterke vermindering gezien regularisaties vanaf 1/1/2016.

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 26: Aantal gestarte beroepsverkennde stages (BVS) inclusief gespecialiseerde oriënterende stages, regio's van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.

	2013	2014	2015	2016	2017
Regio Brugge				233	157
Regio Midden-West-Vlaanderen				225	208
Regio Oostende				139	156
Regio Westhoek				140	168
Regio Zuid-West-Vlaanderen				154	209
WEST-VLAANDEREN	n.b.	765	845	891	898
VLAAMS GEWEST	n.b.	4.922	5.868	6.788	6.488

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 27: Aantal personen tewerkgesteld via art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2013-2017.

	2013			2014			2015			2016			2017		
	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal
Arr. Brugge	81	267	348	65	294	359	71	336	407	75	349	424	9	294	303
Arr. Diksmuide	1	21	22	0	17	17	2	10	12	3	15	18	1	17	18
Arr. Ieper	28	92	120	23	97	120	23	85	108	19	110	129	6	110	116
Arr. Kortrijk	144	418	562	154	445	599	142	509	651	97	587	684	31	525	556
Arr. Oostende	154	318	472	142	285	427	133	303	436	125	373	498	20	338	358
Arr. Roeselare	57	186	243	48	223	271	53	242	295	57	247	304	15	260	275
Arr. Tielt	17	69	86	17	65	82	18	74	92	10	68	78	3	41	44
Arr. Veurne	14	53	67	8	34	42	11	34	45	10	44	54	1	43	44
Regio Brugge	81	267	348	65	294	359	71	336	407	75	349	424	9	294	303
Regio Midden-West-Vlaanderen	74	255	329	65	288	353	71	316	387	67	315	382	18	301	319
Regio Oostende	154	318	472	142	285	427	133	303	436	125	373	498	20	338	358
Regio Westhoek	43	166	209	31	148	179	36	129	165	32	169	201	8	170	178
Regio Zuid-West-Vlaanderen	144	418	562	154	445	599	142	509	651	97	587	684	31	525	556
WEST-VLAANDEREN	496	1.424	1.920	457	1.460	1.917	453	1.593	2.046	396	1.793	2.189	86	1.628	1.714
VLAAMS GEWEST	2.783	7.149	9.932	2.414	7.494	9.908	2.207	8.074	10.281	2.068	9.308	11.376	689	9.323	10.012
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	17,8%	19,9%	19,3%	18,9%	19,5%	19,3%	20,5%	19,7%	19,9%	19,1%	19,3%	19,2%	12,5%	17,5%	17,1%

MH: personen met recht op financiële maatschappelijke hulp (vreemdelingen).

MI: personen met recht op maatschappelijke integratie (leefloners).

Inkanteling in TEW vanaf 1 januari 2017.

Bron: POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen

Tabel 28: Aantal personen tewerkgesteld via art. 61 van de OCMW-wetgeving, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2013-2017.

	2013			2014			2015			2016			2017		
	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal
Arr. Brugge	12	5	17	8	2	10	1	5	6	2	5	7	0	16	16
Arr. Diksmuide	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Arr. Ieper	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Arr. Kortrijk	6	13	19	11	23	34	9	21	30	11	33	44	1	31	32
Arr. Oostende	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	3	3	0	4	4
Arr. Roeselare	0	0	0	1	3	4	4	4	8	8	12	20	1	25	26
Arr. Tielt	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	0
Arr. Veurne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Regio Brugge	12	5	17	8	2	10	1	5	6	2	5	7	0	16	16
Regio Midden-West-Vlaanderen	0	0	0	1	3	4	5	4	9	9	12	21	1	25	26
Regio Oostende	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	3	3	0	4	4
Regio Westhoek	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Regio Zuid-West-Vlaanderen	6	13	19	11	23	34	9	21	30	11	33	44	1	31	32
WEST-VLAANDEREN	18	19	37	20	28	48	15	32	47	22	53	75	2	76	78
VLAAMS GEWEST	28	57	85	36	70	106	30	90	120	40	129	169	8	148	156
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	64,3%	33,3%	43,5%	55,6%	40,0%	45,3%	50,0%	35,6%	39,2%	55,0%	41,1%	44,4%	25,0%	51,4%	50,0%

MH: personen met recht op financiële maatschappelijke hulp (vreemdelingen).

MI: personen met recht op maatschappelijke integratie (leefloners).

Inkanteling in TEW vanaf 1 januari 2017.

Bron: POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 29: Aantal personen in werkervaringsstage (WES), regio's van West-Vlaanderen, 2017.

	2013	2014	2015	2016	2017
Regio Brugge	--	--	--	--	10
Regio Midden-West-Vlaanderen	--	--	--	--	7
Regio Oostende	--	--	--	--	24
Regio Westhoek	--	--	--	--	1
Regio Zuid-West-Vlaanderen	--	--	--	--	13
WEST-VLAANDEREN	--	--	--	--	55
VLAAMS GEWEST (*)	--	--	--	--	224

Vanaf 1 januari 2017 kunnen twee trajecten OCMW starten en hierbinnen kunnen werkervaringsstages worden ingezet. Deze kunnen slechts opgestart worden na hun art. 60§7 / art. 61 tewerkstelling.

Bron:

VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 30: Aantal gestarte opleidingsstages (OS), regio's van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014-2017.

	2013	2014	2015	2016	2017
Regio Brugge				1.084	949
Regio Midden-West-Vlaanderen				829	784
Regio Oostende				813	704
Regio Westhoek				661	634
Regio Zuid-West-Vlaanderen				1.063	948
WEST-VLAANDEREN	n.b.	4.446	4.696	4.450	4.019
VLAAMS GEWEST	n.b.	24.551	24.664	23.060	20.694

Inclusief stages in het buitenland.

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 31: Aantal gestarte IBO-contracten, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2013-2017.

	2013		2014		2015		2016		2017	
	Laag- geschoold	Totaal	Laag- geschoold	Totaal	Laag- geschoold	Totaal	Laag- geschoold	Totaal	Laag- geschoold	Totaal
Arr. Brugge	218	694	275	815	222	743	218	689	192	628
Arr. Diksmuide	39	119	29	116	28	116	40	133	36	100
Arr. Ieper	44	151	57	179	52	166	47	160	32	138
Arr. Kortrijk	119	368	147	530	155	537	138	524	120	454
Arr. Oostende	151	383	122	354	121	339	128	316	115	320
Arr. Roeselare	138	364	155	459	185	475	99	348	77	316
Arr. Tielt	32	117	49	141	34	133	45	137	35	122
Arr. Veurne	75	174	59	175	66	187	57	151	52	130
Regio Brugge	218	694	275	815	222	743	218	689	192	628
Regio Midden-West-Vlaanderen	170	481	204	600	219	608	144	485	112	438
Regio Oostende	151	383	122	354	121	339	128	316	115	320
Regio Westhoek	158	444	145	470	146	469	144	444	120	368
Regio Zuid-West-Vlaanderen	119	368	147	530	155	537	138	524	120	454
WEST-VLAANDEREN	816	2.370	893	2.769	863	2.696	772	2.458	659	2.208
VLAAMS GEWEST	4.085	12.539	4.463	14.603	4.560	15.139	4.766	15.293	4.560	15.013
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	20,0%	18,9%	20,0%	19,0%	18,9%	17,8%	16,2%	16,1%	14,5%	14,7%

IBO: Individuele Beroepsopleiding in de Onderneming.

Verdeling naar arrondissement en regio op basis van bedrijfsvestiging. Deze cijfers wijken af van de gegevens op basis van de regio van de dossierbeheerder (tabel 31).

De cijfers bevatten ook de C-IBO en IBOT.

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 32: Aantal IBO'ers naar kansengroep, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.

	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest					Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Laaggeschoolden	821	895	867	750	646	4.125	4.495	4.610	4.583	4.514	19,9%	19,9%	18,8%	18,9%	16,6%
Ouderen (> 50 jaar)	70	91	73	86	85	496	595	592	632	742	14,1%	15,3%	12,3%	11,6%	11,6%
Langdurige werkzoekenden > 1 jaar	400	483	537	470	428	2.638	3.181	3.477	3.597	3.651	15,2%	15,2%	15,4%	14,9%	12,9%
Personen met een arbeidshandicap	160	170	190	185	207	859	1.093	1.255	1.371	1.569	18,6%	15,6%	15,1%	13,9%	11,8%
Allochtonen	180	233	231	221	292	1.665	1.853	2.075	2.158	2.698	10,8%	12,6%	11,1%	10,7%	8,2%
Totaal	2.380	2.772	2.707	2.440	2.200	12.723	14.788	15.379	15.257	15.120	18,7%	18,7%	17,6%	17,7%	16,1%

Op basis van de regio van de dossierbeheerder.

Toestand op 31 december.

De cijfers bevatten ook C-IBO (vanaf 2012) en IBOT.

Elke werkzoekende (hoog- of laaggeschoold, recent of langdurig werkzoekend, jong of oud, ...) kan een individuele beroepsopleiding op de werkvloer volgen. De groep 'andere' betreft dus alle werkzoekenden in een IBO-statuuut die niet tot de kansengroepen (de vijf vermelde categorieën) behoren.

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 33: Aantal personen binnen IBO-interim, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.

	2013	2014	2015	2016	2017
WEST-VLAANDEREN	0	0	0	0	0
VLAAMS GEWEST	4	3	1	0	1
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	0,0%	0,0%	0,0%	--	0,0%

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 34: Aantal gestarte beroepsinlevingsovereenkomsten (BIO), arrondissementen van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.

	2013	2014	2015	2016	2017
Arr. Brugge	0	0	6	51	75
Arr. Diksmuide	0	0	0	4	3
Arr. Ieper	0	0	3	13	36
Arr. Kortrijk	0	1	2	17	51
Arr. Oostende	0	0	2	5	9
Arr. Roeselare	0	0	2	34	83
Arr. Tielt	0	0	0	5	9
Arr. Veurne	0	0	0	18	27
Regio Brugge	0	0	6	51	75
Regio Midden-West-Vlaanderen	0	0	2	39	92
Regio Oostende	0	0	2	5	9
Regio Westhoek	0	0	3	35	66
Regio Zuid-West-Vlaanderen	0	1	2	17	51
WEST-VLAANDEREN	0	1	15	147	293
VLAAMS GEWEST	3	7	305	1.154	1.841
Buiten Vlaanderen	34	30	44	106	249
TOTAAL	37	37	349	1.260	2.090
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	0,0%	14,3%	4,9%	12,7%	15,9%

BIO: beroepsinlevingsovereenkomst.

Regionale verdeling op basis van de vestiging van het bedrijf.

Cijfers op basis van registraties in VDAB klantendossiers.

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 35: Aantal BIO-contracten waaraan een ESF-subsidie gekoppeld was, regio's van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2018.

	Schooljaar 2012-2013	Schooljaar 2013-2014	Schooljaar 2014-2015	Schooljaar 2015-2016	Schooljaar 2016-2017	Schooljaar 2017-2018
Regio Brugge						
Regio Midden-West-Vlaanderen	1	1		3		
Regio Oostende	2		1	1		
Regio Westhoek	3	2	2	3	2	
Regio Zuid-West-Vlaanderen		1	2		1	
WEST-VLAANDEREN	6	4	5	7	3	0
VLAAMS GEWEST	49	61	56	162	59	10
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	12,2%	6,6%	8,9%	4,3%	5,1%	0,0%

BIO: beroepsinlevingsovereenkomst.

BIO waaraan een ESF-subsidie gekoppeld is kan maar tot de leeftijd van 19 jaar.

Momentopname telkens op 1 februari van het lopende schooljaar.

Het feit dat er een terugval is in het aantal BIO-contracten heeft te maken met het feit dat deze contractvorm uitdovend is.

Het decreet leren en werken bepaalt nu immers in art. 6, §2, 1° dat een reguliere tewerkstelling enkel kan met een overeenkomst alternerende opleiding, een stageovereenkomst alternerende opleiding of een deeltijdse arbeidsovereenkomst. Op termijn zullen er dus nagenoeg geen BIO-contracten meer zijn.

BIO heet vanaf 1 september 2018 'BIS' ('beroepsinlevingsstage').

Bron: Departement Onderwijs en Vorming, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 36: Aantal gestarte instapstages, regio's van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.

	2013	2014	2015	2016	2017
Regio Brugge				5	8
Regio Midden-West-Vlaanderen				4	1
Regio Oostende				3	0
Regio Westhoek				5	8
Regio Zuid-West-Vlaanderen				20	11
WEST-VLAANDEREN	109	98	71	37	28
VLAAMS GEWEST	589	618	504	300	106

Instapstage voor jongeren werd op 1 september 2018 stopgezet.

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 37: Werking van de activiteitencoöperaties, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.

	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal infosessies totaal	15	8	3	9	10	73	65	59	65	68
Aantal werkzoekenden op infosessie	154	120	45	136	122	897	934	828	972	957
Aantal intakegesprekken	65	56	22	63	66	277	276	277	317	266
Aantal mensen actief in traject	56	56	66	66	74	246	278	308	333	362
waarvan traject gestart vóór jaar X	32	26	35	36	40	121	130	151	166	181
waarvan traject nieuw gestart in jaar X	24	30	31	30	34	125	148	157	167	181
Totaal in facturatiefase in jaar X	51	48	59	58	60	193	239	248	270	291
Uitstroom in jaar X	30	20	29	26	31	111	128	147	148	167
zelfstandig hoofdberoep	21	9	16	6	6	64	53	67	58	57
loontrekend + zelfstandig bijberoep	2	2	6	6	2	8	18	12	19	14
ziekte-uitkering + zelfstandig bijberoep				0	0	0	0	0	0	2
werkloos + zelfstandig bijberoep		2		2	14	0	9	1	8	44
loontrekend	2	2	1	3	3	11	15	24	15	14
langdurig ziek/zwangerschap		1		1	0	1	5	3	5	10
uitgeschreven als werkzoekende				1	0	1	1	1	1	0
werkloos of onbekend	5	4	6	7	6	26	27	39	42	26
Aandeel in functie van afgeronde trajecten (uitstroom)										
uitstroom naar werk	83%	75%	79%	65%	81%	75%	67%	70%	62%	52%
uitstroom zelfst. statuut (hoofd/bijberoep)	77%	65%	76%	54%	71%	65%	55%	54%	52%	44%
terugkeer naar werkloosheid of onbekend	17%	20%	21%	27%	19%	23%	21%	27%	28%	16%
overige (ziekte, zwanger, uitgeschreven,...)	0%	5%	0%	8%	0%	2%	5%	3%	4%	6%

Bron: Vlaamse activiteitencoöperaties, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 38: Aantal jongeren in een brugproject, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2018.

	Schooljaar 2012-2013	Schooljaar 2013-2014	Schooljaar 2014-2015	Schooljaar 2015-2016	Schooljaar 2016-2017	Schooljaar 2017-2018
ROP Brugge	39	35	34	24	17	28
ROP Midden-West-Vlaanderen	20	21	19	10	9	10
ROP Oostende	33	31	23	18	21	35
ROP Westhoek	16	10	24	15	16	17
ROP Zuid-West-Vlaanderen	113	113	107	62	64	81
WEST-VLAANDEREN	222	208	207	129	127	171
VLAAMS GEWEST	983	970	930	930	620	792
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	22,6%	21,4%	22,3%	13,9%	20,5%	21,6%

Gemiddelde van tien meetpunten (maandelijks).

Bron: Departement Onderwijs en Vorming, Dienst Beroepsopleiding, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 39: Aantal jongeren in een voortraject, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2018.

	Schooljaar 2012-2013	Schooljaar 2013-2014	Schooljaar 2014-2015	Schooljaar 2015-2016	Schooljaar 2016-2017	Schooljaar 2017-2018
ROP Brugge	28	22	27	25	23	23
ROP Midden-West-Vlaanderen	16	16	12	11	8	13
ROP Oostende	28	21	19	25	25	32
ROP Westhoek	15	10	19	19	21	21
ROP Zuid-West-Vlaanderen	56	61	55	44	43	38
WEST-VLAANDEREN	143	130	132	124	120	127
VLAAMS GEWEST	767	678	658	591	559	564
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	18,6%	19,2%	20,1%	21,0%	21,5%	22,5%

Toestand op 1 februari van het betrokken schooljaar.

Bron: Departement Onderwijs en Vorming, Dienst Beroepsopleiding, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 40: Aantal jongeren in een Persoonlijk Ontwikkelingstraject (POT), West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2018.

	Schooljaar 2012-2013	Schooljaar 2013-2014	Schooljaar 2014-2015	Schooljaar 2015-2016	Schooljaar 2016-2017	Schooljaar 2017-2018
ROP Brugge	16	15	17	17	13	15
ROP Midden-West-Vlaanderen	6	9	6	5	9	5
ROP Oostende	13	7	20	17	17	17
ROP Westhoek	14	7	15	15	14	15
ROP Zuid-West-Vlaanderen	64	54	56	66	61	64
WEST-VLAANDEREN	113	92	114	120	114	116
VLAAMS GEWEST	587	570	603	589	613	617
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	19,3%	16,1%	18,9%	20,4%	18,6%	18,8%

Toestand op 1 februari van het betrokken schooljaar.

Bron: Departement Onderwijs en Vorming, Dienst Beroepsopleiding, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

	Schooljaar 2012-2013	Schooljaar 2013-2014	Schooljaar 2014-2015	Schooljaar 2015-2016	Schooljaar 2016-2017	Schooljaar 2017-2018
ROP Brugge	n.b.	39	44	30	31	33
ROP Midden-West-Vlaanderen	n.b.	23	8	15	20	20
ROP Oostende	n.b.	49	48	39	32	28
ROP Westhoek	n.b.	62	24	31	29	32
ROP Zuid-West-Vlaanderen	n.b.	146	170	111	107	111
WEST-VLAANDEREN	n.b.	319	294	226	219	224
VLAAMS GEWEST	n.b.	1.520	1.516	1.170	1.147	1.207
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	n.b.	21,0%	19,4%	19,3%	19,1%	18,6%

Totaalcijfers (aantal bereikte leerlingen in ieder schooljaar).

Bron: Departement Onderwijs en Vorming, Dienst Beroepsopleiding, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 41: Aantal leerlingen in duaal leren, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2017-2019.

	Schooljaar 2012-2013	Schooljaar 2013-2014	Schooljaar 2014-2015	Schooljaar 2015-2016	Schooljaar 2016-2017	Schooljaar 2017-2018	Schooljaar 2018-2019
Antwerpen	--	--	--	--	27	147	319
Limburg	--	--	--	--	15	76	153
Oost-Vlaanderen	--	--	--	--	55	103	243
Vlaams-Brabant	--	--	--	--	19	65	187
WEST-VLAANDEREN	--	--	--	--	17	74	151
VLAAMS GEWEST	--	--	--	--	133	465	1.053
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	--	--	--	--	12,8%	15,9%	14,3%

Bron: Departement Onderwijs en Vorming, Afdeling Secundair Onderwijs en Leerlingenbegeleiding, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 42: Aantal personen tewerkgesteld volgens het PWA-statuut naar geslacht, gemeenten van West-Vlaanderen, 2013-2017.

Gemeente	2013			2014			2015			2016			2017		
	M	V	T	M	V	T	M	V	T	M	V	T	M	V	T
Beernem	10	19	29	12	16	28	12	13	25	10	9	18	6	7	13
Blankenberge	15	35	50	17	30	47	12	29	41	10	27	37	8	20	28
Brugge	37	56	93	34	51	86	32	40	72	32	35	66	28	23	51
Damme	1	16	17	1	14	15	1	10	12	2	7	9	1	6	7
Jabbeke	2	15	18	3	13	15	3	11	13	2	10	12	2	7	9
Knokke-Heist	4	16	19	4	13	18	5	11	16	6	8	14	4	8	12
Oostkamp	13	31	44	14	26	40	10	22	32	9	17	26	7	12	20
Torhout	6	18	24	7	14	21	4	14	18	4	11	16	4	9	12
Zedelgem	5	20	25	6	15	21	5	10	15	4	9	13	4	5	8
Zuienkerke	0	2	2	0	2	2	0	2	2	0	2	2	0	1	1
Diksmuide	7	19	25	7	16	23	6	14	19	6	14	20	5	15	19
Houthulst	9	20	28	9	19	28	8	18	26	9	15	23	8	11	19
Koekelare	4	13	17	6	13	19	7	9	16	6	9	15	6	7	14
Kortemark	7	13	20	8	14	21	8	9	17	7	9	15	5	9	14
Lo-Reninge	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Heuveland	1	9	10	0	10	10	1	9	10	0	6	6	0	5	5
Ieper	18	73	92	21	68	90	17	65	83	13	56	69	11	48	59
Langemark-Poelkapelle	2	10	12	2	7	9	2	7	9	2	7	9	2	4	6
Mesen	0	2	2	0	3	3	0	1	1	0	1	1	0	2	2
Poperinge	5	32	36	7	27	34	5	23	27	4	22	26	5	22	27
Vleteren	1	5	6	1	5	6	1	4	5	1	1	2	1	0	1
Wervik	12	34	45	17	28	44	17	22	39	15	22	37	11	20	31
Zonnebeke	3	12	15	3	10	12	2	8	9	2	5	8	2	4	6
Anzegem	6	22	28	5	17	22	5	15	20	5	11	15	3	8	11
Avelgem	2	22	24	2	23	25	3	24	26	3	22	25	3	17	20
Deerlijk	4	12	16	4	10	14	4	9	13	4	8	11	4	6	9
Harelbeke	8	32	40	8	30	38	7	25	32	6	22	28	4	19	22
Kortrijk	18	45	63	19	39	58	13	32	46	14	31	44	11	22	33
Kuurne	5	16	21	4	16	20	4	15	19	3	14	18	2	9	11
Lendelede	0	12	12	1	12	13	0	11	12	0	11	11	0	7	7
Menen	15	54	68	13	51	64	12	54	66	13	55	68	11	50	61
Spiere-Helkijn	0	3	3	0	3	3	0	3	3	0	3	3	0	3	3
Waregem	8	55	63	9	52	62	7	47	54	6	42	48	6	36	41
Wevegem	7	21	28	6	20	26	6	18	24	5	16	21	6	13	19
Zwevegem	8	26	34	9	23	32	7	17	24	6	16	23	4	12	16
Bredene	12	14	27	12	9	23	11	12	23	8	11	19	8	11	19
De Haan	6	8	14	6	9	14	5	5	10	5	4	9	6	4	10
Gistel	7	23	30	7	23	30	9	21	31	9	17	27	10	15	24
Ichtegem	9	24	33	11	20	30	10	14	24	7	13	20	5	11	16
Middelkerke	10	15	24	11	16	27	10	12	22	10	11	22	8	13	20
Oostende	62	59	121	72	58	130	75	51	125	76	49	125	68	40	108
Oudenburg	7	19	26	8	18	26	7	18	26	8	16	23	5	14	18
Hooglede	3	6	8	3	4	7	2	4	6	2	3	5	1	3	5
Ingelmunster	2	13	15	2	8	10	3	6	9	3	6	8	2	5	7
Izegem	12	33	45	12	31	43	12	22	34	12	17	29	9	12	21
Ledegem	2	5	7	3	6	8	1	4	5	1	4	5	1	4	4
Lichtervelde	2	3	4	2	1	3	1	1	2	2	0	2	2	0	2
Moorslede	4	4	8	4	3	7	3	3	6	3	2	5	2	1	3
Roeselare	17	58	75	16	58	74	18	52	69	15	41	57	16	38	55
Staden	2	5	7	2	4	5	2	3	6	3	4	6	3	4	7
Ardoie	2	7	8	2	5	7	1	5	6	1	5	6	1	4	5
Dentergem	2	8	9	1	6	8	1	6	7	1	5	5	1	4	5
Meulebeke	2	13	14	2	12	14	2	10	12	2	5	6	1	3	4
Oostrozebeke	1	7	8	1	6	7	0	6	7	0	4	4	0	4	4
Pittem	1	6	6	1	4	5	1	5	6	1	3	4	1	2	3
Ruislede	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tielt	3	12	15	5	12	16	3	10	13	2	6	9	3	6	9
Wielsbeke	5	24	29	6	22	28	7	21	27	5	17	22	4	12	16
Wingene	8	13	21	8	10	18	6	6	12	5	4	9	4	3	7
Alveringem	2	3	6	3	3	6	3	3	5	2	3	4	1	1	3
De Panne	7	8	15	6	8	14	6	7	13	6	6	12	3	4	8
Koksijde	3	7	10	3	7	10	2	5	7	1	4	5	1	3	4
Nieuwpoort	5	5	10	4	4	8	3	4	7	2	3	5	1	2	3
Veurne	5	4	9	7	5	12	4	4	9	4	4	9	4	4	8
Arr. Brugge	93	227	320	97	194	291	84	161	245	78	135	213	63	98	161
Arr. Diksmuide	27	65	91	30	61	92	29	50	79	27	47	74	24	41	65
Arr. Ieper	42	177	219	50	157	207	44	138	182	37	121	158	32	104	136
Arr. Kortrijk	82	318	399	80	296	376	67	270	337	63	250	313	53	202	254
Arr. Oostende	113	162	275	126	154	280	128	133	261	124	120	244	109	107	216
Arr. Roeselare	43	126	169	43	114	158	43	95	137	40	77	117	36	67	103
Arr. Tielt	23	88	111	25	78	103	20	68	88	17	49	66	15	38	53
Arr. Veurne	23	27	49	23	27	51	18	22	41	14	19	34	11	14	25
Regio Brugge	93	227	320	97	194	291	84	161	245	78	135	213	63	98	161
Regio Midden-West-Vlaanderen	65	214	279	69	192	261	63	163	226	57	126	183	52	104	156
Regio Oostende	113	162	275	126	154	280	128	133	261	124	120	244	109	107	216
Regio Westhoek	91	269	360	103	245	349	91	211	302	78	187	265	67	159	226
Regio Zuid-West-Vlaanderen	82	318	399	80	296	376	67	270	337	63	250	313	53	202	254
WEST-VLAANDEREN	443	1.189	1.633	475	1.081	1.556	433	937	1.370	400	818	1.217	343	670	1.013
VLAAMS GEWEST	2.441	4.353	6.794	2.532	4.038	6.570	2.423	3.558	5.982	2.264	3.229	5.493	1.957	2.694	4.651
BELGIË	5.449	9.773	15.222	5.555	9.005	14.560	5.066	7.584	12.650	4.812	6.910	11.722	4.334	6.019	10.353
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	18,2%	27,3%	24,0%	18,7%	26,8%	23,7%	17,9%	26,3%	22,9%	17,7%	25,3%	22,2%	17,5%	24,9%	21,8%
Aandeel West-Vlaanderen in België	8,1%	12,2%	10,7%	8,5%	12,0%	10,7%	8,5%	12,4%	10,8%	8,3%	11,8%	10,4%	7,9%	11,1%	9,8%

PWA: plaatselijk werkgelegenheidsagentschap.

Bron: RVA, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen

Tabel 43: Aantal DAZ-trajecten, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2019.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
WEST-VLAANDEREN	n.b.	145	76	--	27	40	13
VLAAMS GEWEST	n.b.	743	374	--	27	40	13
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	n.b.	19,5%	20,3%	--	100%	100%	100%

DAZ: doorstroom uit arbeidszorg.

Contingent DAZ 1 (1/9/12 - 31/12/14): West-Vlaanderen 80 trajecten, Vlaams Gewest 400 trajecten.

Contingent DAZ bis (1/12/13 - 31/12/15): West-Vlaanderen 80 trajecten, Vlaams Gewest 400 trajecten.

DAZ werd verder niet verlengd of vervangen.

In West-Vlaanderen werd een overeenkomst gesloten tussen VDAB en een aantal arbeidszorginitiatieven (met ondersteuning van de POM West-Vlaanderen) om over de periode van 1 april 2017 t.e.m. juli 2018 27 trajecten 'competentieversterking en empowerment' op te starten. In 2018 werd dergelijke overeenkomst nog een laatste keer herhaald (eind juni 2018 tot juni 2019). Trajecten konden opstarten tot eind juni 2018. 13 trajecten werden opgestart in 2018.

Bron: Steunpunt Arbeidszorg West-Vlaanderen (vzw STAM), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 44: Aantal TAZ (Tender Activering Zorg)-trajecten, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.

	TAZ bis												TAZ tris
	Eind 2013			Eind 2014 (cumul)			Eind 2015 (cumul)			Eind 2016 (cumul)			
	AV	BZ	UV	AV	BZ	UV	AV	BZ	UV	AV	BZ	UV	
Provincie Antwerpen	309	309	0	664	500	164	977	675	302	1.313	985	328	n.b.
Provincie Limburg	240	239	1	463	372	91	705	467	238	956	740	216	n.b.
Provincie Oost-Vlaanderen	267	266	1	532	378	154	789	556	233	1.098	835	263	n.b.
Provincie Vlaams-Brabant	183	179	4	404	287	117	586	437	149	789	633	156	n.b.
Provincie West-Vlaanderen	175	172	3	319	224	95	465	342	123	658	517	141	134*
VLAAMS GEWEST	1.174	1.165	9	2.382	1.761	621	3.522	2.477	1.045	4.814	3.710	1.104	944**
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	14,9%	14,8%	33,3%	13,4%	12,7%	15,3%	13,2%	13,8%	11,8%	13,7%	13,9%	12,8%	n.b.

AV: aanvraag

BZ: bezig

UV: uitgevoerd

De eerste TAZ-trajecten - met voornamelijk toeleiding vanuit VDAB - liepen van september 2009 tot en met 31/12/2012 voor 1.100 trajecten in Vlaanderen (en 160 in West-Vlaanderen).

De TAZ-bis liep van januari 2013 tot en met eind december 2016 (tevens 1.100 in Vlaanderen en 160 in West-Vlaanderen).

Er kwam een laatste verlenging van deze trajecten, zijnde de TAZ tris (periode januari 2017 tot en met juli 2018). Deze laatste verlenging was een overgangsjaar voor de nu goedgekeurde activeringstrajecten binnen het Decreet Werk- en Zorgtrajecten die startten per 1 juli 2018.

* Eind december 2017 waren in West-Vlaanderen 129 werkzoekenden nog bezig met deze activeringsbegeleiding, bij 5 werkzoekenden werd de activeringsbegeleiding in hetzelfde jaar beëindigd. 26 werkzoekenden werden toegeleid naar activeringsbegeleiding maar startten op in het volgende werkjaar.

** In 2016 waren in West-Vlaanderen 175 trajecten bezig; in 2017 waren dat er 134 (of -23,4%). Exacte cijfers voor Vlaanderen voor 2017 ontbreken. Als we ervan uitgaan dat Vlaanderen in 2017 een gelijkaardige afname kende ten opzichte van 2016, dan betekent dit in totaal 944 trajecten voor Vlaanderen in 2017.

Bron: vzw GTB, Steunpunt Arbeidszorg West-Vlaanderen (vzw STAM), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 45: Aantal arbeidszorgmedewerkers in sociale werkplaatsen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2017.

	Doelgroep- werknemers
Arr. Brugge	66
Arr. Diksmuide	7
Arr. Ieper	59
Arr. Kortrijk	112
Arr. Oostende	13
Arr. Roeselare	30
Arr. Tielt	1
Arr. Veurne	24
Regio Brugge	66
Regio Midden-West-Vlaanderen	31
Regio Oostende	13
Regio Westhoek	90
Regio Zuid-West-Vlaanderen	112
WEST-VLAANDEREN	312
VLAAMS GEWEST	1.436
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	21,7%

! De data voor 2017 betreffen gegevens over de werknemerspopulatie in het laatste kwartaal van 2017. Door een verschil in manier van registreren, zijn deze niet te vergelijken met de (bereik)cijfers van de voorgaande jaren waarin ook de uitstroom werd meegeteld.

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 46: Aantal arbeidszorgmedewerkers in sociale werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.

	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest					Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Doelgroepwerknemers	431	503	580	669	312	2.128	2.439	2.776	3.163	1.436	20,3%	20,6%	20,9%	21,2%	21,7%
Omkeringspersoneel	29	31	33	39	n.b.	141	156	166	178	n.b.	20,6%	19,9%	19,9%	21,9%	n.b.
Totale tewerkstelling	460	534	613	708	n.b.	2.269	2.595	2.942	3.341	n.b.	20,3%	20,6%	20,8%	21,2%	n.b.

! De data voor 2017 betreffen gegevens over de werknemerspopulatie in het laatste kwartaal van 2017. Door een verschil in manier van registreren, zijn deze niet te vergelijken met de (bereik)cijfers van de voorgaande jaren waarin ook de uitstroom werd meegeteld.

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 47: Aantal arbeidszorgmedewerkers naar sector, arrondissementen West-Vlaanderen, 2017.

	Sector geestelijke gezondheidszorg	Sector zorg voor personen met een handicap	Algemeen welzijnswerk	Sector van de sociale economie	Andere	Totaal
Arr. Brugge	73	0	115	116		304
Arr. Diksmuide	0	1	0	24		25
Arr. Ieper	100	0	0	60		160
Arr. Kortrijk	195	17	55	178		445
Arr. Oostende	0	0	0	2		2
Arr. Roeselare	113	64	0	103		280
Arr. Tielt	0	82	0	9		91
Arr. Veurne	0	0	0	2		2
Regio Brugge	73	0	115	116		304
Regio Midden-West-Vlaanderen	113	146	0	112		371
Regio Oostende			0	2		2
Regio Westhoek	100	1	0	86		187
Regio Zuid-West-Vlaanderen	195	17	55	178		445
WEST-VLAANDEREN	481	164	170	494		1.309
VLAAMS GEWEST	2.903	1.380	355	2.597	327	7.562
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	16,6%	11,9%	47,9%	19,0%	0,0%	17,3%

Sociale economie: 'sector van de sociale economie', 'beschutte werkplaats', 'lokale diensteneconomie', 'sociale werkplaats'.

Bron: vzw STAM (Steunpunt Activering op Maat), Registratiesysteem Arbeidszorg (toestand 28/05/2018), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 48: Aantal arbeidszorgmedewerkers naar sector, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.

	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest					Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Sector geestelijke gezondheidszorg	400	406	417	455	481	2.554	2.725	2.768	2.800	2.903	15,7%	14,9%	15,1%	16,3%	16,6%
Sector zorg voor personen met een handicap	173	192	201	185	164	1.101	1.256	1.310	1.342	1.380	15,7%	15,3%	15,3%	13,8%	11,9%
Algemeen welzijnswerk	191	195	182	187	170	361	420	409	342	355	52,9%	46,4%	44,5%	54,7%	47,9%
Sector van de sociale economie	349	357	394	426	494	2.193	2.258	2.304	2.469	2.597	15,9%	15,8%	17,1%	17,3%	19,0%
Andere						242	248	312	321	327	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal	1.113	1.150	1.194	1.253	1.309	6.451	6.907	7.103	7.274	7.562	17,3%	16,6%	16,8%	17,2%	17,3%

Sociale economie: 'sector van de sociale economie', 'beschutte werkplaats', 'lokale diensteneconomie', 'sociale werkplaats'.

Bron: vzw STAM (Steunpunt Activering op Maat), Registratiesysteem Arbeidszorg (toestand 28/05/2018), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 49: Tewerkstelling en (arbeidsmatige) participatie van personen uit de kansengroepen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2017.

	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest					Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest					Evolutie 2013-2017		Evolutie 2016-2017			
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest		
TREDE 5 - BETAALD WERK MET ONDERSTEUNING	a + b + c + d + e + f + 40%g ⁽¹⁾ + h + i + j + k	39.090	42.427	44.251	42.819	44.672	187.056	205.340	212.583	206.535	211.287	20,9%	20,7%	20,8%	20,7%	21,1%	▲ +14,3%	▲ +13,0%	▲ +4,3%	▲ +2,3%	
INDIVIDUELE INSCHAKELING	a t/m f	33.255	36.533	38.804	37.500	39.452	161.585	180.023	189.556	184.575	190.042	20,6%	20,3%	20,5%	20,3%	20,8%	▲ +18,6%	▲ +17,6%	▲ +5,2%	▲ +3,0%	
Doelgroepkortingen	a + b + c + d + e + f	31.557	34.889	37.234	35.966	37.993	154.528	173.233	182.923	178.173	183.983	20,4%	20,1%	20,4%	20,2%	20,7%	▲ +20,4%	▲ +19,1%	▲ +5,6%	▲ +3,3%	
- Vlaams doelgroepenbeleid	a + b + c + d	28.100	30.664	32.576	31.438	35.376	130.980	145.665	153.679	151.092	168.975	21,5%	21,1%	21,2%	20,8%	20,9%	▲ +25,9%	▲ +29,0%	▲ +12,5%	▲ +11,8%	
Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP)	a	2.297	2.707	2.864	2.677	2.963	10.454	12.126	12.977	13.558	15.458	22,0%	22,3%	22,1%	19,7%	19,2%	▲ +29,0%	▲ +47,9%	▲ +10,7%	▲ +14,0%	
Vlaamse tewerkstellingspremie 50+	b	716	735	353	0	0	3.149	3.130	1.640	0	0	22,7%	23,5%	21,5%	20,9%	21,1%	▼ -100,0%	▼ -100,0%			
RSZ-korting 54-plus	c	20.793	22.779	24.837	22.004	24.210	100.900	112.832	121.735	107.959	116.248	20,6%	20,2%	20,4%	20,4%	20,8%	▲ +16,4%	▲ +15,2%	▲ +10,0%	▲ +7,7%	
RSZ-korting jongeren	d	4.294	4.443	4.522	6.757	8.203	16.477	17.577	17.327	29.575	37.269	26,1%	25,3%	26,1%	22,8%	22,0%	▲ +91,0%	▲ +126,2%	▲ +21,4%	▲ +26,0%	
- RSZ-korting langdurige werklozen	e	2.982	3.758	3.957	3.878	1.944	19.862	23.383	24.541	23.457	11.408	15,0%	16,1%	16,1%	16,5%	17,0%	▼ -34,8%	▼ -42,6%	▼ -49,9%	▼ -51,4%	
- Gesco (o.a. BKO)	f	1.191	1.202	1.054	650	673	6.835	7.315	6.343	3.624	3.600	17,4%	16,4%	16,6%	17,9%	18,7%	▼ -43,5%	▼ -47,3%	▼ +3,5%	▼ -0,7%	
SINE (in hervorming naar individueel maatwerk)	g	1.698	1.644	1.570	1.534	1.459	7.057	6.790	6.633	6.402	6.059	24,1%	24,2%	23,7%	24,0%	24,1%	▼ -14,1%	▼ -14,1%	▼ -9,9%	▼ -5,4%	
COLLECTIEVE INSCHAKELING	h t/m k	6.138	6.145	6.036	6.239	6.095	26.556	26.261	25.367	25.801	24.880	23,1%	23,4%	23,8%	24,2%	24,5%	▼ -0,7%	▼ -6,3%	▼ -2,3%	▼ -3,6%	
Lokale diensteneconomie (LDE)	h	348	312	308	288	291	2.562	2.282	2.355	2.405	2.032	13,6%	13,7%	13,1%	12,0%	14,3%	▼ -16,4%	▼ -20,7%	▼ -10,5%	▼ -15,5%	
Collectief maatwerk	i + j + k	5.790	5.833	5.728	5.951	5.804	23.994	23.979	23.012	23.396	22.848	24,1%	24,3%	24,9%	25,4%	25,4%	▲ +0,2%	▲ -4,8%	▲ -2,5%	▲ -2,3%	
Maatwerkbedrijven - beschutte werkplaatsen	i	4.639	4.740	4.774	4.899	4.908	17.380	17.616	17.503	17.820	18.040	26,7%	26,9%	27,3%	27,2%	27,2%	▲ +5,8%	▲ +3,8%	▲ +0,2%	▲ +2,3%	
Maatwerkbedrijven - sociale werkplaatsen	j	1.041	1.048	923	1.024	878	5.254	5.382	4.937	5.312	4.588	19,8%	19,5%	18,7%	19,3%	19,1%	▼ -15,7%	▼ -12,7%	▼ -14,3%	▼ -13,6%	
Invoepprojecten	k	110	45	31	28	18	1.360	981	572	264	220	8,1%	4,6%	5,4%	10,6%	8,2%	▼ -83,6%	▼ -83,8%	▼ -35,7%	▼ -16,7%	
TREDE 4 - TUDELIJKE ACTIVERENDE TRAJECTEN	l t/m e'	6.338	11.318	11.812	11.376	10.740	34.375	64.908	64.473	66.540	63.276	18,4%	17,4%	18,3%	17,1%	17,0%	▲ +69,5%	▲ +84,1%	▼ -5,6%	▼ -4,9%	
Tijdelijke activerende trajecten	l t/m o	1.117	911	1.146	984	1.387	9.722	9.925	8.599	9.758	11.418	11,5%	9,2%	13,3%	10,1%	12,1%	▲ +24,2%	▲ +17,4%	▲ +41,0%	▲ +17,0%	
- Voorloper TWE-trajecten VDAB	l + m + n	600	550	658	697	1.070	5.109	4.856	5.388	5.207	7.622	11,7%	11,3%	12,2%	13,4%	14,0%	▲ +78,3%	▲ +49,2%	▲ +53,5%	▲ +46,4%	
Werkvervalsprojecten (tot 2015)	l	600	550	360	0	0	5.109	4.856	3.167	0	0	11,7%	11,3%	11,4%	13,4%	14,0%	▼ -100,0%	▼ -100,0%			
SIW (Subsidie Intensief Werkplekieren) (2015-2016)	m	0	0	298	300	0	0	0	2.221	2.394	0			13,4%	12,5%			▼ -100,0%	▼ -100,0%		
TIW (Tender Intensief Werkplekieren) (2016-2017)	n	0	0	0	397	1.070	0	0	0	2.813	7.622			14,1%	14,0%			▲ +169,5%	▲ +171,0%		
- GESCO-opleidingsprojecten	o	517	361	488	287	317	4.613	5.069	3.211	4.551	3.796	11,2%	7,1%	15,2%	6,3%	8,4%	▼ -38,7%	▼ -17,7%	▲ +10,5%	▼ -16,6%	
Werkplekieren - Werkplekinstrumenten	p t/m x	2.882	8.168	8.583	8.561	7.744	14.698	44.578	46.303	47.613	44.082	19,6%	18,3%	18,5%	18,0%	17,6%	▲ +168,7%	▲ +199,9%	▼ -9,5%	▼ -7,4%	
Beroepsverkenkende stages (BVS)	p	n.b.	765	845	891	898	n.b.	4.922	5.868	6.788	6.488		15,5%	14,4%	13,1%	13,8%		▲ +0,8%	▼ -4,4%	▼ -4,4%	
Art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving	q	1.920	1.917	2.046	2.189	1.714	9.932	9.908	10.281	11.376	10.012	19,3%	19,3%	19,9%	19,2%	17,1%	▼ -10,7%	▲ +0,8%	▼ -21,7%	▼ -12,0%	
Art. 61 van de OCMW-wetgeving	r	37	48	47	75	78	85	106	120	169	156	43,5%	45,3%	39,2%	44,4%	50,0%	▲ +110,8%	▲ +83,5%	▲ +4,0%	▼ -7,7%	
Werkvervalsstage (WES) (vanaf 2018)	s	0	0	0	0	55	0	0	0	224				24,6%							
Opleidingsstages (OS)	t	n.b.	4.446	4.696	4.450	4.019	n.b.	24.551	24.664	23.060	20.694		18,1%	19,0%	19,3%	19,4%			▼ -9,7%	▼ -10,3%	
(laageschoolde) IBO	u	816	893	863	772	659	4.085	4.463	4.560	4.766	4.560	20,0%	20,0%	18,9%	16,2%	14,5%	▼ -19,2%	▲ +11,6%	▼ -14,6%	▼ -4,3%	
IBO interim	v	0	0	0	0	0	4	3	1	0	1	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%		▼ -75,0%			
Beroepsinlevingsovereenkomsten (BIO)	w	0	0	15	147	293	3	7	305	1.154	1.841	0,0%	14,3%	4,9%	12,7%	15,9%		▲ +612,6%	▲ +99,3%	▲ +59,5%	
Instapstages voor jongeren (ISS) (op 1/09/2018 stopgezet)	x	109	98	71	37	28	589	618	504	300	106	18,5%	15,9%	14,1%	12,3%	26,4%	▼ -74,3%	▼ -82,0%	▼ -24,3%	▼ -64,7%	
Activiteitencoöperatie	y	56	56	66	66	74	246	278	308	333	362	22,8%	20,1%	21,4%	19,8%	20,4%	▲ +32,1%	▲ +47,2%	▲ +12,1%	▲ +8,7%	
Leren en werken (in hervorming naar duaal leren)	z + a' + b'	478	430	453	373	361	1.750	2.218	2.191	2.110	1.792	27,3%	19,4%	20,7%	17,7%	20,1%	▼ -24,5%	▲ +2,4%	▼ -3,2%	▼ -15,1%	
Brugprojecten	z	222	208	207	129	127	983	970	930	930	620	22,6%	21,4%	22,3%	13,9%	20,5%	▼ -42,8%	▼ -36,9%	▼ -1,6%	▼ -33,3%	
Voortrajecten	a'	143	130	132	124	120	767	678	658	591	559	18,6%	19,2%	20,1%	21,0%	21,5%	▼ -16,1%	▼ -27,1%	▼ -3,2%	▼ -5,4%	
Persoonlijke ontwikkelingstrajecten (POT)	b'	113	92	114	120	114	587	570	603	589	613	19,3%	16,1%	18,9%	20,4%	18,6%	▲ +0,9%	▲ +4,4%	▼ -5,0%	▲ +4,1%	
PWA (sinds 1/01/2018 hervormd naar Wijk-werken)	c'	1.633	1.556	1.370	1.217	1.013	6.794	6.570	5.982	5.493	4.651	24,0%	23,7%	22,9%	22,2%	21,8%	▼ -38,0%	▼ -31,5%	▼ -16,8%	▼ -15,3%	
Doorstroom / Activering uit Arbeidszorg	d' + e'	172	197	194	175	161	1.165	1.339	1.090	1.233	971	14,8%	14,7%	17,8%	14,2%	16,6%		▼ -6,4%	▼ -16,7%	▼ -8,0%	▼ -21,2%
DAZ-trajecten (Doorstroom uit Arbeidszorg)	d'	n.b.	145	76	27	27	n.b.	743	374	27	27		19,5%	20,3%	100,0%						
TAZ-trajecten (Tender Activering Zorg)	e'	172	52	118	175	134	1.165	596	716	1.233	944	14,8%	8,7%	16,5%	14,2%			▼ -22,1%	▼ -19,0%	▼ -23,4%	
TREDE 3 - ARBEIDSMATIGE ACTIVITEITEN ONDER BEGELEIDING	f'	1.101	1.139	1.180	1.216	1.309	6.344	6.780	6.944	6.881	7.562	17,4%	16,8%	17,0%	17,7%	17,3%	▲ +18,9%	▲ +19,2%	▲ +7,6%	▲ +9,9%	
Arbeidszorg	f'	1.101	1.139	1.180	1.216	1.309	6.344	6.780	6.944	6.881	7.562	17,4%	16,8%	17,0%	17,7%	17,3%	▲ +18,9%	▲ +19,2%	▲ +7,6%	▲ +9,9%	
TWERKSTELLING EN PARTICIPATIE VAN PERSONEN UIT DE KANSENGROEPEN	trede 3 + trede 4 + trede 5	46.529	54.884	57.243	55.411	56.721	227.775	277.028	284.000	279.956	282.125	20,4%	19,8%	20,2%	19,8%	20,1%	▲ +21,9%	▲ +23,9%	▲ +2,4%	▲ +0,8%	

(1) Slechts 40% van 'Individueel maatwerk (SINE)' wordt in de berekening meegenomen; dit percentage komt overeen met het geraamde gedeelte van SINE dat buiten BW, SW en LDE valt, en dit om dubbeltelling te vermijden.

Bron: Diverse, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 50: Tewerkstelling en (arbeidsmatige) participatie van personen uit de kansengroepen, regio's van West-Vlaanderen, 2017.

		Regio Brugge	Regio Midden- West- Vlaanderen	Regio Oostende	Regio Westhoek	Regio Zuid- West- Vlaanderen	Niet toe te wijzen aan een regio	West- Vlaanderen
TREDE 5 - BETAALD WERK MET ONDERSTEUNING	a + b + c + d + e + f + 40%g⁽¹⁾ + h + i + j + k	9.519	10.604	4.021	7.046	13.463	18	44.672
INDIVIDUELE INSCHAKELING								
Doelgroepkortingen	a + b + c + d + e + f	8.724	9.236	3.534	5.825	10.674		37.993
- Vlaams doelgroepenbeleid	a + b + c + d	8.035	8.730	3.222	5.376	10.013		35.376
	a Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP)	616	755	227	433	932		2.963
	b Vlaamse tewerkstellingspremie 50+	0	0	0	0	0		0
	c RSZ-korting 54-plus	5.688	6.053	2.246	3.588	6.635		24.210
	d RSZ-korting jongeren	1.731	1.922	749	1.355	2.446		8.203
- RSZ-korting langdurige werklozen	e	458	406	254	312	514		1.944
- Gesco (o.a. BKO)	f	231	100	58	137	147		673
SINE (in hervorming naar individueel maatwerk)	g	233	263	116	258	590		1.459
COLLECTIEVE INSCHAKELING								
Lokale diensteneconomie (LDE)	h	70	33	29	29	130		291
Collectief maatwerk	i + j + k	632	1.230	412	1.089	2.423	18	5.804
	i Maatwerkbedrijven - beschutte werkplaatsen	370	1.106	354	915	2.163		4.908
	j Maatwerkbedrijven - sociale werkplaatsen	262	124	58	174	260		878
	k Invoegbedrijven						18	18
TREDE 4 - TIJDELIJKE ACTIVERENDE TRAJECTEN	l t/m e'	1.924	1.731	1.649	1.452	2.362	1.622	10.740
Tijdelijke activerende trajecten	l t/m o	0	0	0	0	0	1.387	1.387
- Voorloper TWE-trajecten VDAB	l + m + n	0	0	0	0	0	1.070	1.070
	l Werkervaringsprojecten (tot 2015)	0	0	0	0	0		0
	m SIW (Subsidie Intensief Werkplekieren) (2015-2016)	0	0	0	0	0		0
	n TIW (Tender Intensief Werkplekieren) (2016-2017)						1.070	1.070
- GESCO-opleidingsprojecten	o						317	317
Werkplekieren - Werkplekinstrumenten	p t/m x	1.710	1.549	1.370	1.175	1.940		7.744
	p Beroepsverkennde stages (BVS)	157	208	156	168	209		898
	q Art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving	303	319	358	178	556		1.714
	r Art. 61 van de OCMW-wetgeving	16	26	4	0	32		78
	s Werkervaringsstage (WES) (vanaf 2018)	10	7	24	1	13		55
	t Opleidingsstages (OS)	949	784	704	634	948		4.019
	u (laaggeschoolde) IBO	192	112	115	120	120		659
	v IBO interim	0	0	0	0	0		0
	w Beroepsinlevingsovereenkomsten (BIO)	75	92	9	66	51		293
	x Instapstages voor jongeren (ISS) (op 1/09/2018 stopgezet)	8	1	0	8	11		28
Activiteitencoöperatie	y						74	74
Leren en werken (in hervorming naar duaal leren)	z + a' + b'	53	26	63	51	168		361
	z Brugprojecten	17	9	21	16	64		127
	a' Voortrajecten	23	8	25	21	43		120
	b' Persoonlijke ontwikkelingstrajecten (POT)	13	9	17	14	61		114
PWA (sinds 1/01/2018 hervormd naar Wijk-werken)	c'	161	156	216	226	254		1.013
Doorstroom / Activering uit Arbeidszorg	d' + e'						161	161
	d' DAZ-trajecten (Doorstroom uit Arbeidszorg)						27	27
	e' TAZ-trajecten (Tender Activering Zorg)						134	134
TREDE 3 - ARBEIDSMATIGE ACTIVITEITEN ONDER BEGELEIDING	f'	304	371	2	187	445		1.309
Arbeidszorg	f'	304	371	2	187	445		1.309
TEWERKSTELLING EN PARTICIPATIE VAN PERSONEN UIT DE KANSENGROEPEN	trede 3 + trede 4 + trede 5	11.747	12.706	5.672	8.685	16.270	1.640	56.721

(1) Slechts 40% van 'Individueel maatwerk (SINE)' wordt in de berekening meegenomen; dit percentage komt overeen met het geraamde gedeelte van SINE dat buiten BW, SW en LDE valt, en dit om dubbel telling te vermijden.

Bron: Diverse, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

COLOFON

Deze inventaris (editie 2018) is een realisatie van POM West-Vlaanderen, afdeling Data, Studie en Advies en de cel Sociale Economie. Hebt u vragen bij dit cijfermateriaal, dan kan u terecht bij volgende personen:

Afdeling Data, Studie en Advies:

Annelies Demeyere, T 050 140 181, E annelies.demeyere@pomwvl.be

Sabine Traen, T 050 140 179, E sabine.traen@pomwvl.be

Sociale Economie:

Ilse Van Houtteghem, T 050 140 176, E ilse.van_houtteghem@pomwvl.be

Rebekka Celis, T 050 140 175, E rebekka.celis@pomwvl.be

Andere documenten die bij deze cijfermatige analyse horen:

- **Dataset 2013-2017 Tewerkstelling en participatie van personen uit de kansengroepen** (uitgebreide cijferbijdrage in Excelformaat, zie www.pomwvl.be/inventaris-sociale-economie)
- Infographic cijfers 2017
- Deel 2: Beschrijvende nota over participatieladder (treden en werkvormen)
- Deel 3: Beleidswijzigingen (nota en schema)

Zie: <http://www.pomwvl.be/data> en zie ook <http://www.pomwvl.be/inventaris-sociale-economie>

